

**TURU-
UURINGUTE
AS**

www.turu-uuringute.eu

Tallinlaste rahuloluküsitlus 2019-3

Uuringu tellija: Tallinna Linnakantselei

Sisukord

Uuringu taust.....	4
Uuringu metoodika.....	5
Valim ja küsitlustöö	5
Andmetöötlus	5
Teostajad	7
Kokkuvõte	8
Valimi profiil	12
Tallinna elanikuks registreerimine	13
Majanduslik toimetulek.....	15
Tulemused	17
1. Rahulolu Tallinna elukeskkonnaga tervikuna.....	17
1.1. Üldine rahulolu Tallinna linna elukeskkonnaga	17
1.2. Tallinn kui eelistatuim elukoht.....	18
1.3. Tallinna kõige hinnatumad omadused	19
1.4. Hinnangud Tallinna elukeskkonnale valdkondade lõikes	21
2. Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga	24
2.1. Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga tervikuna	24
2.2. Hinnangud oma linnaosa elukeskkonnale valdkondade lõikes	28
2.2.1. Rahulolu oma linnaosa olmetingimustega.....	28
2.2.2. Rahulolu oma linnaosa avaliku ruumi ja teenustega	31
2.2.3. Rahulolu teede olukorra ja liiklemisvõimalustega oma linnaosas.....	34
3. Eluase	39
3.1. Hoone tüüp	39
3.2. Hoone vanus.....	41
3.3. Eluruumi omanik	42
3.4. Rahulolu eluasemega	43
3.5. Probleemid eluruumi pääsemisel või eluruumis liikumisel	45
4. Liikumisviisid ja võimalused.....	45
4.1. Liikumise sihtkohad	45
4.2. Liikumisvahendid	47
4.3. Erinevate liikumisviiside kasutussagedus	48
4.4. Erinevate liikumisviiside mittekasutamise põhjused.....	50
4.4.1. Ühistransport	50
4.4.2. Jalgratas	51
4.4.3. Jalgsi liikumine	52
5. Ühistransport.....	53
5.1. Kõige enam kasutatud ühistranspordi liik.....	54
5.2. Ühistranspordi kasutamissagedus.....	55
5.3. Taksoteenuse või tasulise sõidujagamise teenuse kasutamissagedus	56
5.4. Ümberistumiste arv.....	57
5.5. Hinnangud ühistranspordi arengutele	58
5.6. Tallinna ühistranspordi suurimad probleemid.....	59
5.7. Ühistranspordipeatuste kaugus	61
5.8. Ühiskaardi või muu kontaktivaba kaardi kasutamine	62
6. Liikumisvahendid leibkonnas.....	66
6.1. Autode ja jalgrataste arv leibkonnas.....	66
6.2. Auto ostmise/liisimise kavatsused	67
6.3. Transpordiprobleemid.....	68

7.	Hinnangud Tallinna liikluskorraldusele	70
7.1.	Ühistranspordile eelise andmise mõju.....	70
7.2.	Suhtumine piirkiiruse alandamisse	71

Lisa 1. Eestikeelne küsitlusankeet

Uuringu taust

2019. aasta sügiskul viis Turu-uuringute AS Tallinna Linnakantselei tellimusel tallinlaste seas läbi küsitlusuuringu avalike teenuste kasutamise ning rahulolu teemadel. Küsitluses osales 1500 tallinlast vanuses 15 aastat ja üle selle. Andmekogumine viidi läbi telefoniküsitlusena.

Küsitluse tulemusena selgus tallinlaste:

- rahulolu Tallinna linna ning oma linnaosa elukeskkonnaga;
- jagunemine eluaseme tüübi ning eluaseme omandivormi alusel, rahulolu eluasemega ning eelistused;
- liikumisviisid ja -võimalused, hinnangud ühistranspordile;
- hinnangud Tallinna liikluskorraldusele.

Võrdlusandmete olemasolul on raportis esitatud ajalised võrdlused varasemate samalaadsete küsitluste tulemustega.¹ Samas täiendati 2019. aastal küsitlusankeeti mitmete uute küsimustega, mistõttu osade teemade puhul ajalised võrdlusandmed puuduvad.

Küsitlusuuringu raport koosneb uuringu taustast, põhitulemustest ja kokkuvõttest nii teksti kui joonistena. Lisas on toodud eestikeelne küsitlusankeet.

¹ Võrdluse alusena on kasutatud järgmisi Tallinna uuringute infosüsteemist kättesaadavaid uuringuaruandeid: „Tallinlaste rahuloluküsitlus 2018-3“ ning „Elanike rahulolu Tallinna linna avalike teenustega 2017“.

Uuringu metoodika

Valim ja küsitlustöö

Küsitlusuuringu üldkogumi moodustasid 15aastased ning vanemad Tallinna registreeritud elanikud. Rahvastikuregistri andmetel oli Tallinnas 02.01.2019 seisuga 15aastaseid ning vanemaid elanikke 369 409.

Uuringu valimi suurus oli 1500 vastajat. Tulemuste laiendamisel üldkogumile jääb sellise valimi suuruse puhul maksimaalne valimiviga 95%-lisel usaldusnivool 2,53% piiresse (väiksemate gruppide, nt naised-mehed vaatlemisel võib viga olla suurem) (vt Tabel 2).

Andmekogumine viidi läbi telefoniküsitlusena ajavahemikul 30.10.2019–08.01.2020. Valimi kontaktid (telefoninumbrid) telliti Rahvastikuregistrist. Valim moodustati proportsionaalsena Tallinna elanikkonnale soo, vanuse ning rahvuse lõigetes. Linnaosade lõikes seati eesmärgiks küsitleda igas linnaosas vähemalt 100 vastajat, vähendades proportsionaalselt suuremate linnaosade vastajate arvu. Tulemuste esitamisel kõigi pealinlaste kohta kaaluti andmed vastavusse linnaosade tegeliku elanike arvuga, lähtudes Rahvastikuregistri andmetest.

Küsitlus toimus struktureeritud ankeedi alusel, mis sisaldas vähesel määral ka avatud küsimusi. Sarnast küsitlusankeeti, mille koosseis varieerub igal aastal teatud määral, on kasutatud rahulolu uurimiseks Tallinna avalike teenustega ka varasematel aastatel. Tänavuses etapis täiendati ankeeti mitmete uute teemadega, nt eluruumi omandivorm, rahulolu eluasemega ning suhtumine piirkiiruse alandamisse Tallinna teedel. Küsitlusankeet on esitatud raportis lisas 1. Intervjuu mediaanpikkus oli 25 minutit. Intervjuud toimusid vastavalt vastaja eelistusele kas eesti- või venekeelsena.

Andmetöötlus

Pärast küsitluse lõppemist võrreldi valimi jagunemist soo, vanuse, rahvuse ja linnaosade lõikes üldkogumi jaotusega ning kaaluti andmed teoreetilise mudeliga vastavaks. Moodustati kaks kaalu:

1. Tallinna linna ülene kaal, kus ka linnaosad on kaalutud proportsiooni lähtuvalt Tallinna elanikkonna jagunemisest linnaosade lõikes;
2. Tallinna linna ülene kaal, kus linnaosade kvoodid on säilitatud. Nimetatud kaalu on kasutatud ainult linnaosade võrdluse esitamisel (eesmärgiks kaalumise läbi mitte vähendada väikeste linnaosade (nt Pirita) valimi suurst, tagamaks ka väikeste linnaosade paremat võrreldavust).

Kaalumata ning kaalutud valimi profiilide võrdlus on esitatud tabelis 1. Kaalutud valimi jagunemine on esitatud ka joonistel 1 ja 2.

Tabel 1. Kaalumata ning kaalutud valimi ning üldkogumi profiilide võrdlus (%)

		Üldkogum		Kaalumata valim		Kaalutud valim	
		N	%	N	%	N	%
	Kokku:	369409	100%	1500	100%	1500	100%
Sugu	Mees	162995	44%	603	40%	662	44%
	Naine	206414	56%	897	60%	838	56%
Vanus	15-29 a.	75323	20%	182	12%	306	20%
	30-44 a.	107380	29%	512	34%	436	29%
	45-59 a.	80374	22%	349	23%	326	22%
	60+ a.	106332	29%	457	31%	432	29%
Rahvus	Eestlane	197392	53%	919	61%	802	53%
	Venelane	138454	37%	482	32%	580	39%
	Muu	33563	9%	99	7%	119	8%
Linnaosa	Põhja-Tallinn	50484	14%	190	13%	205	14%
	Haabersti/ Õismäe	38155	10%	179	12%	155	10%
	Kesklinn	49730	13%	180	12%	202	14%
	Kristiine	27662	7%	131	9%	112	8%
	Lasnamäe	99298	27%	317	21%	403	27%
	Pirita/ Merivälja	14931	4%	134	9%	61	4%
	Mustamäe	57225	15%	199	13%	232	16%
	Nõmme	31924	9%	170	11%	130	9%

Avalike teenustega rahulolu on analüüsitud nii kõikide vastajate osas (esitatud on rahuloluhinnangute sagedusjaotused) kui ka ainult nende vastajate osas, kes oskasid vastavat teenust hinnata (esitatud on rahuloluhinnangute aritmeetilised keskmised). Rühmade vaheliste erinevuste statistilist olulisust mõõdeti *Hii-ruut* ja *Anova* testidega (usaldusnivool 95%). Enamiku teemade puhul analüüsiti hinnangute erinevust vastajate soo, vanuserühmade (15–26, 27–44, 45–49, 60+), rahvuse (eesti, muu) ning elukoha (linnaosa) lõikes. Olulisemate teemade puhul vaadeldi hinnangute erinevusi ka vastaja sissetuleku, hariduse, tööalase staatuse, leibkonna suuruse ning laste arvu lõikes.

Küsitlustulemuste töötluks kasutati andmetöötluapaketti *SPSS for Windows 25.0*.

Käesoleva raporti joonistel ning tabelites esitatud andmed on ümardatud (enamasti pole esitatud komakohtadega arve), mistõttu ei pruugi ridade ning veergude summa alati tulemuseks anda täpselt 100%. Tabelites, kus on esitatud linnaosade võrdlusandmed, tähistavad sinised numbrid keskmisest oluliselt kõrgemat ning punased numbrid keskmisest oluliselt madalamat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

Tabel 2. Valimivea piirid 95%-lisel usaldusnivool

Valimi suurus	Vastuste proportsioon valimis											
	50%	48% või 52%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	30,99%	30,97%	30,36%	29,56%	28,40%	26,84%	24,79%	22,13%	18,59%	13,51%	10,57%	8,68%
20	21,91%	21,90%	21,47%	20,90%	20,08%	18,98%	17,53%	15,65%	13,15%	9,55%	7,48%	6,14%
30	17,89%	17,88%	17,53%	17,07%	16,40%	15,49%	14,31%	12,78%	10,74%	7,80%	6,10%	5,01%
40	15,49%	15,49%	15,18%	14,78%	14,20%	13,42%	12,40%	11,07%	9,30%	6,75%	5,29%	4,34%
50	13,86%	13,85%	13,58%	13,22%	12,70%	12,00%	11,09%	9,90%	8,32%	6,04%	4,73%	3,88%
60	12,65%	12,65%	12,40%	12,07%	11,60%	10,96%	10,12%	9,03%	7,59%	5,51%	4,32%	3,54%
70	11,71%	11,71%	11,48%	11,17%	10,74%	10,14%	9,37%	8,36%	7,03%	5,11%	4,00%	3,28%
80	10,96%	10,95%	10,73%	10,45%	10,04%	9,49%	8,77%	7,82%	6,57%	4,78%	3,74%	3,07%
90	10,33%	10,32%	10,12%	9,85%	9,47%	8,95%	8,26%	7,38%	6,20%	4,50%	3,52%	2,89%
100	9,80%	9,79%	9,60%	9,35%	8,98%	8,49%	7,84%	7,00%	5,88%	4,27%	3,34%	2,74%
110	9,34%	9,34%	9,15%	8,91%	8,56%	8,09%	7,47%	6,67%	5,61%	4,07%	3,19%	2,62%
120	8,95%	8,94%	8,76%	8,53%	8,20%	7,75%	7,16%	6,39%	5,37%	3,90%	3,05%	2,50%
130	8,59%	8,59%	8,42%	8,20%	7,88%	7,44%	6,88%	6,14%	5,16%	3,75%	2,93%	2,41%
150	8,00%	8,00%	7,84%	7,63%	7,33%	6,93%	6,40%	5,71%	4,80%	3,49%	2,73%	2,24%
200	6,93%	6,93%	6,79%	6,61%	6,35%	6,00%	5,54%	4,95%	4,16%	3,02%	2,36%	1,94%
500	4,38%	4,38%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,23%
700	3,70%	3,70%	3,63%	3,53%	3,39%	3,21%	2,96%	2,64%	2,22%	1,61%	1,26%	1,04%
1000	3,10%	3,10%	3,03%	2,95%	2,84%	2,68%	2,48%	2,21%	1,86%	1,35%	1,06%	0,87%
1 500	2,53%	2,53%	2,48%	2,41%	2,32%	2,19%	2,02%	1,81%	1,52%	1,10%	0,86%	0,71%

Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

Tallinna Linnakantselei

- Kontaktisik, ankeedi koostamine:

Anu Rentel

Turu-uuringute AS

- Uuringu juhtimine ja andmete analüüs:
- Avatud vastuste kodeerimine ja
raporti toimetamine:
- Programmeerimine ja andmetöötlus:
- Valim/küsitlustöö haldamine:

Vaike Vainu

Hella Kaldaru

Irina Strapatšuk

Kristel Merusk

Kokkuvõte

- 2019. aasta sügistalvel viis Turu-uuringute AS Tallinna Linnakantselei tellimusel läbi telefoniküsitluse Tallinna avalike teenuste kasutamise ning rahulolu teemadel. Küsitluses osales 1500 tallinlast vanuses 15 a ja üle selle.

Rahulolu Tallinna elukeskkonnaga tervikuna

- Tallinlastest 95% on Tallinna elukeskkonnaga tervikuna rahul (sealjuures 30% väga rahul) ning 80%-i jaoks on Tallinn kõige eelistatum elupaik. Viimase viie aasta võrdluses on pealinlaste rahulolu Tallinna elukeskkonnaga püsinud stabiilsena. Tallinna kõige hinnatumaks omaduseks, mida külalistele tutvustada, peavad tallinlased vanalinna.
- Tallinna elukeskkonna valdkondadele antud hinnangutest selgub, et võrreldes 2018. aastaga on rahulolu enamiku uurimisaluste valdkondadega suurenenud. Uuritavast neljateistkümnest valdkonnast on tallinlased kõige enam rahul kesklinna linnaväljakute seisukorra (rahul 89%) ja piisavusega (81%) ning ühistranspordi seisukorraga (81%). Rahulolematust väljendati kõige sagedamini liikluskultuuri (pole rahul 37%) ja kesklinnas auto parkimise võimaluste (vastavalt 32%) osas.
- Pealinlastest 24% peab Tallinna väga jalakäijasõbralikuks (2018. aastal vastavalt 19%) ning 59% küllaltki jalakäijasõbralikuks.

Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga

- Oma linnaosa elukeskkonnaga on 94% tallinlastest rahul, sealjuures 38% täiesti rahul. Kõige sagedamini on oma linnaosa elukeskkonnaga väga rahul Piritä elanikud (51%) ning kõige harvemini Lasnamäe elanikud (29%). Enamikus linnaosades on hinnangud jäänud samale tasemele, mis 2018. aastal, erandiks vaid Mustamäe ja Kesklinn, kus hinnangud on paranenud.
- Uuritavatest olmevaldkondadest (mida oli ankeedis 11) on tallinlased oma linnaosas kõige enam rahul tänavanimede ja majanumbrite tähistusega (hinnangute keskmine 4-palli skaalal 3,21) ning vibratsiooni tasemega (3,19), kõige vähem rahul aga prügikastide piisavusega tänavatel (2,65).
- Oma linnaosa avalikku ruumi ja teenuseid hinnates (ankeedis 17 valdkonda) väljendasid tallinlased kõige enam rahulolu terviseradade seisukorraga (3,23), haljasalade ja parkide seisukorraga (3,17) ja piisavusega (3,15), avalike saunade ja ujulate seisukorraga (3,14) ning avalike mänguväljakute seisukorraga (3,10). Kõige vähem rahul ollakse avalike tualettruumide piisavuse (1,91) ja seisukorraga (2,41).
- Teede olukorra ning liiklemisvõimaluste valdkondadest (ankeedis 16 valdkonda) on tallinlased kõige enam rahul magistraalteede seisukorraga (3,01) ning hooldamisega talvel (2,93), liikluse olukorraga jalakäija seisukohast (2,99) ning jalgrattateede seisukorraga (2,93). Kõige vähem ollakse rahul jalgrataste parkimis- ja hoiuvõimalustega oma kodu juures (2,14) ning autoparklate piisavusega (2,31).

- Võrreldes 2018. aastaga pole tallinlaste hinnangud erinevate valdkondade olukorrale oma linnaosas üldjuhul muutunud. Hinnangud on paranenud vaid üksikute valdkondade puhul, ühe valdkonna (kõnniteede hooldamine talvel) osas ka langenud.
- Oma linnaosa peamisteks väärtuseks peavad Nõmme, Pirita, Haabersti/Õismäe, Mustamäe ning Kesklinna elanikud kõige sagedamini looduslähedust, puhast õhku ning rohelist. Kuigi looduslähedust toodi sageli esile ka ülejäänud linnaosades, nimetasid Põhja-Tallinna elanikud oma linnaosa peamise väärtusena pisut sagedamini mere lähedust, Kristiine elanikud rahulikku/privaatset miljööd, Lasnamäe elanikud aga head transpordiühendust ning parke/haljastust.

Eluase

- Valdav osa (87%) pealinlastest elab korterelamutes, 10% ühepereelamutes ning 3% paaris- või ridaelamutes. Samas eelistaks kortermajas elada vaid 41% küsitletutest, 43% eelistaks elada ühepereelamus ning 12% paaris- või ridaelamus.
- Tallinlastest 17% elab elamus, mis on ehitatud pärast 2000. aastat, 46% ajaperioodil 1970–1999 valminud elamus ning 32% enne 1970. aastat ehitatud elamus (5% ei osanud oma eluaseme vanust määratleda). Enamasti eelistavad inimesed eluasemena praegusest uuemat elamut. Kõige harvemini kattusid eelistused tegeliku olukorraga nende inimeste puhul, kes elavad aastatel 1970-1999 valminud elamutes.
- Tallinlastest 89% elab eluruumis, mis on kas tema enda või tema leibkonnaliikme omanduses, 1% kohalikule omavalitsusele kuuluvas eluruumis (munitsipaalkorteris) ning 10% kellelegi teisele kuuluvas eluruumis (siia alla liigituvad nii need juhud, kus inimene korterit üürib, kui ka need, kus sugulasest korteriomani ei ela samas leibkonnas).
- Valdav osa tallinlastest on oma eluaseme puhul rahul nii selle asukoha (rahul 97%), mugavuste (95%), seisukorra (92%) kui ka suurusega (87%). Linnaosade võrdluses on kõigi nelja aspektiga keskmisest rahulolevamad Pirita elanikud.
- Küsitletutest 4% ütles, et neil endil või kellelgi nende leibkonnast esineb kas tervisliku seisundi või erivajaduste tõttu probleeme eluruumi sisse pääsemisel või eluruumis liikumisel. Enamasti on probleemiks lifti puudumine või ebamugavad trepid (kõrged astmed, puuduvad käsipuud).

Liikumisviisid ja -võimalused

- Kümneaastase perioodi vältel on tallinlaste seas peamiselt ühistranspordiga liiklejate osakaal vähenenud ning autoga liiklejate osakaal kasvanud. Tallinlastest 44% kasutab peamise liikumisviisina tööpäeval tööle, kooli või muude peamisse sihtkohta liikumisel ühistransporti ning 38% autot. Linnaosade võrdluses on peamiselt ühistransporti kasutavate elanike osakaal kõrgeim Põhja-Tallinnas (52%) ning madalaim Pirital (28%).
- Keskmine tööpäevadel tehtud käikude arv ühe tallinlase kohta on 1,29 käiku autoga, 1,16 käiku jalgsi, 0,97 käiku ühistranspordiga, 0,05 käiku jalgrattaga ning 0,07 käiku muudel viisidel. Võrreldes tööpäevadega on nädalavahetustel või riiklikel pühadel tehtud

käikude keskmine arv väiksem. Võrreldes 2018. aastaga on autoga või ühistranspordiga tehtud käikude arv kasvanud, jalgsi tehtud käikude arv aga vähenenud.

Ühistransport

- Küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul kasutas Tallinna ühistransporti 87% tallinlastest. Varasemal viiel aastal on see näitaja olnud samas suurusjärgus (85–88%), v.a. aastal 2018, mil ühistranspordi kasutajate osakaal oli 82%. Linnaosade võrdluses on ühistranspordi kasutajate osakaal kõrgeim Põhja-Tallinnas (92%) ja Kristiines (92%), madalaim aga Pirital (71%). Igapäevaselt kasutab Tallinna ühistransporti kolmandik pealinlastest (viimase kuue aasta võrdluses on see näitaja pisut langenud).
- Peamiselt ühistranspordiga liikuvatest tallinlastest 79% sõidab kõige enam Tallinna tavaliiini bussi või trolliga, 5% Tallinna ekspressliini bussiga, 12% trammiga, 3% rongiga ning 1% kasutab peamiselt muud liiki ühistransporti.
- Peamiselt ühistranspordiga liikuvatest inimestest 32% peab tööpäeval oma peamisse sihtkohta jõudmiseks tavaliselt tegema ümberistumisi, sealjuures 25% tavaliselt ühe ümberistumise, 7% kaks ümberistumist ning 1% kolm või enam ümberistumist. Ajalises võrdluses on vajadus ümberistumisteks vähenenud.
- Tallinlastest 32% arvates on Tallinna ühistransport viimase 12 kuu jooksul muutunud paremaks, 53% hinnangul jäänud samaks ning 2% arvates halvenenud (13% ei osanud ühistranspordi arenguid hinnata). Suurimateks probleemideks Tallinna ühistranspordis peetakse transpordivahendite liiga suurt täituvust (21%), sõidukite vähest puhtust (18%) ning marsruutide (liinivõrgu) vajadustele mittevastavust (16%).
- Ühistransporti kasutavatest pealinlastest 78%-l jääb lähim ühistranspordipeatus kodust kuni 5-minutilise jalutuskäigu kaugusele ning pea sama paljud (77%) on peamiselt kasutatava ühistranspordipeatuse kaugusega oma kodust väga rahul.
- Tallinlastest 96%-l on olemas Ühiskaart (Tallinna ja Harjumaa ühistranspordi roheline sõidukaart) või mõni muu kontaktivaba kaart (nt õpilaspilet), millega on võimalik ühistranspordis oma sõite valideerida. Viimase kuue aasta vältel on Ühiskaardi omanike osakaal tallinlaste seas kasvanud 6 protsendipunkti võrra. Ühiskaarti omavatest ühistranspordikasutajatest 78% peab Ühiskaardi valideerimist ühissõidukis kohustuslikuks ning 81% valideerib ühissõidukisse sisenedes kaardi alati (viimase kuue aasta võrdluses on see näitaja stabiilselt suurenenud).

Liikumisevahendid leibkonnas

- 76%-l Tallinna leibkondadest on olemas sõiduauto ning 62%-l jalgratas. Viimase kolme aasta võrdluses pole autosid või jalgrattaid omavate leibkondade osakaal muutunud ning kasvanud pole ka autode/jalgrataste arv leibkondades. Tallinlastest 9%-l on plaan lähema 12 kuu jooksul osta või liisida leibkonda (veel üks) sõiduauto (antud näitaja oli sama nii autoga leibkondades kui autota leibkondades).
- Küsitletutest 2% sõnul on kas tema ise või keegi tema leibkonnast viimase 2 aasta jooksul pidanud loobuma mõnest Tallinna piires asuvast töökohast transpordiga seotud

probleemide tõttu. Viimase seitsme aasta võrdluses on selliste probleemidega silmitsi seisnud leibkondade osakaal vähenenud.

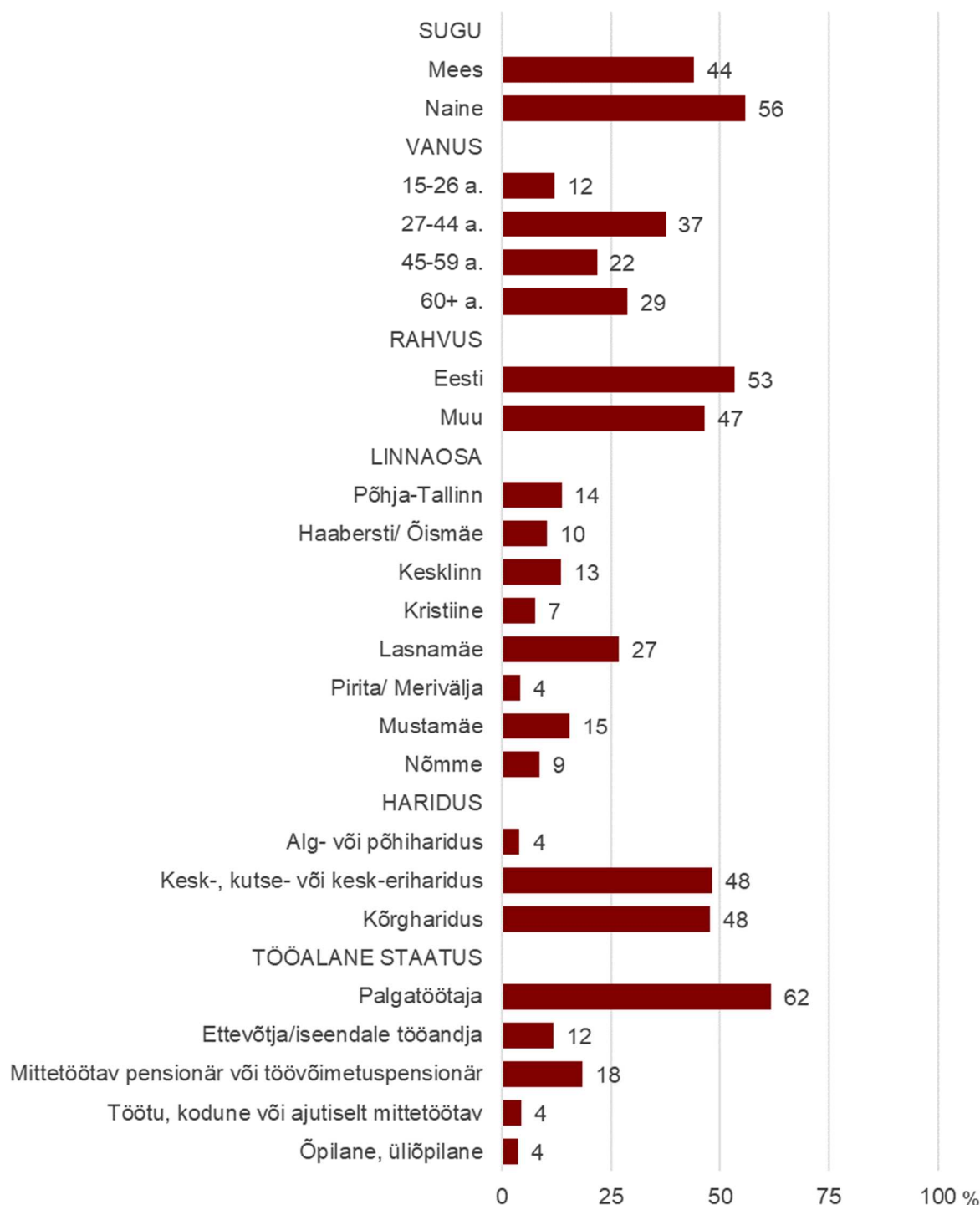
Hinnangud Tallinna liikluskorraldusele

- Tallinna liikluskorraldust on viimastel aastatel muudetud selliselt, et sõiduteedel on eelis ühistranspordil. Suurem osa tallinlastest arvab, et need muudatused on avaldanud positiivset mõju nii Tallinna elukeskkonnale tervikuna (nõustub 69%) kui ka Tallinna liiklusele tervikuna (nõustub 66%). Tallinlastest 57% arvates on muudatused avaldanud positiivset mõju ka nende igapäevasele liikumisele. Viimase seitsme aasta võrdluses on muudatuste mõju positiivseks pidavate pealinlaste osakaal stabiilselt kasvanud.
- Valdav osa pealinlastest on Tallinna teedel piirkiiruse alandamise vastu.

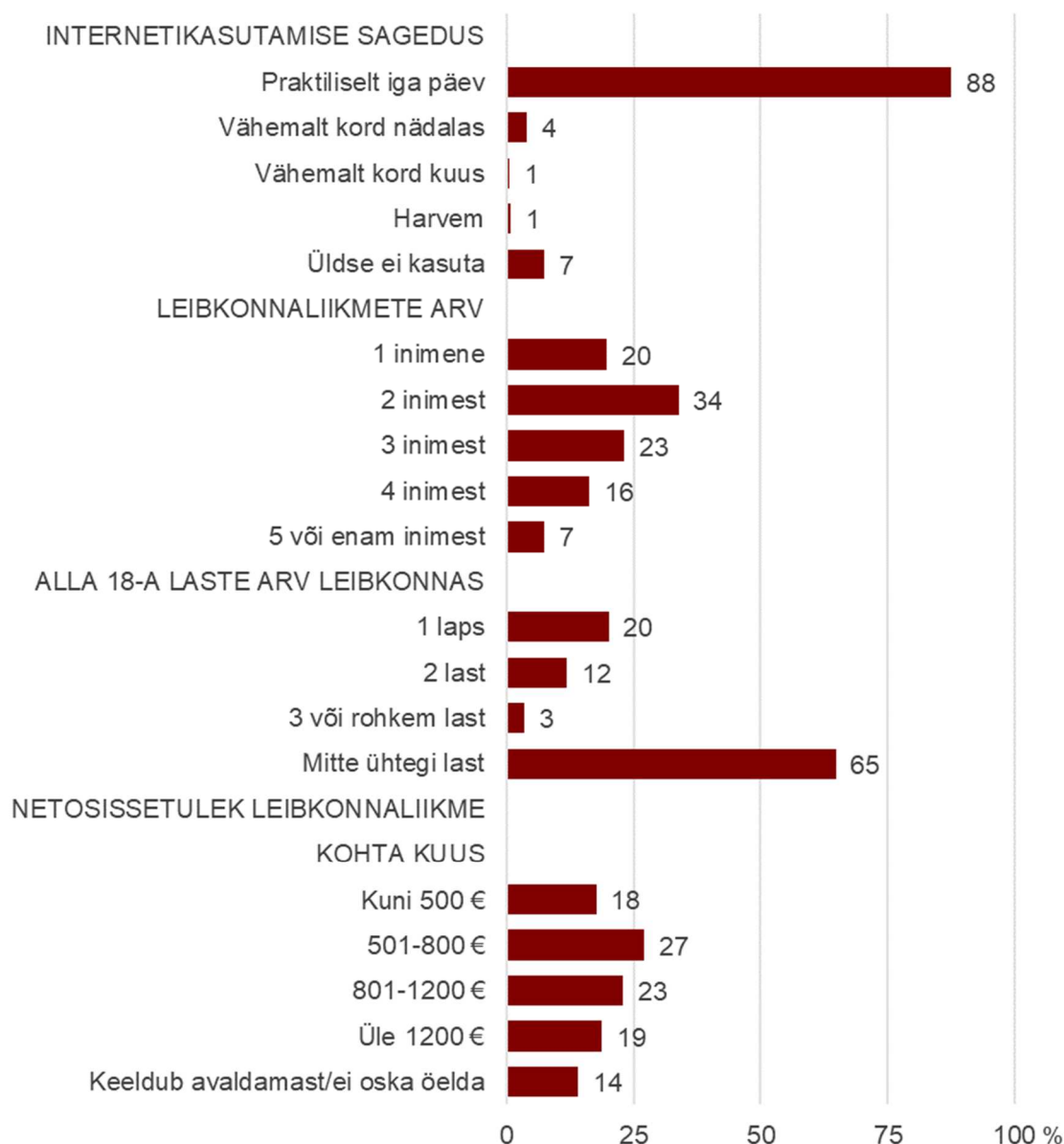
Valimi profiil

Valimi struktuur on esitatud joonistel 1 ja 2.

Joonis 1. Valimi struktuur (%), kaalutud andmed, n=1500

Joonis 2. Valimi struktuur (%), kaalutud andmed, n=1500

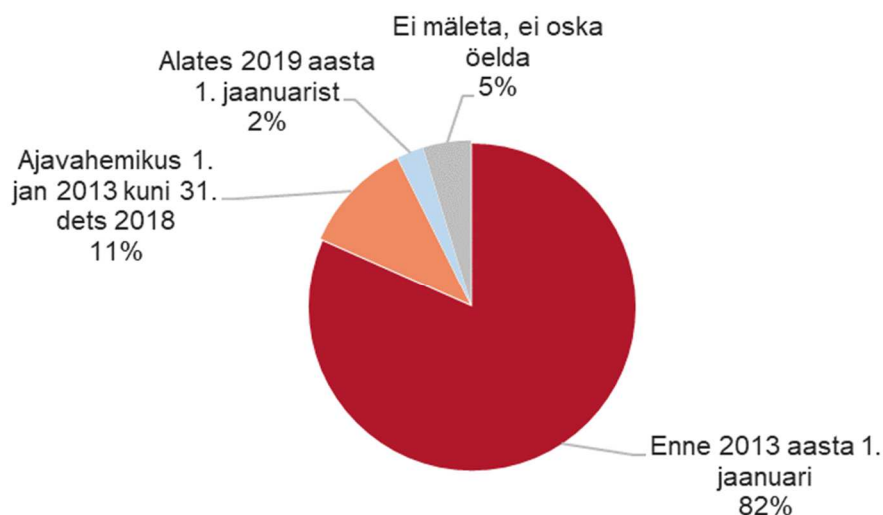
Küsitletud tallinlastest 48% moodustasid kõrgharidusega inimesed. Küsitletutest 74% oli tööga hõivatud, sealjuures 62% moodustasid palgatöötajad.

Tallinna elanikuks registreerimine

82% küsitletutest oli Tallinna elanikuks registreerunud enne 2013. aastat, 11% ajavahemikus 2013–2018 ning 3% 2019. aasta jooksul (Joonis 3). Mida noorema vanuserühmaga oli tegu, seda kõrgem oli nende vastajate osakaal, kes olid end tallinlaseks registreerinud viimase seitsme aasta jooksul. Eestlaste seas on viimase seitsme aasta jooksul tallinlaseks registreerunute osakaal pisut kõrgem kui mitte-eestlaste seas (vastavalt 17% ja 10%). Linnaosade võrdluses on viimase seitsme aasta jooksul

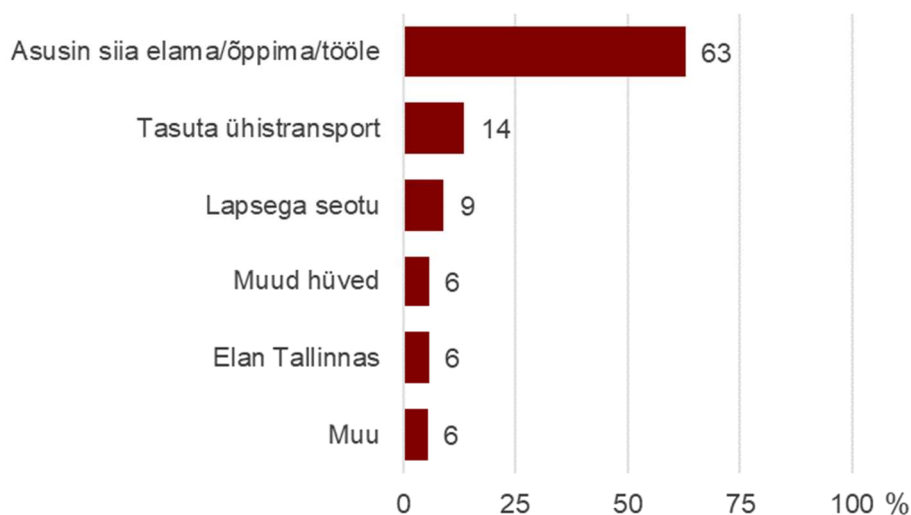
tallinlaseks registreerunud elanike osakaal kõrgeim Kesklinnas (22%), madalaim aga Nõmmel (vastavalt 6%).

Joonis 3. Tallinna elanikuks registreerimise aeg (% , n=kõik vastajad)

Vastajailt, kes olid end tallinlaseks registreerinud peale 2012. aastat, küsiti ka seda, mis ajendas neid sel hetkel end Tallinna elanike registrisse kandma. Enam kui pooltel juhtudel (63%) nimetati põhjusena Tallinna elama, õppima või tööle asumist. Vastajatest 14% tõi põhjuseks tasuta ühistranspordi, 9% lastega seotud aspektid (lapse sünd, lapse asumine lasteaeda või kooli), 6% muud hüved/teenused (nt perearst, parkimissoodustus), 6% elamise Tallinnas ning 6% muud põhjused (elamisloa saamine, elumuutus, vanemate soovitus, tegevteenistus jne.) (Joonis 4).

Joonis 4. Tallinlaseks registreerimise põhjused (spontaansed vastused, %, n=176, vastajad, kes registreerisid end tallinlaseks peale 2012. aastat)

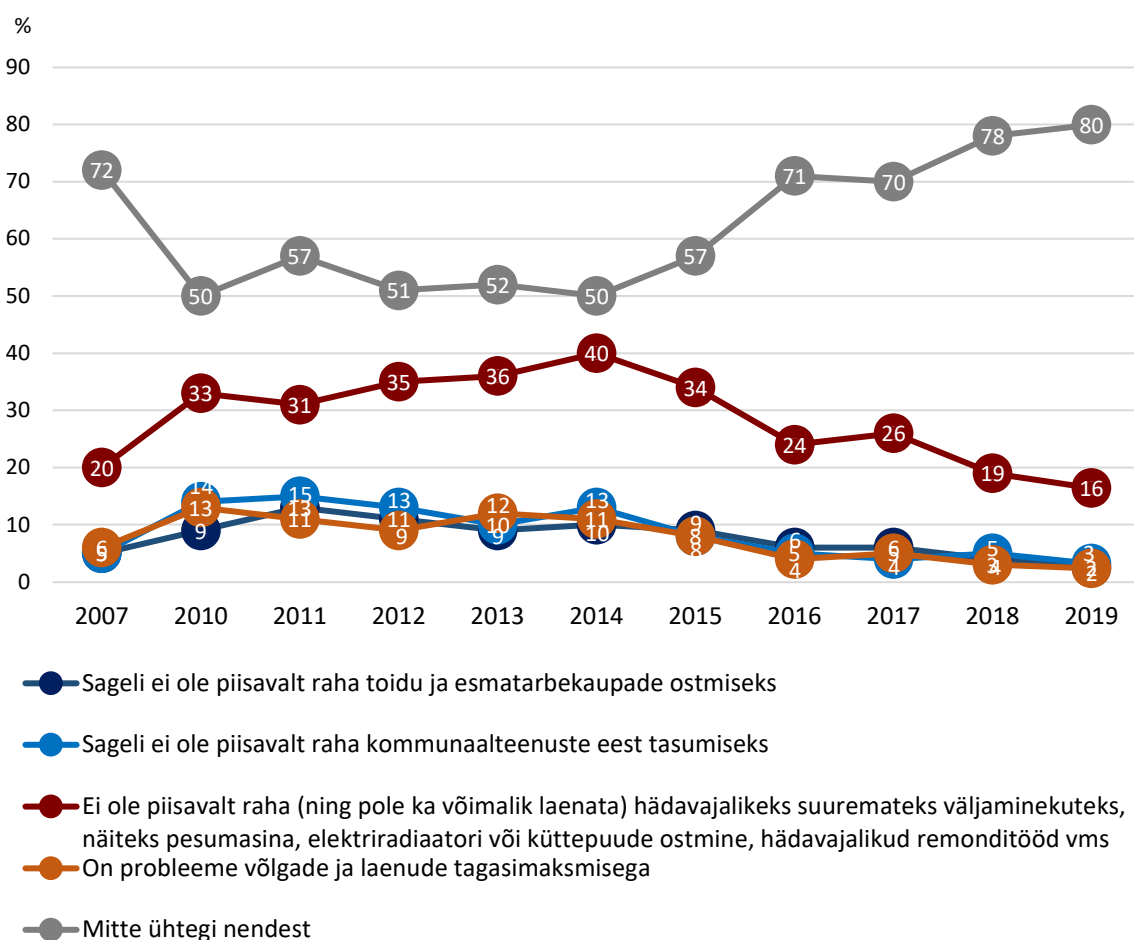

Majanduslik toimetulek

Selgitamaks, kui suur osa Tallinna leibkondadest kogeb majanduslikke probleeme, küsisime vastajailt, kas tema leibkonnal on jäänud viimase 12 kuu jooksul erinevate teenuste eest tasumisel või kaupade ostmisel rahast puudu.

Vastajaist 2% sõnul pole leibkonnal viimase 12 kuu jooksul sageli piisanud raha toidu ja esmatarbe kaupade ostmiseks, 3%-l polnud sageli piisavalt raha kommunaalteenuste eest tasumiseks, 16%-l polnud piisavalt raha (ning polnud ka võimalik laenata) hädavajalikeks suuremateks väljaminekuteks ning 2%-l on olnud probleeme võlgade ja laenude tagasimaksmisega. Kõigi eeltoodud probleemide esinemissagedus on nii 2018. aastaga võrreldes kui ka viimase viie aasta lõikes vähenenud. Vastajaist 80% pole viimase 12 kuu jooksul eeltoodud probleeme kogenud ning see näitaja on tänava vaatlusaluse perioodi (2007–2019) kõrgeimal tasemel (Joonis 5).

Joonis 5. Majanduslikud probleemid, millega leibkonnad on viimase 12 kuu jooksul kokku puutunud (%) (n=kõik vastajad)

Mitte-eesti rahvusest vastajate leibkondades on majanduslikke probleeme esinenud sagedamini kui eesti rahvusest vastajate leibkondades – vähemalt ühte eelnimetatud probleemidest on 12 kuu jooksul kogenud 24% mitte-eestlastest ja 16% eestlastest. Linnaosade võrdluses on majanduslike probleemidega leibkondade osakaal kõrgeim Põhja-Tallinnas (28%) ning Lasnamäel (26%), madalaim aga Kesklinnas (10%), Haabersti/Õismäel (13%) ning Pirital (14%). Ootuspäraselt esineb majanduslikke raskusi keskmisest harvemini kõrghariduse ja/või kõrge sissetulekuga inimestel, sagedamini aga madala hariduse ja/või sissetulekuga inimestel. Sotsiaalse staatuse lõikes esineb majanduslikke raskusi kõige sagedamini õpilastel/üliõpilastel (38%). Võrdluseks: pensionäridest mainis majanduslike probleemide esinemist 23%, palgatöötajatest 20% ning ettevõtjatest 13%.

Keskmisest sagedamini on majanduslikke raskusi kogenud üheliikmelised leibkonnad (26%). Küsitlustulemused viitavad, et alla 18aastaste laste olemasolu leibkonnas majanduslikku toimetulekut olulisel määral ei mõjuta. 3 ja enama lapsega leibkondades on majanduslike probleemide esinemine küll pisut sagedasem (27%), kuid kuna antud rühma kuuluvaid vastajaid oli valimis vähe (62 vastajat), pole erinevus kogu valimi keskmisest statistiliselt oluline.

Tulemused

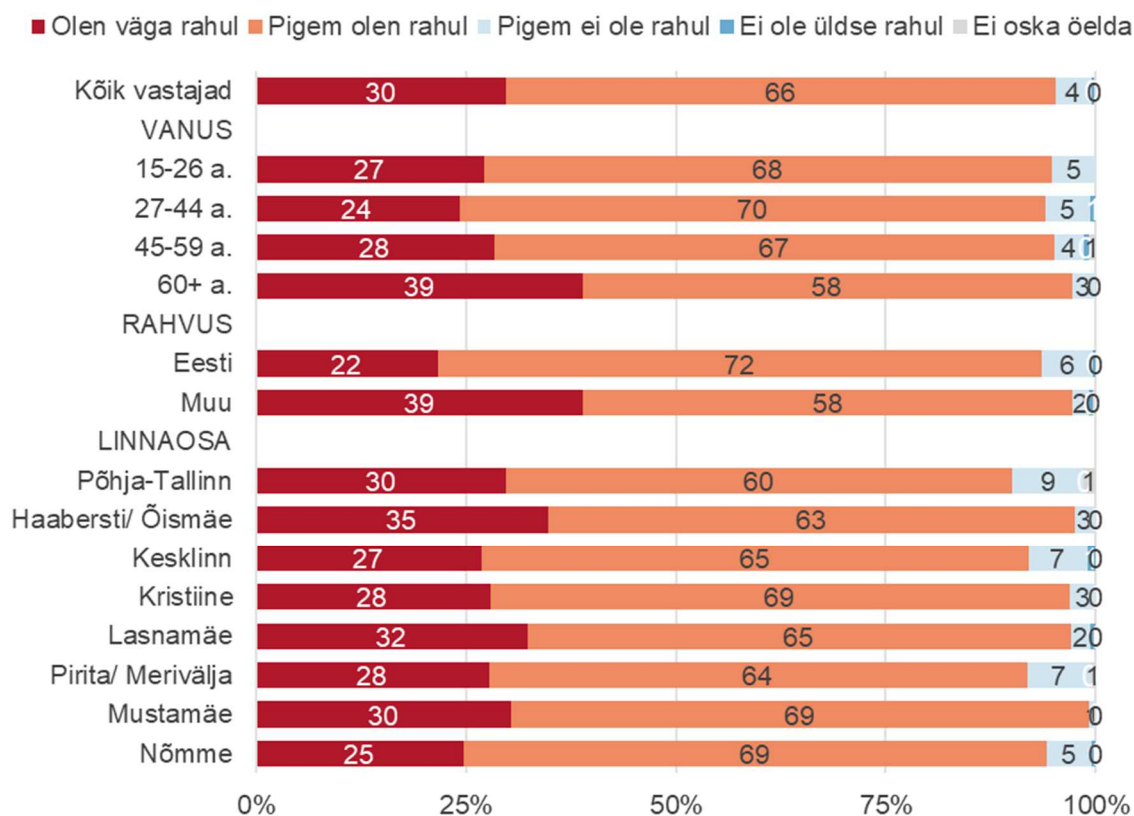
1 Rahulolu Tallinna elukeskkonnaga tervikuna

Esimeses peatükis anname ülevaate tallinlaste rahulolust Tallinna linna kui elukeskkonnaga tervikuna, sh nii üldisest rahulolulust kui erinevatele valdkondadele antud hinnangutest. Samuti uurime, kas Tallinn on pealinlaste jaoks kõige eelistatum elupaik ning mille üle on linased Tallinnas eriti uhked.

1.1. Üldine rahulolu Tallinna linna elukeskkonnaga

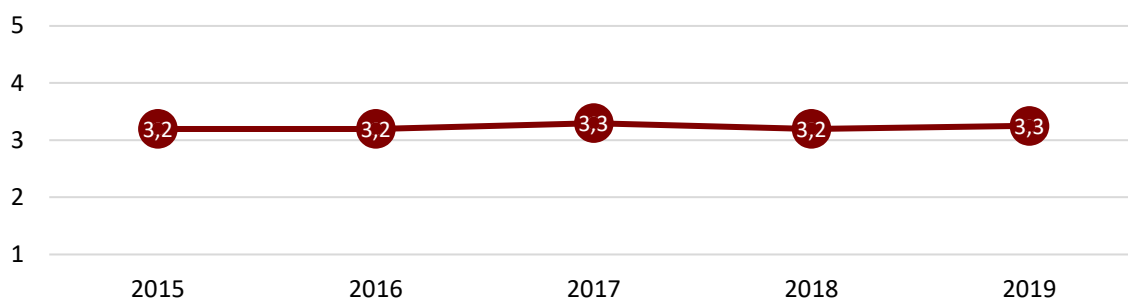
Tallinna elukeskkonnaga tervikuna on 95% pealinlastest rahul, sealjuures 30% väga rahul. Üldjoontes on rahulolu kõrge kõigis taustgruppides, kuid siiski saab esile tuua mõned statistiliselt olulised erinevused. Keskmisest pisut kõrgem on Tallinna elukeskkonnaga rahulolevate inimeste osakaal vanuserühmas 60+ (97%) ning mitte-eestlaste seas (97%). Linnaosade võrdluses on Tallinna elukeskkonnaga kõige sagedamini rahul Mustamäe (99%), Lasnamäe (97%), Haabersti/Õismäe (97%) ning Kristiine (97%) elanikud, kõige harvemini rahul aga Põhja-Tallinna elanikud (90%) (Joonis 6).

Joonis 6. Rahulolu Tallinna linna elukeskkonnaga tervikuna (% , n=kõik vastajad)

Viimase viie aasta võrdluses on pealinlaste rahulolu Tallinna kui elukeskkonnaga püsinud stabiilsena (keskmised hinnangud 4-palli skaalal püsinud vahemikus 3,2-3,3 palli) (Joonis 7).

Joonis 7. Rahulolu Tallinna linna kui elukeskkonnaga ajalises võrdluses (*n=kõik vastajad; keskmine hinnang 4-palli skaalal, kus 4=olen väga rahul ja 1=ei ole üldse rahul*)

1.2. Tallinn kui eelistatuim elukoht

Uurisime ka seda, kas pealinlaste jaoks on Tallinn selleks kohaks, kus nad kõige enam tahaksid elada. Tallinlastest 80%-i jaoks on Tallinn kõige eelistatum elupaik ning 18% eelistaks elada mujal, sealjuures kõige sagedamini eelistati kolida maa-asulasse – elada alevikus või külas (7%). Küsitletutest 5% eelistaks elada mõnes väikelinnas, maakonnakeskuses või alevis, 2% mõnes teises Eesti suures linnas ning 4% välismaal (Joonis 8).

Joonis 8. Kas Tallinn on see koht Eestis, kus Te kõige enam tahaksite elada? (%
n=kõik vastajad)

* Vastusevariant „Ei, parema meelega elaksin välismaal“ lisati ankeeti esmakordselt 2019. aastal.

Mida vanema vanuserühmaga on tegu, seda sagedamini peetakse Tallinna kõige eelistatumaks elukohaks. Põhjuseks on ilmselt noorte sagedasem soov reisida ja maailma avastada, mida kinnitab asjaolu, et 15–26aastastest tallinlastest 12% elaks meelsamini välismaal.

Eesti rahvusest elanikest peab Tallinna kõige eelistatumaks elukohaks 73% ja muudest rahvustest elanikest 88%. Võrreldes mitte-eestlastega on eestlaste puhul sagedasem soov kolida mõnda väikelinna või maa-asulasse. Linnaosade võrdluses märkimisväärsed hinnangute erinevusi ei ilmnenud.

Väiksed hinnangute erinevused ilmnesh selles osas, kui kaua on vastaja olnud Tallinna registreeritud elanik – enne 2013. aastat tallinlaseks registreeritud elanikest eelistas elukohana Tallinna 81%, hiljem elanikuks registreerunutest aga 73%.

1.3. Tallinna kõige hinnatumad omadused

Küsisime vastajailt ka seda, mis on Tallinnas sellist, mille üle nad on uhked ja mida sooviksid näiteks oma külalistele tutvustada. Vastajail paluti nimetada kuni kolm peamist tegurit ning vastusevariante ette ei antud. Parema ülevaate saamiseks vastused kategoriseeriti.

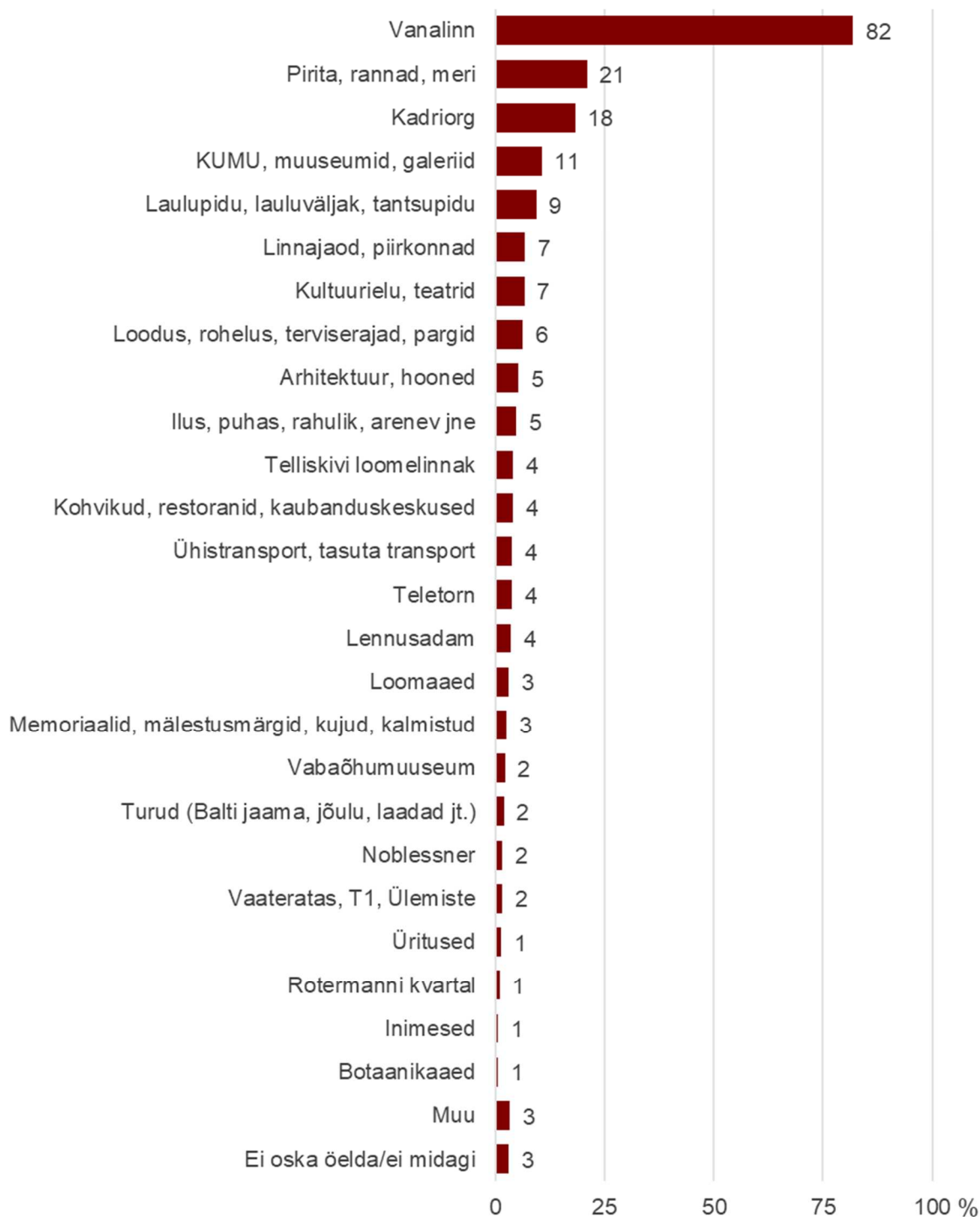
Ülekaalukalt kõige sagedamini (82%) nimetati Tallinna kõige hinnatumate omadustena vanalinna (sh Toompead, Raekoja platsi, kirikuid, torne jms.). Sageli nimetati ka randasid (nt Pirita) ning merd (21%), Kadriorgu (18%), muuseume (nt KUMU) ja galeriisid (11%) või laulu- ja tantsupidu/lauluväljakut (9%) (Joonis 9).

15–26aastased tõid Tallinna hinnatumate omaduste seas keskmisest pisut sagedamini esile kohvikuid, restorane ning kaubanduskeskusi, 15–44aastased Telliskivi Loomelinnakut, 27–44aastased Lennusadamat, 60aastased ja eakamad aga Kadriorgu.

Võrreldes mitte-eestlastega mainisid eestlased Tallinna hinnatumate omaduste seas harvemini vanalinna ja randasid/merd, kuid tõid see-eest mitte-eestlastest sagedamini esile laulu- ja tantsupidu/lauluväljakut, muuseume/galeriisid ning Telliskivi Loomelinnakut.

Lasnamäe elanikud nimetasid Tallinna hinnatumate omadustena keskmisest sagedamini randasid/merd, Pirita elanikud laulu- ja tantsupidu/lauluväljakut ning teletorni ning Põhja-Tallinna elanikud Telliskivi Loomelinnakut.

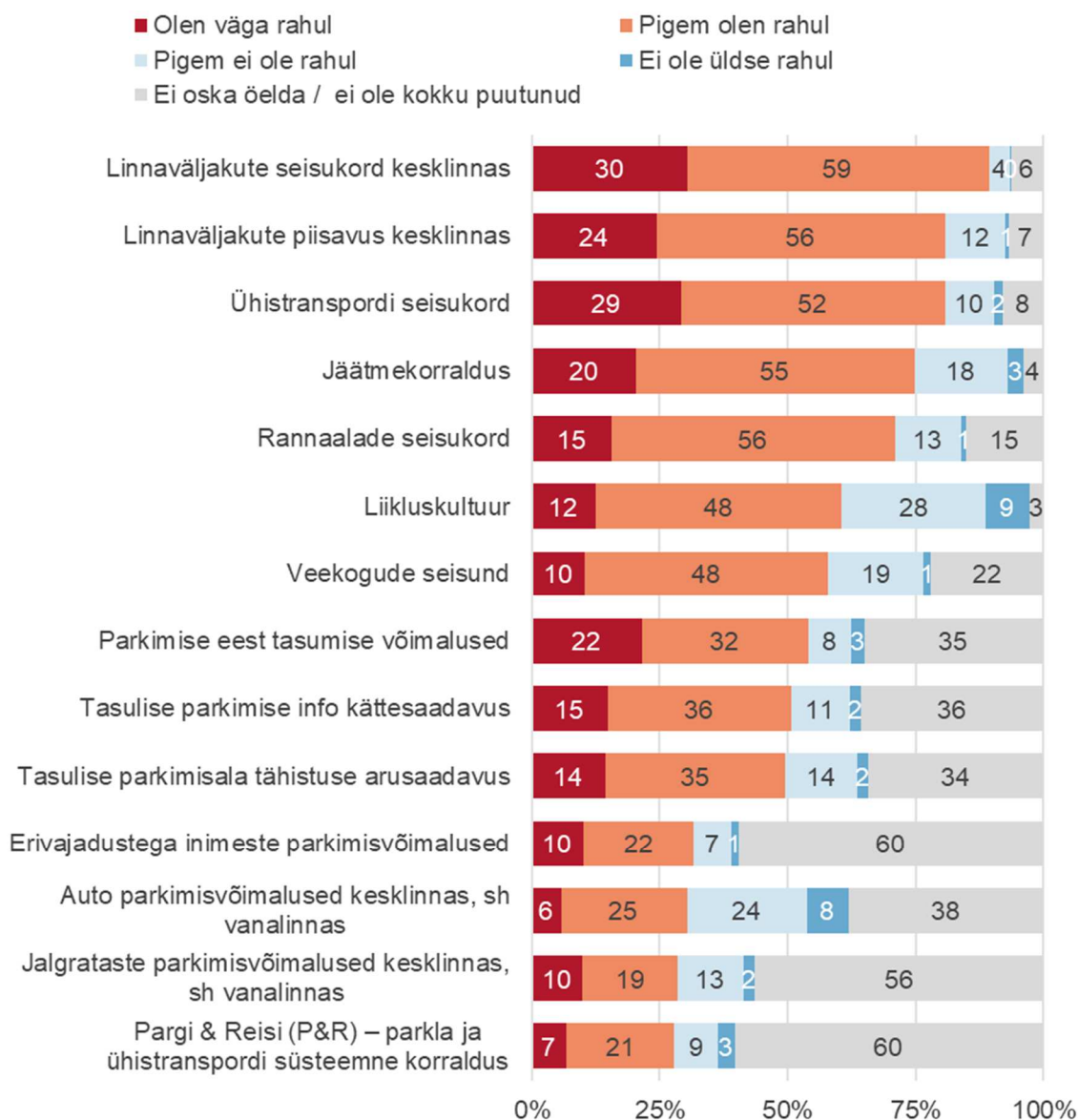
Joonis 9. Tallinna omadused, mille üle ollakse uhke ning mida soovitakse oma külalistele tutvustada (kuni 3 peamist) (spontaansed vastused, %, n=kõik vastajad)

1.4. Hinnangud Tallinna elukeskkonnale valdkondade lõikes

Rahulolu Tallinna elukeskkonnaga kaardistati neljateistkümne erineva aspekti osas. Hinnanguid koguti 4-palli skaalal, kus 4 tähistas kõrgeimat ning 1 madalaimat rahulolu. Kõige sagedamini olid tallinlased uurimiselustest valdkondadest rahul kesklinna linnaväljakute seisukorra (89%) ja piisavusega (81%) ning ühistranspordi seisukorraga (81%). Rahulolematust väljendati kõige sagedamini liikluskultuuri (37%) ja kesklinnas (sh vanalinnas) auto parkimise võimaluste osas (vastavalt 32%) (Joonis 10). Võttes aluseks hinnangute aritmeetilised keskmised, on kõige kõrgemalt hinnatud ning kõige madalamalt hinnatud valdkonnad samad, mis eelpool mainitud, kuid kõrge hinnangu on pälvinud ka parkimise eest tasumise võimalused (Tabel 4).

Joonis 10. Rahulolu Tallinna linna erinevate elukeskkonna valdkondadega (% , n=kõik vastajad)

Järgnevalt vaatleme seda, kuidas erinevad Tallinna elukeskkonna valdkondadele antud rahuloluhinnangute keskväärtused vastajate soo, vanuse, rahvuse ning linnaosa baasil moodustatud taustrühmades.

Meeste ja naiste võrdluses on rahulolu Tallinna elukeskkonna valdkondadega suhteliselt sarnane. Siiski on mehed naistest pisut enam rahul ühistranspordi seisukorra, tasulise parkimisala tähistuse arusaadavuse, erivajadustega inimeste parkimisvõimaluste ja kesklinnas auto parkimise võimalustega.

Vanuserühmade võrdluses on 60aastased ja eakamad linlased keskmisest enam rahul rannaalade ja ühistranspordi seisukorraga ning jalgrataste parkimisvõimalustega kesklinnas. 15–26aastased on keskmisest enam rahul tasulise parkimise info kättesaadavusega. Nii 15–26aastased kui 60aastased ja eakamad on keskmisest enam rahul ka liikluskultuuriga. Tasulise parkimise info kättesaadavuse ning tasulise parkimisala tähistuse arusaadavusega on keskmisest vähem rahul 45–59aastased linlased. Parkimise eest tasumise võimalustega on rahulolu keskmisest kõrgem 27–44aastaste seas, keskmisest madalam aga vanemates vanuserühmades.

Rahvuselises võrdluses on erinevused suuremad, sealjuures on mitte-eestlased pea kõigi valdkondadega enam rahul kui eestlased. Kõige suuremad erinevused eestlaste ja mitte-eestlaste vahel ilmnesid hinnangutes liikluskultuurile ning jalgrataste parkimisvõimalustele kesklinnas. Mitte-eestlased on eestlastega võrreldes pisut enam rahul ka rannaalade, ühistranspordi ning kesklinna linnaväljakute seisukorraga, veekogude seisundiga, Pargi & Reisi korraldusega, tasulise parkimise info kättesaadavusega ning tasulise parkimisala tähistuse arusaadavusega.

Linnaosade võrdluses ilmnesid statistiliselt olulised hinnangute erinevused seitsme valdkonna puhul. Ühistranspordi seisukorraga on keskmisest vähem rahul Kesklinna, Kristiine ja Nõmme elanikud, samas kui Haabersti/Õismäe ja Lasnamäe elanikud on selle valdkonnaga keskmisest rahulolevamad. Jalgrataste parkimisvõimalustega kesklinnas on keskmisest vähem rahul Kesklinna ja Pirita elanikud, kuid keskmisest rahulolevamad Lasnamäe ja Mustamäe elanikud. Liikluskultuuri hindavad keskmisest negatiivsemalt Kesklinna, Kristiine ja Nõmme elanikud, kuid keskmisest positiivsemalt Lasnamäe elanikud. Tasulise parkimisala tähistuste arusaadavusega on kõige enam rahul Lasnamäe elanikud, kõige vähem rahul aga Nõmme elanikud. Linnaväljakute piisavusega kesklinnas on rahulolu keskmisest kõrgem Mustamäel ja Nõmmel. Rannaalade seisukorra suhtes on keskmisest kriitilisemad Kesklinna ja Nõmme elanikud (Tabel 3).

Võrreldes 2018. aastaga on rahulolu enamiku uurimisaluste valdkondadega suurenenud. Kõige enam on paranenud hinnangud parkimisvõimalustele, Pargi & Reisi korraldusele, liikluskultuurile, veekogude seisundile ja jäätmekorraldusele. Viie aasta võrdluses on kõige enam paranenud hinnangud jalgrataste parkimisvõimalustele kesklinnas (Tabel 4).

Tabel 3. Rahulolu Tallinna linna erinevate elukeskkonna valdkondadega linnaosade võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

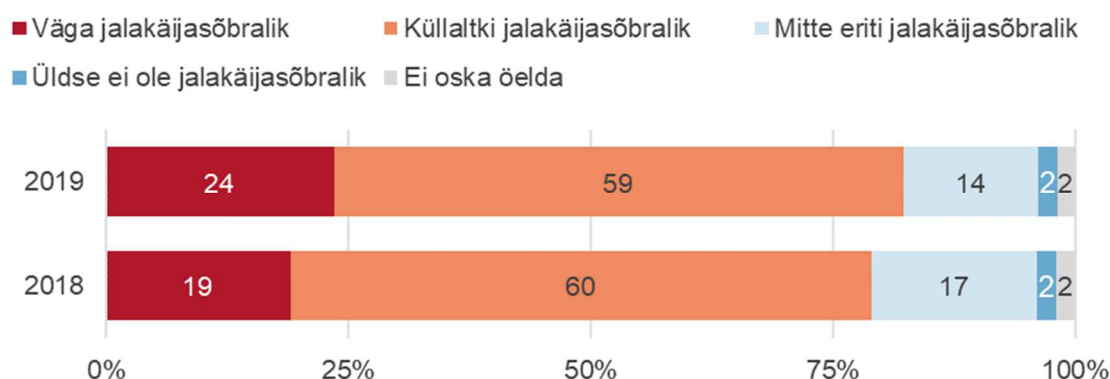
	Kokku	Põhja-Tallinn	Haabersti/ Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/ Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Ühistranspordi seisukord	3,2	3,1	3,3	3,0	3,1	3,3	3,1	3,3	3,0
Linnaväljakute piisavus kesklinnas	3,1	3,1	3,1	3,1	3,0	3,1	3,1	3,2	3,2
Rannaalade seisukord	3,0	3,0	3,1	2,9	2,9	3,1	3,1	3,1	2,8
Tasulise parkimise info kättesaadavus	3,0	3,1	3,0	2,9	3,0	3,1	3,1	3,0	2,8
Tasulise parkimisala tähistuse arusaadavus	2,9	3,0	2,9	2,9	2,9	3,1	2,9	3,0	2,8
Jalgrataste parkimisvõimalused kesklinnas, sh vanalinnas	2,8	2,9	2,9	2,7	2,8	2,9	2,4	3,0	2,8
Liikluskultuur	2,7	2,6	2,7	2,5	2,5	2,9	2,6	2,7	2,5

Tabel 4. Rahulolu Tallinna linna erinevate elukeskkonna valdkondadega ajalistes võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus võrreldes 2018. aastaga
Linnaväljakute seisukord kesklinnas				3,1	3,3	0,1
Ühistranspordi seisukord	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	0,1
Parkimise eest tasumise võimalused	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	0,0
Linnaväljakute piisavus kesklinnas				3,0	3,1	0,1
Rannaalade seisukord	2,9	2,8	2,9	2,9	3,0	0,1
Erivajadustega inimeste parkimisvõimalused	2,9	2,8	2,8	2,8	3,0	0,2
Tasulise parkimise info kättesaadavus	2,8	2,8	2,9	2,9	3,0	0,1
Jäätme korraldus				2,8	3,0	0,2
Tasulise parkimisala tähistuse arusaadavus	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	0,1
Veekogude seisund		2,7	2,8	2,7	2,9	0,2
Jalgrataste parkimisvõimalused kesklinnas, sh vanalinnas	2,5	2,6	2,6	2,6	2,8	0,2
Pargi & Reisi (P&R) - parkla ja ühistranspordi süsteemne korraldus	2,9	2,6	2,6	2,6	2,8	0,2
Liikluskultuur	2,7	2,5	2,6	2,5	2,7	0,2
Auto parkimisvõimalused kesklinnas, sh vanalinnas	2,3	2,2	2,2	2,3	2,5	0,2

Uurisime ka seda, kui jalakäijasõbralikuks linnaks Tallinna peetakse. Pealinlastest 24% peab Tallinna väga jalakäijasõbralikuks, 59% küllaltki jalakäijasõbralikuks, 14% mitte eriti jalakäijasõbralikuks ning 2% üldse mitte jalakäijasõbralikuks. Võrreldes 2018. aastaga on hinnangud Tallinna jalakäijasõbralikkusele paranenud – toona hindas Tallinna väga jalakäijasõbralikuks 19% küsitletutest (Joonis 11).

Joonis 11. Hinnangud Tallinna jalakäijasõbralikkusele ajalises võrdluses (% , n=kõik vastajad)

Väga jalakäijasõbralikuks peavad Tallinna keskmisest sagedamini 15–26aastased või mitte-eestlased. Linnaosade võrdluses peavad Tallinna keskmisest sagedamini väga jalakäijasõbralikuks Lasnamäe elanikud (31%), samas kui Kesklinna, Kristiine ja Nõmme elanikud on keskmisest sagedamini seisukohal, et Tallinn pole eriti või pole üldse jalakäijasõbralik.

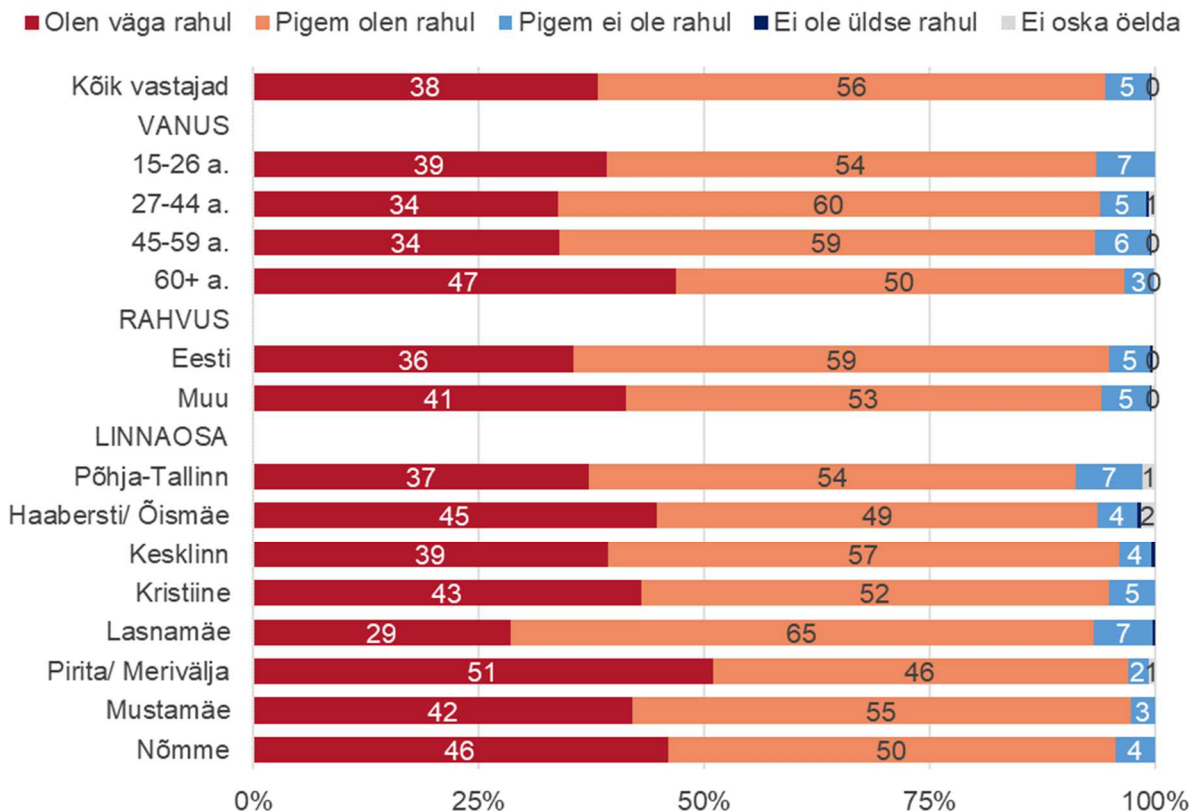
2. Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga

Kui eelmises peatükis vaatlesime tallinlaste rahulolu Tallinna linna elukeskkonnaga tervikuna, siis käesolev peatükk keskendub pealinlaste rahulolule oma linnaosaga. Uurisime nii linlaste üldist rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga kui ka hinnanguid erinevate valdkondade olukorrale oma linnaosas.

2.1. Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga tervikuna

Tallinlaste rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga on pisut kõrgem kui rahulolu Tallinna elukeskkonnaga tervikuna. Kuigi üldine rahulolu-näitaja on kummagi teema puhul sarnane (väga rahul või pigem rahul on Tallinna elukeskkonnaga tervikuna 95% ja oma linnaosa elukeskkonnaga 94% tallinlastest), väljendati oma linnaosa elukeskkonda hinnates täielikku rahulolu sagedamini kui Tallinna linna elukeskkonda tervikuna hinnates (täiesti rahul on vastavalt 38% ja 30% küsitletutest) (Joonised 6 ja 12).

Joonis 12. Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga (%) (n=kõik vastajad)

Linnaosade võrdluses on üldine rahulolu (väga+pigem rahul) oma linnaosa elukeskkonnaga kõrgeim Pirital (97%) ja Mustamäel (97%), madalaim aga Põhja-Tallinnas (91%) ja Lasnamäel (93%). Oma linnaosa elukeskkonnaga väga rahul olevaid elanikke on keskmisest enam Pirital (51%), keskmisest vähem aga Lasnamäel (29%).

Pirita ning Kesklinna elanikud on oma linnaosa elukeskkonnaga pisut sagedamini rahul kui Tallinna elukeskkonnaga tervikuna. Lasnamäe ja Haabersti/Õismäe elanike puhul on näha vastupidist tendentsi – hinnangud oma linnaosa elukeskkonnale on pisut madalamad kui hinnangud Tallinna elukeskkonnale tervikuna.

Vanuserühmade võrdluses on oma linnaosa elukeskkonnaga keskmisest pisut sagedamini rahul 60aastased ja eakamad tallinlased (97%). Ülejäänud vanuserühmades on oma linnaosaga rahul olevate vastajate osakaal 93–94%.

Võrreldes 2018. aastaga pole linnaosa elukeskkonnale antud rahuloluhinnangute keskväärtnus kuigi palju muutunud, seda nii Tallinnas tervikuna kui ka linnaosade võrdluses. Vaid Mustamäe ja Kesklinna puhul on täheldatav hinnangute märgatav paranemine. Ka viimase viie aasta võrdluses suuri muutusi tallinlaste rahulolus (tervikuna) oma linnaosa elukeskkonnaga toimunud pole. Linnaosade võrdluses on hinnangud jäänud enamjaolt samaks või pisut paranenud (Tabel 5).

Tabel 5. Rahulolu oma linnaosa elukeskkonnaga ajalises võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus võrreldes 2018. aastaga
Põhja-Tallinn	3,0	3,3	3,3	3,4	3,3	-0,1
Haabersti/ Õismäe	3,2	3,4	3,5	3,3	3,4	0,1
Kesklinn	3,2	3,3	3,3	3,2	3,4	0,2
Kristiine	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	0,0
Lasnamäe	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	0,0
Pirita/ Merivälja	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	0,1
Mustamäe	3,3	3,4	3,3	3,2	3,4	0,2
Nõmme	3,4	3,6	3,6	3,5	3,4	-0,1
Linnaosad kokku	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	0,0

Küsisime vastajailt ka seda, mis on kolm kõige olulisemat väärtust, mis tema linnaosa iseloomustaks. Vastuseid kogusime vabas vormis, tabelis 6 on need esitatud kategoriseeritud kujul.

Kõige sagedamini nimetati oma linnaosa väärtusena looduslähedust, puhast õhku ning rohelist. Kokku mainis neid omadusi 42% linlastest. Looduslähedus oli kõige enam väärtustatud aspektiks Nõmmel (81%), Pirital (72%), Haaberstis/Õismäel (61%), Mustamäel (54%) ning Kesklinnas (26%).

29% linlastest pidas oma linnaosa väärtuseks vaikset, rahulikku ja privaatset miljööd. Kristiine linnaosas oli see kõrvuti looduslähedusega kõige enam väärtustatud aspektiks (49%).

Tallinlastest 16% nimetas oma linnaosa väärtusena head transpordiühendust ning 14% parke/haljastust. Lasnamäe linnaosas olid need ka kõige enam väärtustatud aspektideks (kumbagi väärtust nimetas 23% Lasnamäe elanikest).

Sageli toodi esile ka oma linnaosa tänavate puhtust (13%), head asukohta (12%) ning mere lähedust (12%). Mere lähedus oli kõige enam väärtustatud aspektiks Põhja-Tallinnas (42%).

Looduslähedust tõid oma linnaosa väärtusena keskmisest sagedamini esile 45–59aastased, turvalisust 27–44aastased, tänavate puhtust ja linnaosa head asukohta 15–26aastased. Eestlased mainisid oma linnaosa väärtusena keskmisest sagedamini looduslähedust, vaikset miljööd, turvalisust ning seda, et kõik vajalik asub lähedal. Mitteeestlased seevastu nimetasid keskmisest sagedamini parke/haljastust, mere lähedust ning poodide rohkust.

Tabel 6. Kõige olulisemad väärtused oma linnaosa puhul, linnaosade võrdlus (kuni kolm vastust, %, n=kõik vastajad)

	Kokku	Põhja-Tallinn	Haabersti/ Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/ Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Looduslähedus, õhk, rohelus	42%	40%	61%	26%	44%	20%	72%	54%	81%
Vaikne, rahulik, privaatne	29%	24%	40%	19%	49%	13%	51%	28%	59%
Hea transpordiühendus, bussipeatused lähedal	16%	10%	11%	18%	19%	23%	4%	17%	7%
Pargid, haljastus	14%	11%	5%	13%	9%	23%	5%	17%	6%
Puhas, korras, hooldatud tänavad	13%	10%	17%	12%	19%	10%	16%	17%	15%
Hea asukoht, mugav	12%	10%	9%	16%	8%	12%	7%	16%	10%
Mere lähedus, rand	12%	42%	11%	4%	1%	10%	35%	0%	0%
Kauplused, turg, teenused lähedal	9%	7%	8%	8%	11%	13%	1%	9%	5%
Kesklinna, vanalinna lähedus	8%	6%	2%	12%	19%	12%	3%	1%	5%
Kõik vajalik lähedal	8%	8%	2%	20%	5%	7%	2%	7%	2%
Palju poode, kaubanduskeskusi	7%	4%	4%	2%	4%	15%	1%	9%	0%
Vaba aja veetmise võimalused, kultuurielu	7%	11%	8%	12%	0%	6%	3%	7%	2%
Kaunis arhitektuur, ilus piirkond	7%	8%	4%	19%	7%	2%	7%	2%	10%
Meeldiv elukeskkond, kodune, inimsõbralik	6%	6%	7%	5%	10%	4%	5%	10%	5%
Sportivõimalused, terviserajad, jalgrattateed	6%	8%	8%	3%	3%	8%	12%	3%	9%
Turvaline	5%	4%	5%	6%	13%	2%	6%	7%	6%
Hea infrastruktuur	5%	2%	5%	5%	5%	9%	1%	5%	1%
Lastesõbralik, mänguväljakud	5%	2%	5%	1%	4%	9%	1%	5%	1%
Kultuuri jm. objektid	4%	6%	0%	4%	0%	9%	5%	2%	2%
Meeldivad elanikud, kogukond	4%	6%	4%	5%	2%	2%	6%	2%	8%
Vähe autosid, hea liiklus, head teed	4%	3%	3%	3%	2%	5%	2%	4%	2%
Väikesed majad, hõre asustus, aed, oma maja	3%	3%	5%	2%	8%	1%	3%	1%	6%
Koolid, lasteaiad	3%	1%	4%	2%	1%	4%	1%	4%	0%
Arenev piirkond	2%	3%	1%	4%	0%	3%	1%	1%	1%
Med.asutused, apteegid	2%	0%	2%	1%	1%	2%	0%	3%	0%
Jalutamisvõimalused	1%	2%	2%	1%	0%	2%	1%	0%	2%
Uued majad, moodne, nooruslik	1%	1%	0%	3%	0%	2%	0%	1%	0%
Parkimisvõimalused	1%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	1%	0%
Meeldib oma kodu/korter	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	0%
Väike	0%	0%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	0%
Töökoha lähedus	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Ei ole midagi	0%	0%	0%	0%	2%	1%	0%	0%	0%
Muu	3%	3%	3%	4%	3%	3%	2%	2%	3%
Mitte asjakohane vastus	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Ei oska öelda	4%	5%	1%	5%	1%	7%	0%	6%	1%

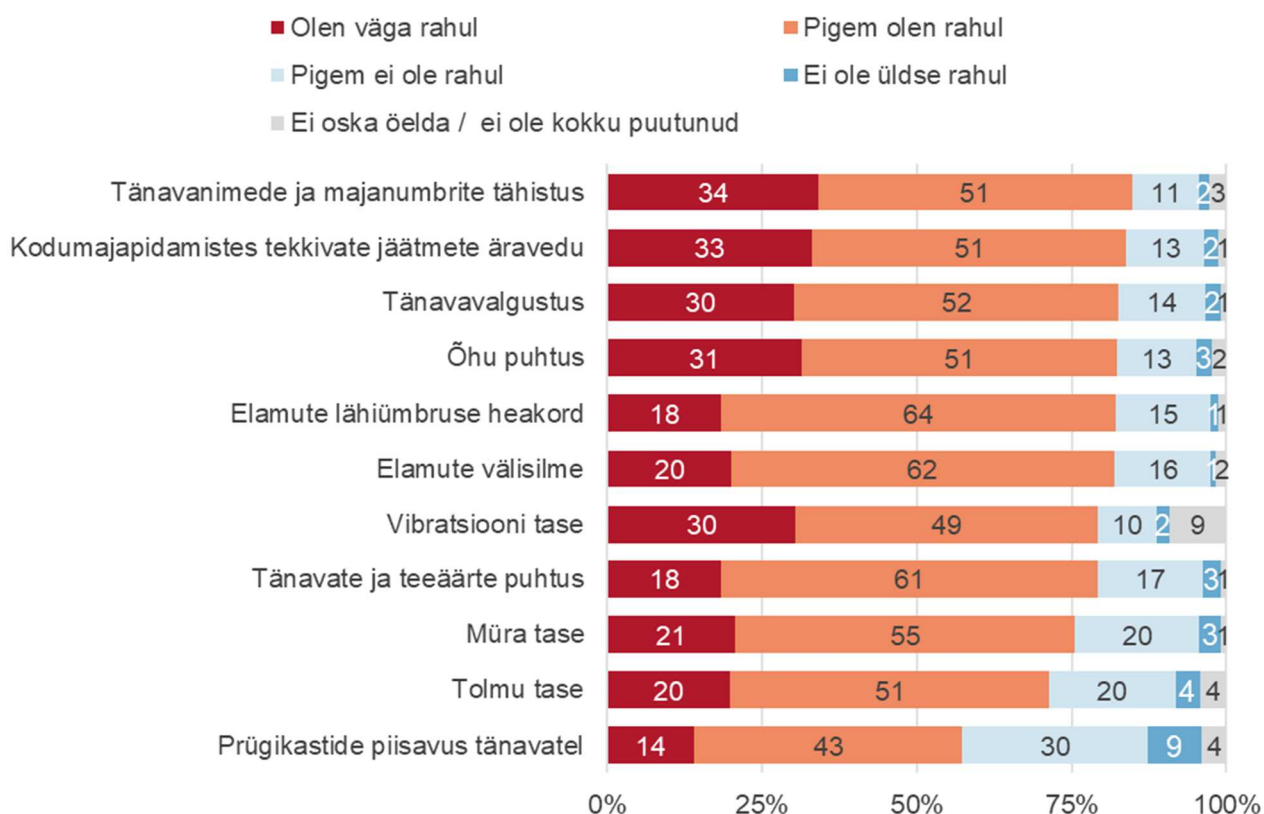
2.2. Hinnangud oma linnaosa elukeskkonnale valdkondade lõikes

Selgitamaks rahulolu linnaosa elukeskkonnaga täpsemalt, palusime vastajail hinnata oma rahulolu 44 valdkonnaga oma linnaosas. Edasises analüüsis on uurimisalused valdkonnad jaotatud kolme teema alla: (1) rahulolu olmetingimustega (11 valdkonda), (2) rahulolu avaliku ruumi ja teenustega (17 valdkonda), ning (3) rahulolu teede olukorra ja liiklemisvõimalustega oma linnaosas (16 valdkonda).

2.2.1. Rahulolu oma linnaosa olmetingimustega

Tallinlaste rahulolu oma linnaosa olmevaldkondadega on küllaltki kõrge. Enam kui 80% pealinlastest on oma linnosa puhul rahul tänavanimede ja majanumbrite tähistusega (väga+pigem rahul on 85%), kodumajapidamistes tekkivate jäätmete äraveoga (84%), tänavavalgustusega (83%), õhu puhtusega (82%), elamute lähiümbruse heakorraga (82%) ning elamute välisilmega (82%). Suhteliselt kõrge on rahulolu ka vibratsiooni taseme (79%), tänavate ja teeäärte puhtuse (79%), müra taseme (76%) ning tolmu tasemega (71%). Uurimistulemustest valdkondadest kõige vähem on tallinlased rahul prügikastide piisavusega tänavatel – rahul on antud valdkonnaga 57% ning rahulolematu 39% tallinlastest (Joonis 13).

Joonis 13. Rahulolu oma linnaosa olmetingimustega (% , n=kõik vastajad)

Ka hinnangute keskväärtustest lähtudes on rahulolu kõrgeim tänavanimede ja majanumbrite tähistusega (3,21), vibratsiooni tasemega (3,19), kodumajapidamistes tekkivate jäätmete äraveoga (3,16), õhu puhtusega (3,14) ja tänavavalgustusega (3,12), madalaim aga prügikastide piisavusega tänavatel (2,65) (Tabel 7).

Järgnevalt vaatleme, kas ning kuidas erinevad hinnangud linnaosa olmetingimustele tallinlaste soo, vanuse, rahvuse ning linnaosa lõikes.

Soolises ning rahvuselises võrdluses oli erinevusi vähe. Võrreldes naistega on mehed pisut enam rahul õhu puhtuse, vibratsiooni taseme ning tänavavalgustusega. Võrreldes eestlastega on mitte-eestlased pisut rahulolevamad prügikastide piisavusega tänavatel ning tänavate ja teeäärte puhtusega.

Vanuserühmade võrdluses oli rahulolu tänavanimede ja majanumbrite tähistusega, prügikastide piisavusega tänavatel ning tänavate ja teeäärte puhtusega kõrgeim 15–26aastaste seas, rahulolu õhu puhtusega ning kodumajapidamiste jäätmete äraveoga aga 60aastaste ja eakamate seas. Tolmu taset hindasid keskmisest positiivsemalt 15–26aastased ning 60aastased ja eakamad, samas kui 27–44aastased hindasid antud valdkonda keskmisest negatiivsemalt.

Hinnangud tänavanimede ja majanumbrite tähistusele on linnaosade võrdluses sarnased. Paljude olmevaldkondade puhul eristuvad keskmisest positiivsemate hinnangutega Pirita, Haabersti/Õismäe ning Mustamäe elanikud, keskmisest negatiivsemate hinnangutega aga Kesklinna ja Lasnamäe elanikud.

Linnaosade võrdluses on hinnangute erinevused kõige suuremad tolmu ja müra taseme ning õhu puhtuse osas, sealjuures kõige enam olid nende valdkondadega rahul Pirita elanikud, kõige vähem rahul aga Kesklinna elanikud. Kõige enam rahulolematust tekitavaks valdkonnaks oli kõigis linnaosades prügikastide ebapiisavus tänavatel (Tabel 7).

Võrreldes 2018. aastaga pole olmetingimustele antud rahuloluhinnangute keskväärtused kuigivõrd muutunud (nende aspektide osas, mille puhul on võrdlusandmed olemas). Vaid tolmu tasemele ning kodumajapidamistes tekkivate jäätmete äraveole antud rahuloluhinnangud on võrreldes 2018. aastaga märkimisväärselt paranenud. Viimase viie aasta võrdluses on paranenud hinnangud tänavanimede ja majanumbrite tähistusele, vibratsiooni tasemele, tänavavalgustusele ning tänavate ja teeäärte puhtusele (Tabel 8).

Tabel 7. Rahulolu oma linnaosa olmetingimustega linnaosade võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	Kokku:	Põhja-Tallinn	Haabersti/ Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/ Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Tänavanimede ja majanumbrite tähistus	3,2	3,2	3,2	3,3	3,1	3,2	3,3	3,3	3,2
Vibratsiooni tase	3,2	3,2	3,3	3,0	3,1	3,2	3,5	3,3	3,2
Kodumajapidamistes tekkivate jäätmete äravedu	3,2	3,1	3,3	3,1	3,2	3,1	3,3	3,2	3,2
Õhu puhtus	3,1	3,1	3,4	2,9	3,1	3,0	3,6	3,3	3,4
Tänavavalgustus	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3	3,0
Elamute välisilme	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	2,9	3,3	3,1	3,0
Elamute lähiümbruse heakord	3,0	3,0	3,1	3,0	3,1	2,9	3,3	3,0	3,1
Tänavate ja teeäärte puhtus	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	3,0	3,2	3,1	2,9
Müra tase	2,9	3,0	3,1	2,7	2,9	2,9	3,3	3,0	3,1
Tolmu tase	2,9	2,9	3,1	2,6	2,9	2,8	3,4	3,0	3,2
Prügikastide piisavus tänavatel	2,7	2,6	2,7	2,5	2,6	2,7	2,6	2,9	2,5

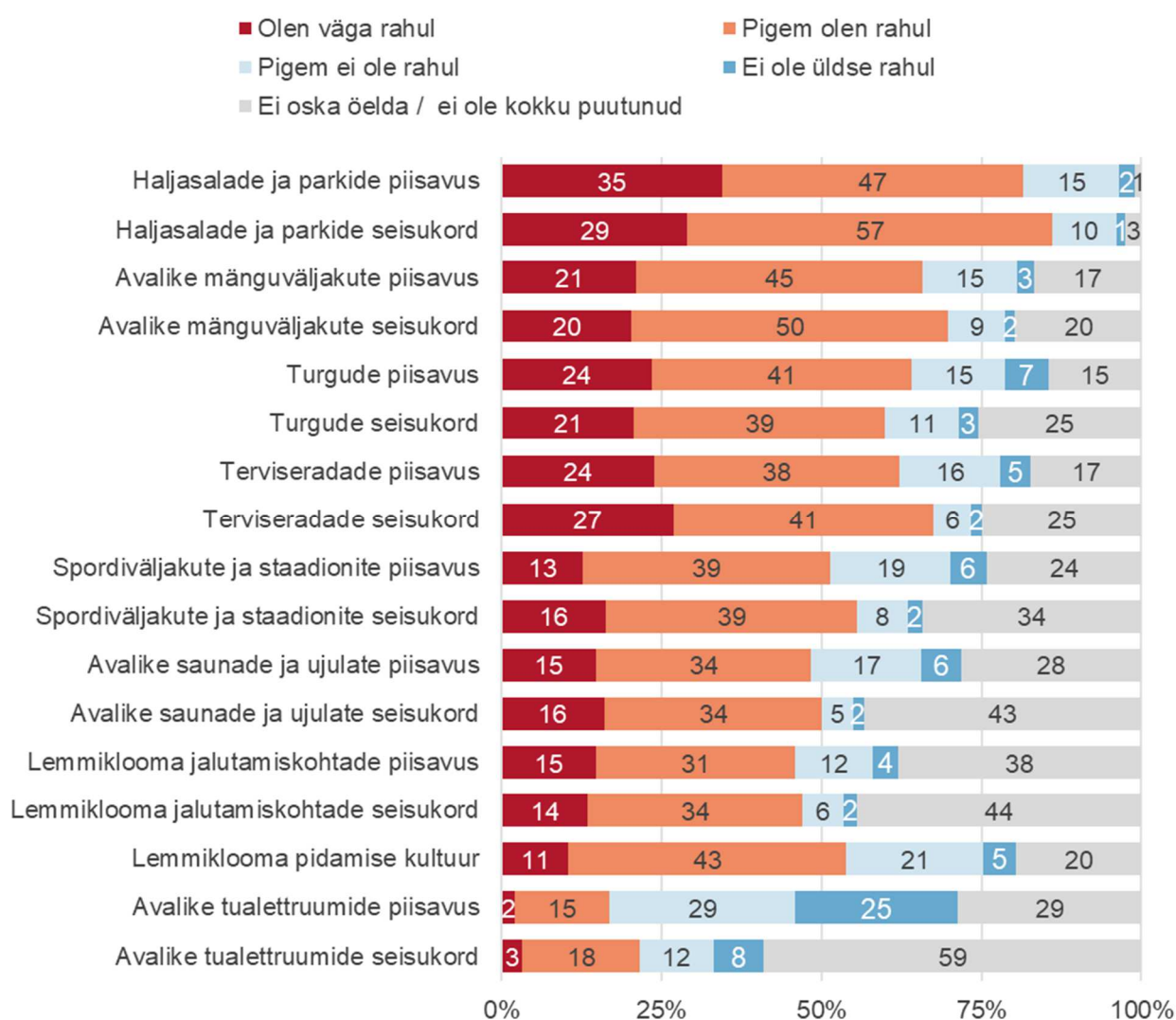
Tabel 8. Rahulolu oma linnaosa olmetingimustega ajalises võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus võrreldes eelmise aastaga
Tänavanimede ja majanumbrite tähistus	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	0,1
Vibratsiooni tase	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	0,1
Kodumajapidamistes tekkivate jäätmete äravedu				3,0	3,2	0,2
Õhu puhtus	3,0	3,1	3,1	3,0	3,1	0,1
Tänavavalgustus	2,8	3,0	3,0	3,0	3,1	0,1
Elamute välisilme	3,0	2,9	3,0	2,9	3,0	0,1
Elamute lähiümbruse heakord	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	0,1
Tänavate ja teeäärte puhtus	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	0,1
Müra tase	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	0,0
Tolmu tase	2,8	2,8	2,8	2,7	2,9	0,2
Prügikastide piisavus tänavatel				2,5	2,7	0,1

2.2.2. Rahulolu oma linnaosa avaliku ruumi ja teenustega

Tallinlaste rahulolu linnaosa avaliku ruumi ja teenustega kaardistati 17 erineva valdkonna lõikes. Paljude valdkondade puhul on sisuliste hinnangu andnute osakaal madal, mis on tingitud vastajate vähesest kokkupuutest antud teenustega. Seetõttu on valdkondade võrdlemisel sisukam kõrvutada hinnangute keskväärtsusi (Tabel 9) kui valdkondadega rahul olevate või rahulolematute vastajate osakaale (Joonis 14).

Joonis 14. Rahulolu oma linnaosa avaliku ruumi ja teenustega (%) (*n=kõik vastajad*)

Üldjoontes hinnati erinevate teenuste puhul kõrgemalt nende seisukorda kui piisavust. Keskmiselt kõige rahulolevamad on tallinlased terviseradade seisukorraga (keskmine hinne 4-palli skaalal 3,23), haljasalade ja parkide seisukorraga (3,17) ja piisavusega (3,15), avalike saunade ja ujulate seisukorraga (3,14) ning avalike mänguväljakute seisukorraga (3,10). Kõige vähem rahul on tallinlased avalike tualettruumide piisavuse (1,91) ja seisukorraga (2,41), kuid suhteliselt kriitiliselt hinnatakse ka lemmikloomade

pidamise kultuuri (2,74), spordiväljakute ja staadionite piisavust (2,77) ning avalike saunade ja ujulate piisavust (2,79) (Tabel 9).

Võrreldes naistega on mehed pisut enam rahul lemmiklooma jalutamiskohtade piisavuse ja seisukorraga ning lemmiklooma pidamise kultuuriga, kuid naistest rahulolematumad avalike saunade ja ujulate piisavusega ning spordiväljakute ja staadionite seisukorraga.

Võrreldes eestlastega on mitte-eestlased veidi enam rahul avalike tualettruumide piisavuse ja seisukorraga ning haljasalade/parkide ja spordiväljakute/staadionite seisukorraga, kuid eestlastega võrreldes vähem rahul turgude piisavuse ja seisukorraga ning avalike saunade/ujulate piisavusega.

Vanuserühmade võrdluses on rahulolu avalike mänguväljakute ning avalike saunade ja ujulate piisavusega keskmisest kõrgem 15–26aastaste seas. Ka lemmiklooma pidamise kultuuriga on keskmisest enam rahul 15–26aastased, samas kui keskmisest rahulolematumad on selle valdkonnaga 45aastased ja vanemad inimesed. Avalike tualettruumide seisukorraga on rahulolematust seda kõrgem, mida noorema vanuserühmaga on tegu.

Hinnangud spordiväljakute ja staadionite, lemmikloomade jalutamiskohtade ning avalike tualettruumide seisukorrale on linnaosade võrdluses sarnased. Keskmisest positiivsemalt hindasid paljusid valdkondi Pirita, Mustamäe ja Nõmme elanikud, samas kui keskmisest madalamaks kippusid hinnangud jääma Kristiines ja Lasnamäel (Tabel 9).

Linnaosade võrdluses lahknevad hinnangud kõige enam turgude seisukorra ja piisavuse, terviseradade piisavuse ning avalike saunade ja ujulate piisavuse osas. Rahulolu turgude seisukorra ja piisavusega on kõrgeim Nõmmel, madalaim aga Haaberstis/Õismäel. Terviseradade piisavusega on kõige enam rahul Pirita elanikud, kõige vähem rahul aga Kesklinna ja Kristiine elanikud. Avalike saunade ja ujulate piisavusega on kõige rahulolevamad Mustamäe elanikud, kõige vähem rahul aga Lasnamäe elanikud. Kõige vähem rahul oldi kõigis linnaosades avalike tualettruumide piisavusega.

Võrreldes 2018. aastaga on hinnangud linnaosa avalikule ruumile ja teenustele jäänud samale tasemele või pisut paranenud. Märgatavalt on tõusnud rahulolu lemmiklooma jalutamiskohtade seisukorraga ning turgude piisavusega. Ka viimase viie aasta võrdluses on hinnangud paranenud – kõige enam on kasvanud rahulolu lemmiklooma jalutamiskohtade seisukorraga, avalike saunade ja ujulate piisavusega ning avalike tualettruumide seisukorraga (Tabel 10).

Tabel 9. Rahulolu oma linnaosa avaliku ruumi ja teenustega linnaosade võrdluses
(aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul",
n=kõik vastajad)

	Kokku:	Põhja-Tallinn	Haabersti/ Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/ Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Terviseradade seisukord	3,2	3,2	3,4	3,0	2,9	3,2	3,5	3,3	3,3
Haljasalade ja parkide seisukord	3,2	3,3	3,1	3,2	3,0	3,1	3,3	3,2	3,1
Haljasalade ja parkide piisavus	3,2	3,3	3,2	3,0	3,0	2,9	3,5	3,4	3,3
Avalike saunade ja ujulate seisukord	3,1	3,2	3,1	3,2	2,9	3,0	3,1	3,5	3,1
Avalike mänguväljakute seisukord	3,1	3,1	3,1	3,2	2,9	3,1	3,2	3,2	3,0
Spordiväljakute ja staadionite seisukord	3,1	2,9	3,1	3,1	3,0	3,1	3,2	3,0	3,1
Lemmiklooma jalutamiskohtade seisukord	3,1	3,0	3,0	3,1	3,0	3,1	3,1	3,1	3,0
Turgude seisukord	3,0	3,4	2,5	2,8	2,8	2,8	3,0	3,3	3,6
Avalike mänguväljakute piisavus	3,0	3,0	3,1	3,0	2,9	3,0	3,0	3,3	2,9
Terviseradade piisavus	3,0	3,1	3,3	2,6	2,6	2,8	3,5	3,1	3,4
Turgude piisavus	3,0	3,2	2,3	3,1	2,5	2,8	2,6	3,3	3,4
Lemmiklooma jalutamiskohtade piisavus	2,9	2,8	2,9	2,9	2,7	2,9	3,2	2,9	3,1
Avalike saunade ja ujulate piisavus	2,8	2,8	3,0	2,9	2,5	2,4	2,7	3,3	3,0
Spordiväljakute ja staadionite piisavus	2,8	2,7	2,9	2,7	2,8	2,7	3,0	2,8	2,9
Lemmiklooma pidamise kultuur	2,7	2,8	2,8	2,9	2,7	2,6	2,9	2,8	2,8
Avalike tualettruumide seisukord	2,4	2,4	2,1	2,4	2,3	2,5	2,6	2,5	2,5
Avalike tualettruumide piisavus	1,9	2,0	1,7	2,1	1,8	1,9	2,1	1,9	1,9

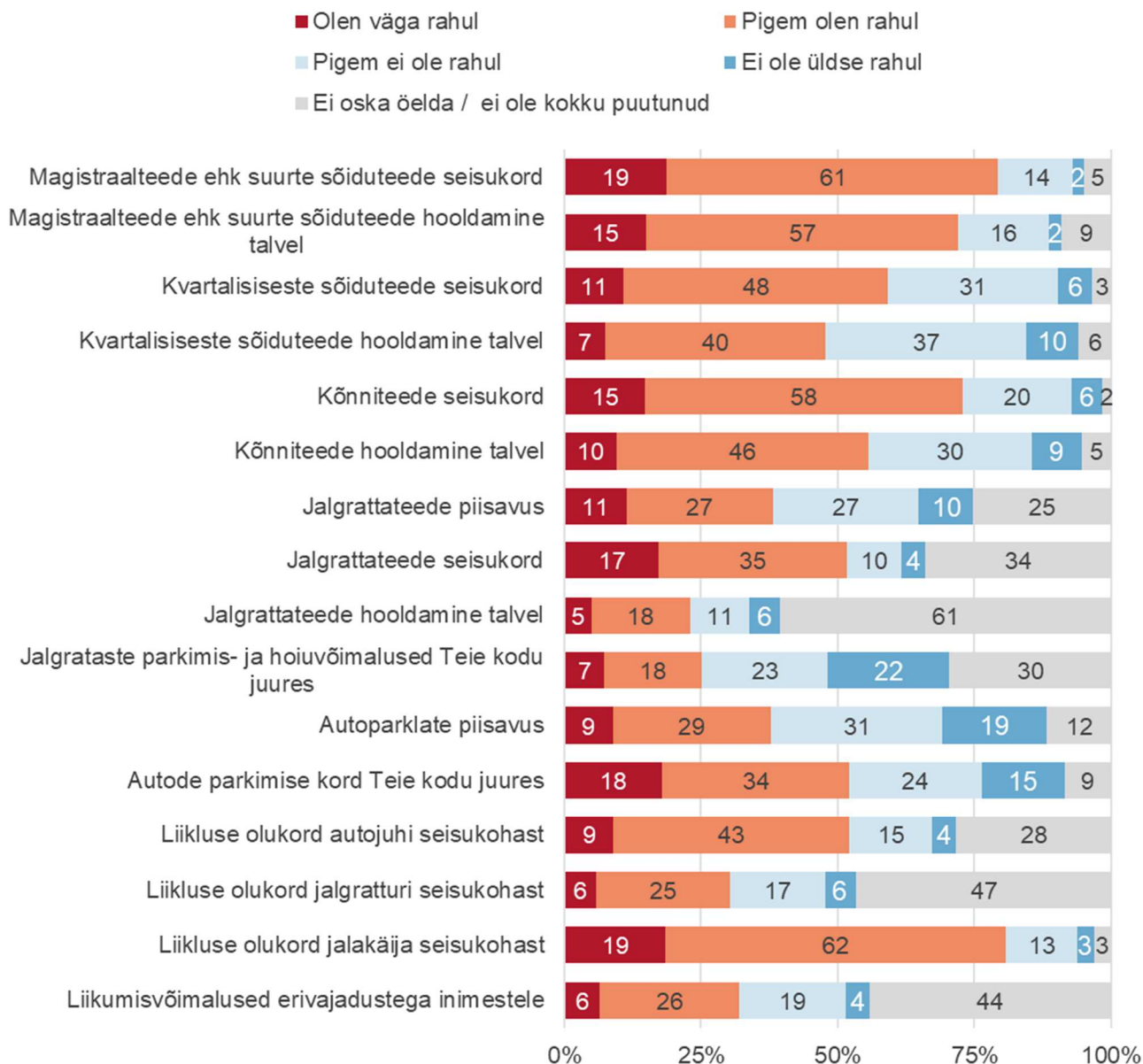
Tabel 10. Rahulolu oma linnaosa avaliku ruumi ja teenustega ajalises võrdluses
(aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul",
n=kõik vastajad)

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus võrreldes 2018. aastaga
Terviseradade seisukord	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	0,0
Haljasalade ja parkide seisukord	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	0,1
Haljasalade ja parkide piisavus	3,0	3,1	3,1	3,2	3,2	0,0
Avalike saunade ja ujulate seisukord	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	0,0
Avalike mänguväljakute seisukord	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	0,1
Spordiväljakute ja staadionite seisukord	2,9	2,8	3,0	3,0	3,1	0,1
Lemmiklooma jalutamiskohtade seisukord	2,8	2,9	3,0	2,9	3,1	0,2
Turgude seisukord	2,8	2,8	3,0	2,9	3,0	0,1
Avalike mänguväljakute piisavus	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	0,1
Terviseradade piisavus	2,9	2,9	3,0	2,9	3,0	0,1
Turgude piisavus	2,8	2,9	2,9	2,8	3,0	0,2
Lemmiklooma jalutamiskohtade piisavus	2,8	2,8	2,9	2,8	2,9	0,1
Avalike saunade ja ujulate piisavus	2,5	2,6	2,5	2,7	2,8	0,1
Spordiväljakute ja staadionite piisavus	2,7	2,7	2,9	2,7	2,8	0,1
Lemmiklooma pidamise kultuur	2,5	2,7	2,7	2,7	2,7	0,0
Avalike tualettruumide seisukord	2,1	2,2	2,3	2,4	2,4	0,0
Avalike tualettruumide piisavus	1,9	1,9	2,0	1,9	1,9	0,0

2.2.3. Rahulolu teede olukorra ja liiklemisvõimalustega oma linnaosas

Teede olukorda ning liiklemisvõimalusi hinnates ei osanud suur osa küsitletutest anda hinnangut jalgrattaga liikumist või erivajadustega inimeste liikumisvõimalusi puudutavatele küsimustele (Joonis 15). Seetõttu kasutame ka siin valdkondade võrdlemisel hinnangute keskväärtusi (Tabel 11).

Joonis 15. Rahulolu teede olukorra ja liiklemisvõimalustega oma linnaosas (%
n=kõik vastajad)

Uurimisalustest valdkondadest on tallinlased kõige enam rahul magistraalteede seisukorraga (3,01) ning hooldamisega talvel (2,93), liikluse olukorraga jalakäija seisukohast (2,99) ning jalgrattateede seisukorraga (2,93). Kõige vähem ollakse rahul jalgratate parkimis- ja hoiuvõimalustega oma kodu juures (2,14) ning autoparklate piisavusega (2,31) (Tabel 11).

Naistega võrreldes on mehed enam rahul erivajadustega inimeste liikumisvõimalustega, kõnniteede seisukorraga, teede talvise hooldamisega, jalgrattateede piisavusega ning liikluse olukorraga jalgratturi või jalakäija seisukohast.

Vanuserühmade võrdluses on rahulolu kvartalisestest sõiduteede ning kõnniteede talvise hooldusega, kuid ka jalgrataste parkimis- ja hoiuvõimalustega vastaja kodu juures ning autoparklate piisavusega kõrgeim 15–26aastaste seas. Magistraalteede ning kvartalisestest sõiduteede seisukorraga on keskmisest enam rahul 60aastased ja eakamad. Rahulolu kvartalisestest sõiduteede seisukorraga on keskmisest madalam 45–59aastaste seas.

Võrreldes mitte-eestlastega on eestlased kriitilisemad erivajadustega inimeste liikumisvõimaluste, magistraalteede ja kõnniteede seisukorra, kõnniteede talvise hooldamise, jalgrattateede piisavuse/seisukorra/talvise hooldamise ning liikluse olukorra suhtes (jalgratturi või jalakäija seisukohast). Samas on eestlased mitte-eestlastega võrreldes enam rahul autoparklate piisavuse ning autode parkimise korraga oma kodu juures, mis tõenäoliselt tuleneb sellest, et nendes linnaosades, kus on rohkem eramaju, on eestlastest elanike osakaal kõrgem.

Hinnangud magistraalteede talvisele hooldusele on linnaosade võrdluses sarnased. Keskmisest positiivsemalt hindasid paljusid valdkondi Haabersti/Õismäe ja Pirita elanikud, samas kui keskmisest madalam oli rahulolu paljude valdkondadega Kesklinnas ja Kristiines (Tabel 11).

Linnaosade võrdluses lahkesid hinnangud küllaltki palju järgnevatel aspektidel:

- Kõnniteede seisukord – rahulolu kõrgeim Haaberstis/Õismäel ja madalaim Nõmmel;
- Autode parkimise kord kodu juures – rahulolu kõrgeim Pirital ja Nõmmel ning madalaim Lasnamäel;
- Jalgrattateede hooldamine talvel – rahulolu kõrgeim Pirital ja Haaberstis/Õismäel ning madalaim Kristiines;
- Jalgrataste parkimis- ja hoiuvõimalused kodu juures – rahulolu kõrgeim Nõmmel ja Pirital ning madalaim Lasnamäel;
- Liikluse olukord jalgratturi seisukohast – rahulolu kõrgeim Pirital ning madalaim Kesklinnas;
- Jalgrattateede hooldamine talvel – rahulolu kõrgeim Pirital ja Haaberstis/Õismäel ning madalaim Kristiines;
- Jalgrattateede piisavus – rahulolu kõrgeim Haaberstis/Õismäel ning madalaim Kesklinnas ja Kristiines;
- Autoparklate piisavus – rahulolu kõrgeim Pirital ning madalaim Lasnamäel.

Kõige madalamalt hinnatud valdkonnaks oli enamikus linnaosades jalgrataste parkimis- ja hoiuvõimalused kodu juures. Erandiks oli Kesklinn, kus antud valdkonnast pisut madalama hinnangu pälvis jalgrattateede piisavus, ning Nõmme, kus uuritavatest valdkondadest kõige madalama hinnangu sai kõnniteede seisukord.

Tabel 11. Rahulolu oma linnaosa teede olukorra ja liiklemisvõimalustega linnaosade võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	Kokku:	Põhja-Tallinn	Haabersti/ Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/ Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Magistraalteede ehk suurte sõiduteede seisukord	3,0	3,0	3,2	2,9	3,0	3,0	3,1	3,0	2,9
Liikluse olukord jalakäija seisukohast	3,0	3,0	3,1	2,9	2,8	3,0	3,1	3,0	2,8
Jalgrattateede seisukord	3,0	3,0	3,2	2,7	2,6	3,1	3,2	3,0	3,0
Magistraalteede ehk suurte sõiduteede hooldamine talvel	2,9	2,9	3,0	2,9	3,0	2,9	3,0	3,0	2,9
Kõnniteede seisukord	2,8	2,9	3,1	2,8	2,8	2,9	2,9	2,8	2,4
Liikluse olukord autojuhi seisukohast	2,8	2,8	2,9	2,7	2,8	2,8	3,0	2,9	2,8
Kvartalisistest sõiduteede seisukord	2,7	2,6	2,9	2,7	2,7	2,6	3,0	2,6	2,5
Liikumisvõimalused erivajadustega inimestele	2,6	2,5	2,8	2,5	2,5	2,7	2,8	2,7	2,5
Autode parkimise kord Teie kodu juures	2,6	2,6	2,5	2,7	2,8	2,3	3,2	2,6	3,0
Kõnniteede hooldamine talvel	2,6	2,6	2,7	2,5	2,5	2,7	2,7	2,7	2,4
Liikluse olukord jalgratturi seisukohast	2,6	2,7	2,9	2,2	2,4	2,6	3,0	2,6	2,5
Jalgrattateede hooldamine talvel	2,6	2,5	2,8	2,3	2,1	2,7	2,8	2,6	2,5
Jalgrattateede piisavus	2,5	2,5	3,0	2,1	2,3	2,5	2,9	2,6	2,6
Kvartalisistest sõiduteede hooldamine talvel	2,5	2,5	2,6	2,4	2,4	2,5	2,7	2,6	2,4
Autoparklate piisavus	2,3	2,5	2,3	2,4	2,5	1,9	2,8	2,3	2,7
Jalgratate parkimis- ja hoiuvõimalused Teie kodu juures	2,1	2,1	2,2	2,2	2,1	1,9	2,5	2,3	2,7

Võrreldes 2018. aastaga on tallinlaste rahulolu teede olukorraga ja liikumisvõimalustega oma linnaosas enamiku valdkondade lõikes jäänud samaks või kasvanud, sealjuures kõige enam on paranenud hinnangud magistraalteede ning kvartalisistest sõiduteede seisukorrale, erivajadustega inimeste liikumisvõimalustele ning liikluse olukorrale jalgratturi seisukohast. Võrreldes 2018. aastaga on ainsa valdkonnana langenud hinnangud talvisele kõnniteede hooldamisele (Tabel 12).

Viimase viie aasta võrdluses on rahulolu enamiku valdkondadega jäänud samale tasemele või paranenud, sealjuures kõige enam on paranenud hinnangud kvartalisistest

sõiduteede ja kõnniteede seisukorrale. Hinnangud on langenud üksikute aspektide osas, nt jalgrattateede ja autoparklate piisavus ning jalgrataste parkimis- ja hoiuvõimalused kodu juures.

Tabel 12. Rahulolu oma linnaosa teede olukorra ja liiklemisvõimalustega ajalises võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	2015	2016	2017	2018	2019	Muutus võrreldes 2018. aastaga
Magistraalteede ehk suurte sõiduteede seisukord	2,9	2,8	2,9	2,8	3,0	0,2
Liikluse olukord jalakäija seisukohast	2,9	2,8	2,9	3,0	3,0	0,0
Jalgrattateede seisukord	2,9	2,8	2,9	2,9	3,0	0,1
Magistraalteede ehk suurte sõiduteede hooldamine talvel	2,9	2,8	2,9	2,9	2,9	0,0
Kõnniteede seisukord	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	0,0
Liikluse olukord autojuhi seisukohast	2,8	2,6	2,7	2,7	2,8	0,1
Kvartalisestest sõiduteede seisukord	2,5	2,4	2,5	2,5	2,7	0,2
Liikumisvõimalused erivajadustega inimestele	2,5	2,4	2,5	2,4	2,6	0,2
Autode parkimise kord Teie kodu juures	2,5	2,6	2,4	2,5	2,6	0,1
Kõnniteede hooldamine talvel	2,5	2,5	2,6	2,7	2,6	-0,1
Liikluse olukord jalgratturi seisukohast	2,6	2,5	2,5	2,4	2,6	0,2
Jalgrattateede hooldamine talvel	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6	0,0
Jalgrattateede piisavus	2,7	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0
Kvartalisestest sõiduteede hooldamine talvel	2,5	2,3	2,4	2,5	2,5	0,0
Autoparklate piisavus	2,4	2,3	2,2	2,3	2,3	0,0
Jalgrataste parkimis- ja hoiuvõimalused Teie kodu juures	2,2	1,9	1,8	2,0	2,1	0,1

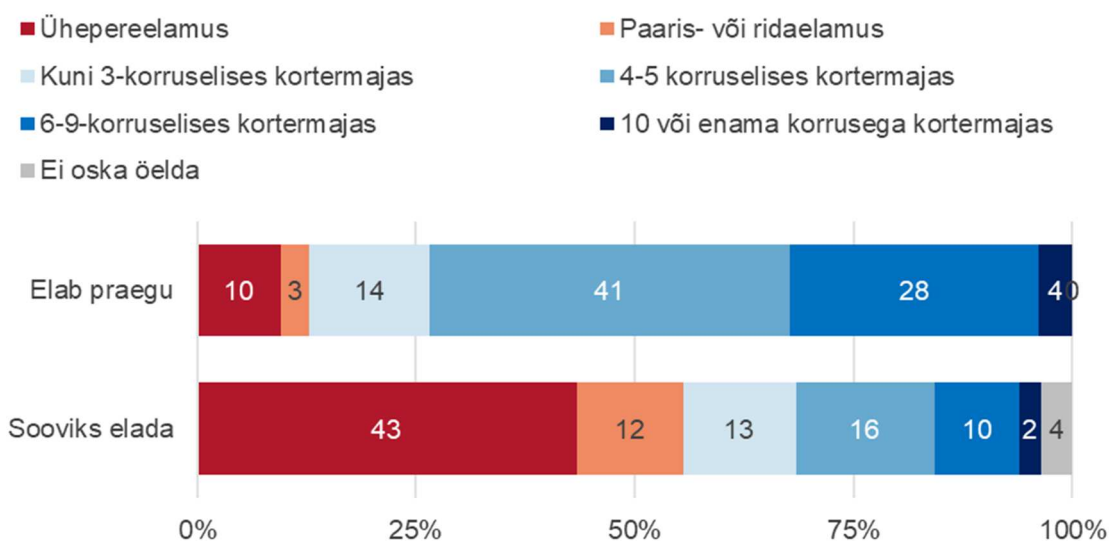
3. Eluase

Vastajatel küsiti, millist tüüpi ning mis aastal ehitatud hoones ta praegu elab ning millises ta elada eelistaks. Samuti uurisime, kellele eluase kuulub, kuidas on vastaja oma eluruumiga rahul ning kas tal esineb eluruumi sissepääsemisel või eluruumis liikumisel probleeme.

3.1. Hoone tüüp

Valdav osa (87%) pealinlastest elab korterelamutes, 10% ühepereelamutes ning 3% paaris- või ridaelamutes. Samas eelistaks kortermajas elada vaid 41% küsitletutest, 43% eelistaks elada ühepereelamus ning 12% paaris- või ridaelamus (Joonis 16).

Joonis 16. Eluasemeks oleva hoone tüüp ning eelistused (millist tüüpi hoones soovitakse elada) (% , n=kõik vastajad)

Praeguse ning eelistatud eluaseme tüüp kattuvad kõige sagedamini ühepereelamutes elavate inimeste puhul – ühepereelamutes elavatest tallinlastest 97% nimetas ka eelistatud elamutüübina ühepereelamut. Paaris- või ridaelamutes elavatest inimestest 58% sooviks elada ühepereelamus, 35% paaris- või ridaelamus ning 4% kortermajas, kortermajades elavatest inimestest aga sooviks 47% elada kortermajas, 37% ühepereelamus ning 13% paaris- või ridaelamus.

Kortermajades elavate inimeste osakaal on keskmisest kõrgem 15–44aastaste seas (91%) ning keskmisest madalam vanemates vanuserühmades (83–84%). Eelistustest rääkides on kortermajade eelistamine keskmisest levinum 60aastaste ja eakamate seas (49% eelistab elada kortermajas), samas kui nooremates vanuserühmades on kortermajade eelistajaid oluliselt vähem kui neid, kes eelistavad elada ühepereelamutes.

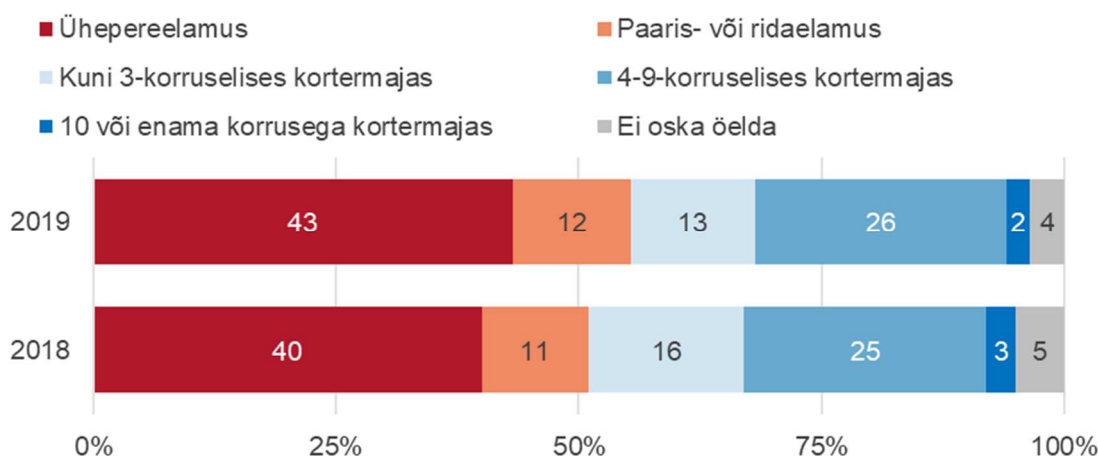
Linnaosade võrdluses on korterelamute elanike osakaal kõrgeim Lasnamäel (100%), Mustamäel (99%), Põhja-Tallinnas (97%) ja Kesklinnas (96%), madalaim aga Pirital (36%) ja Nõmmel (40%). Kortermajade eelistajate osakaal on linnaosade võrdluses kõrgeim Kesklinnas (61%) ning Põhja-Tallinnas (53%), madalaim aga Nõmmel (14%) ning Pirital (17%).

Rahvuselised erinevused peegeldavad Tallinna elanikkonna geograafilist segregatsiooni – kuna suur osa mitte-eestlastest elab Tallinna n-ö „mägedel“ (nt Lasnamäel), on mitte-eestlaste seas ka kortermajade elanike osakaal kõrgem kui eestlaste seas. Eestlastest 79% ja mitte-eestlastest 96% elab korterelamutes, eestlastest 16% ja mitte-eestlastest 3% ühepereelamutes ning eestlastest 5% ja mitte-eestlastest 1% paaris- või ridaelamutes. Kortermajas elada eelistavate inimeste osakaal on eestlaste ning mitte-eestlaste seas suhteliselt sarnane (eestlastest 39% ja mitte-eestlastest 43%), kuid eestlastest harvemini eelistavad mitte-eestlased elada ühepereelamus (eestlastest 49% ning mitte-eestlastest 38%), eestlastest sagedamini aga eelistavad mitte-eestlased elada paaris- või ridamajas (eestlastest 9% ja mitte-eestlastest 15%).

Keskmisest madalam on kortermajade elanike osakaal kõrgharidusega inimeste, ettevõtjate või enam kui nelja liikmega (või enam kui kahe alla 18aastase lapsega) leibkondades elavate inimeste seas. Sissetulekurühmade võrdluses on kortermajades elavate inimeste osakaal ühtlane. Eelistustest rääkides hariduse ning sissetulekurühmade võrdlusest selgesuunalisi erinevusi ei ilmne. Kortermajades elada eelistavate inimeste osakaal on kõrgeim pensionäride (51%) ning üheliikmelistes leibkondades elavate inimeste seas (55%). Mida suurem on leibkonnaliikmete arv, seda sagedamini eelistatakse elada ühepereelamus.

Võrreldes 2018. aastaga on pisut suurenenud nende tallinlaste osakaal, kes eelistavad elada ühepereelamus, vähenenud aga kuni 3-korruselises kortermajas elada eelistavate inimeste osakaal (Joonis 17). Elanike tegelik jaotumine eluaseme tüübist lähtuvalt pole võrreldes 2018. aastaga muutunud.

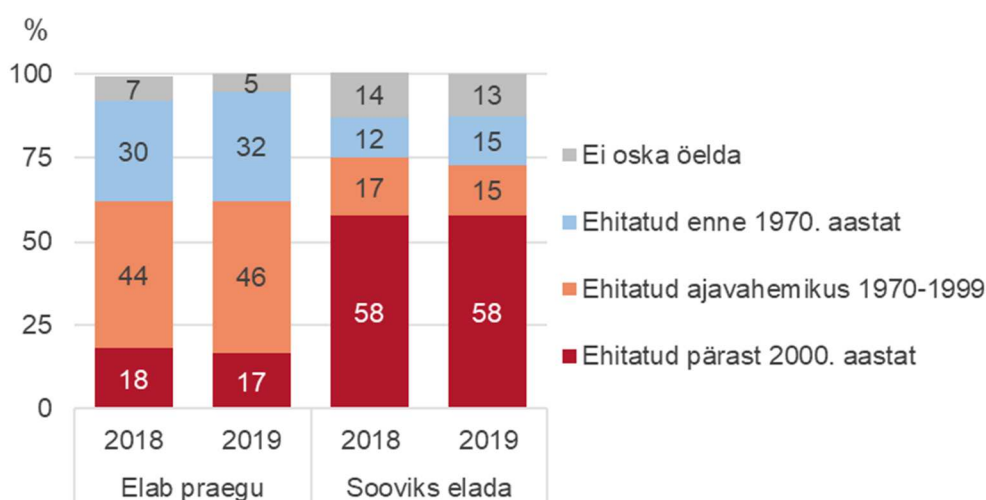
Joonis 17. Eelistused eluaseme hoone tüübi osas, ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

3.2. Hoone vanus

Tallinlastest 17% elab elamus, mis on ehitatud pärast 2000. aastat, 46% ajaperioodil 1970–1999 valminud elamus ning 32% enne 1970. aastat ehitatud elamus. Küsitletutest 5% ei osanud oma eluaseme vanust määratleda. Enamasti soovitakse elada praegusest uuemas elamus – peale 2000. aastat ehitatud elamus eelistaks elada 58% tallinlastest (Joonis 18).

Joonis 18. Eluaseme valmimise (ehitamise) aasta ning eelistused (mis aastal ehitatud hoonetes soovitakse elada), ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

Kõige harvemini kattusid eelistused tegeliku olukorraga nende inimeste puhul, kes elavad aastatel 1970–1999 valminud elamutes – neist vaid 28% eelistaks elada sel perioodil ehitatud elamus, samas kui 55% sooviks elada uuemas elamus ning 3% eelistaks elada vanemas elamus.

Peale 2000. aastat ehitatud elamutes elavate inimeste osakaal on keskmisest kõrgem vanuserühmas 15–44 (23%), keskmisest madalam aga vanuserühmas 60+ (6%). Noorte seas on kõige enam ka uute elamute eelistajaid: peale 2000. aastat ehitatud elamus eelistaks elada 71% 15–45aastastest, kuid vaid 38% 60aastastest ja eakamate. Võrreldes naistega eelistavad mehed sagedamini elada peale 2000. aastat ehitatud elamus, mis võib olla seletatav naiste kõrgema osakaaluga 60aastaste ja eakamate inimeste seas.

Linnaosade võrdluses on peale 2000. aastat valminud elamutes elavate inimeste osakaal kõrgeim Pirital (57%) ning Haaberstis/Õismäel (28%), madalaim aga Lasnamäel (10%), Põhja-Tallinnas (11%) ning Mustamäel (12%). Ajavahemikus 1970–1999 ehitatud hoonetes elavate inimeste osakaal on kõrgeim Lasnamäel (71%) ning Haaberstis/Õismäel (64%), enne 1970. aastat ehitatud hoonetes elavate inimeste osakaal aga Kesklinnas (60%), Põhja-Tallinnas (59%) ning Nõmmel (53%). Peale 2000. aastat ehitatud elamutes

eelistaksid kõige sagedamini elada Pirita elanikud (71%), kõige harvemini aga Nõmme elanikud (48%).

Enam kui pooled (58%) mitte-eestlastest elavad ajavahemikus 1970–1999 ehitatud elamutes, samas kui eestlastest elab sellise vanusega elamutes 35%. Pärast 2000. aastat ehitatud elamutes elab 22% eestlastest ja 11% mitte-eestlastest ning enne 1970. aastat ehitatud elamutes 39% eestlastest ja 25% mitte-eestlastest. Peale 2000. aastat ehitatud elamuid eelistavad eestlased ning mitte-eestlased võrdselt sageli (vastavalt 59% ja 57%), kuid võrreldes mitte-eestlastega on eestlaste eelistuseks sagedamini enne 1970. aastat valminud elamud (19% eestlastest ja 10% mitte-eestlastest).

Peale 2000. aastat ehitatud elamute elanike osakaal on keskmisest kõrgem kõrgharidusega inimeste seas ning kõrge sissetulekuga leibkondades. Haridusrühmade võrdluses oli peale 2000. aastat ehitatud elamute eelistajate osakaal ühtlane, kuid sissetulekurühmade võrdluses on uute elamute eelistamine seda sagedasem, mida kõrgema sissetulekurühmaga on tegu.

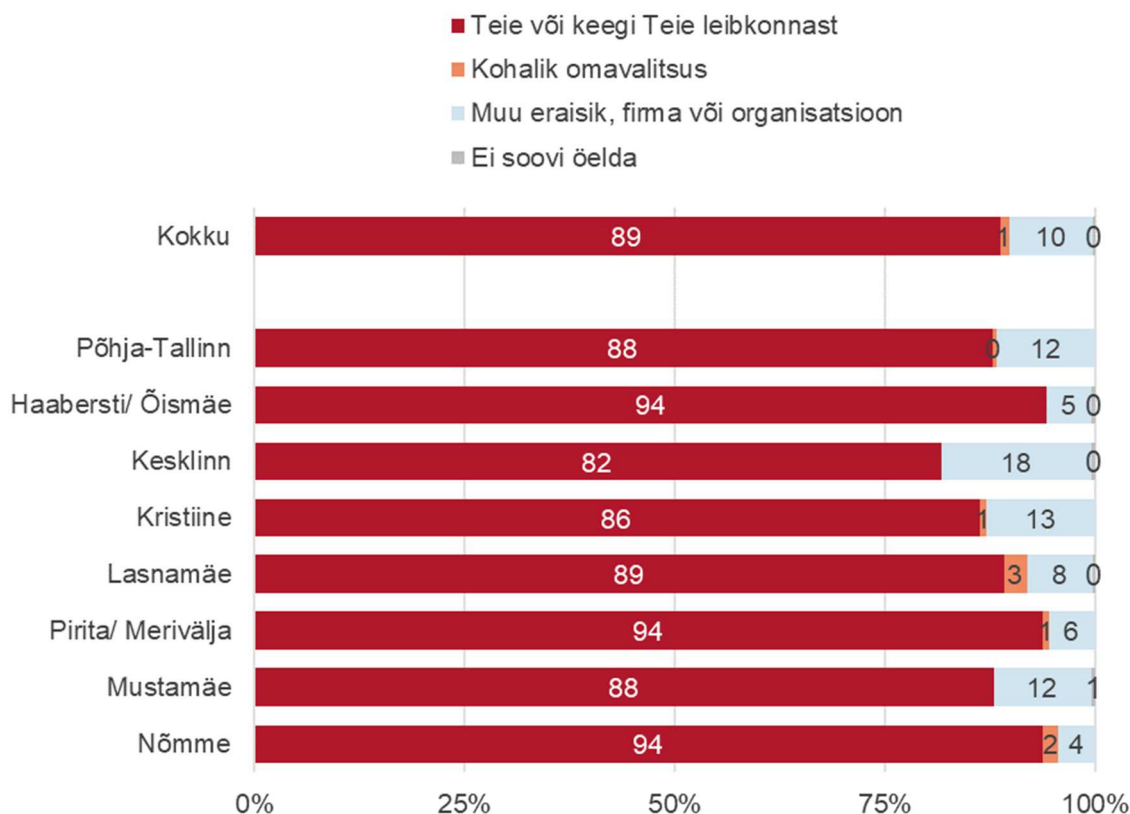
3.3. Eluruumi omanik

Tallinlastest 89% elab eluruumis, mis on kas tema enda või tema leibkonnaliikme omanduses, 1% kohalikule omavalitsusele kuuluvas eluruumis (munitsipaalkorteris) ning 10% kellelegi teisele kuuluvas eluruumis (siia alla liigituvad nii need juhud, kus inimene korterit üürib, kui ka need, kus sugulasest korteriomanik ei ela samas leibkonnas) (Joonis 19).

Linnaosade võrdluses on munitsipaalkorterites elavate inimeste osakaal kõrgeim Lasnamäel (3%). Kesklinna elanike seas on keskmisest madalam nende inimeste osakaal, kelle eluruum kuulub kas neile endile või nende leibkonnaliikmetele (81%), mis on ilmselt seletatav üürikorterite suure arvuga selles linnajaos.

Mida vanema vanuserühmaga on tegu, seda kõrgem on nende inimeste osakaal, kelle eluruum kulub kas neile endile või nende leibkonnaliikmetele. Olukord, kus eluase ei kuulu ei vastajale endale, tema leibkonnaliikmetele ega kohalikule omavalitsusele, on keskmisest levinum nooremate vanuserühmade, üheliikmeliste leibkondade ning kõrge sissetulekuga inimeste puhul.

Joonis 19. Praeguse eluruumi omanik, linnaosade võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

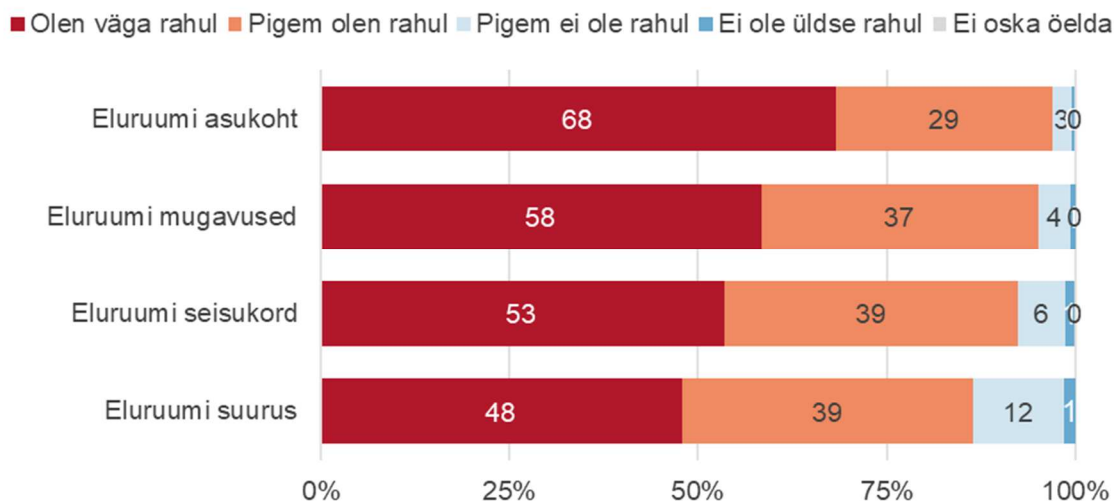

3.4. Rahulolu eluasemega

Rahulolu praeguse eluasemega uurisime neljast aspektist – rahulolu eluruumi asukohaga, seisukorra, mugavuste ning suurusega.

Valdav osa tallinlastest on oma eluruumi puhul rahul kõigi eelnimetatud omadustega: eluruumi asukohaga on väga rahul või pigem rahul 97%, mugavustega 95%, seisukorraga 92% ning suurusega 87% elanikest (Joonis 20).

Joonis 20. Rahulolu praeguse eluruumiga (% , n=kõik vastajad)

Soolises ning rahvuselises võrdluses on hinnangud sarnased. Keskmisest pisut sagedamini on oma eluruumi suurusega rahul 60aastased ja eakamad, keskmisest veidi rahulolematumad aga 27–44aastased inimesed. Ootuspäraselt on rahulolu eluasemega seda kõrgem, mida suurem on vastaja sissetulek; ainsaks erandiks vaid hinnangud eluruumi suurusele, mille puhul on rahulolu sissetulekurühmade võrdluses ühtlane.

Linnaosade võrdluses on elanike rahulolu oma eluruumi asukohaga kõrgeim Põhja-Tallinnas, Kesklinnas ja Piritas, madalaim aga Lasnamäel. Hinnangud eluruumi mugavustele on keskmisest kõrgemad Piritas ja Haabersti/Õismäel, hinnangud eluruumi seisukorrale aga Piritas ja Kesklinnas. Oma eluruumi suurusega on keskmiselt kõige enam rahul Pirita ja Haabersti/Õismäe elanikud, keskmiselt kõige rahulolematumad aga Põhja-Tallinna elanikud ([Tabel 13](#)).

Tabel 13. Rahulolu praeguse eluasemega linnaosade võrdluses (aritmeetilised keskmised 4-palli skaalal, kus 1="ei ole üldse rahul" ja 4="olen väga rahul", n=kõik vastajad)

	Kokku	Põhja-Tallinn	Haabersti/ Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/ Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Eluruumi asukoht	3,7	3,8	3,6	3,8	3,7	3,5	3,8	3,6	3,7
Eluruumi mugavused	3,5	3,5	3,6	3,6	3,5	3,5	3,7	3,5	3,5
Eluruumi seisukord	3,5	3,4	3,5	3,6	3,5	3,4	3,6	3,4	3,4
Eluruumi suurus	3,3	3,2	3,5	3,4	3,3	3,3	3,6	3,3	3,4

3.5. Probleemid eluruumi pääsemisel või eluruumis liikumisel

Küsitletutest 4% ütles, et neil endil või kellelgi nende leibkonnast esineb kas tervisliku seisundi või erivajaduste tõttu probleeme eluruumi sisse pääsemisel või eluruumis liikumisel. Sealjuures:

- 2%-l esineb probleeme eluruumi sisse pääsemisega;
- 1%-l esineb probleeme eluruumis liikumisega;
- 1%-l esineb probleeme nii eluruumi sisse pääsemisega kui ruumis liikumisega.

Ootuspäraselt mainisid probleemide esinemist keskmisest sagedamini pensionärid (7%-l esines eelnimetatud probleeme).

Palusime vastajail ka vabas vormis täpsustada, milles need probleemid seisnevad. Enamasti toodi probleemidena esile lifti puudumist (22 vastajat), kuid mainiti ka ebamugavaid treppe (kõrged astmed, pole käsipuid) (9 vastajat), kõrgeid lävepakke korteris (1 vastaja), kaldtee puudumist (1 vastaja) ning pimedat trepikoda (1 vastaja). Mitmed vastajad (26 tk) ütlesid lihtsalt, et probleemid tulenevad inimese tervisest (voodihaige või liigub ratastoolis) või kõrgest vanusest, täpsustamata füüsilisest keskkonnast tulenevaid takistusi.

4. Liikumisviisid ja võimalused

Liikumisviiside ja -võimaluste teema raames uurisime, millised on tallinlaste peamised igapäevased sihtkohad ning peamised liikumisviisid.

4.1. Liikumise sihtkohad

Kaardistamaks Tallinna elanike tavapärast liikumist, paluti vastajail asumi täpsusega öelda, kus asub tavapärasel tööpäeval nende peamine sihtkoht. Tabelis 14 on esitatud tulemused linnaosa täpsusega.

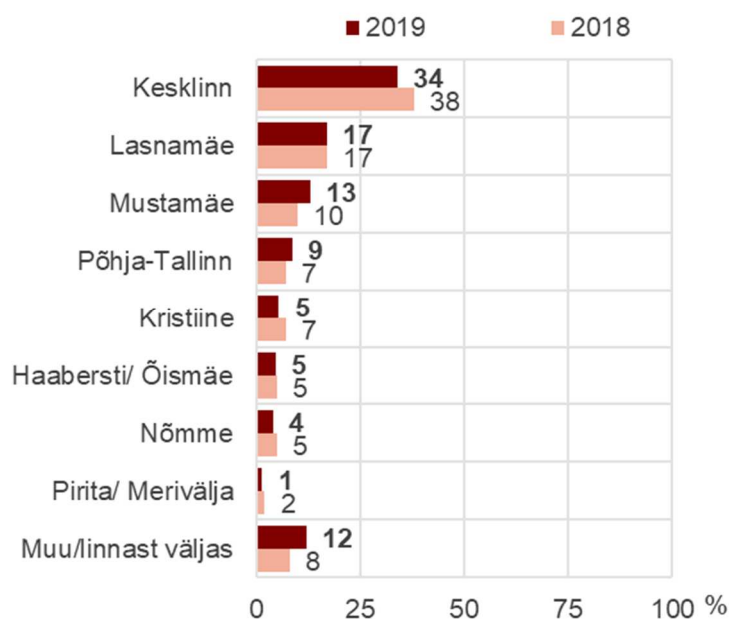
Tallinna linnaosadest on kõige sagedamaseks sihtkohaks Kesklinn (33%), sealjuures kõige enam liigutakse Südalinna asumisse. Kesklinn on levinuim sihtkoht pea kõigi linnaosade elanike puhul, erandiks vaid Lasnamäe ja Mustamäe, mille elanike puhul on kõige levinumaks sihtkohaks nende oma linnaosa. Tallinlastest 6%-l asub peamine sihtkoht väljaspool Tallinna.

Ajalises võrdluses on tulemused esitatud ainult nende vastajate lõikes, kes oskasid oma sihtkohta määratlada („ei oska öelda“-vastuse andnud on jäetud kõrvale). Kuigi kõige levinumaks sihtkohaks on jätkuvalt Kesklinn, on selle osatähtsus sihtkohtade seas võrreldes 2018. aastaga veidi kahanenud (Joonis 21).

Tabel 14. Peamine sihtkoht tavapärasel tööpäevadel (% , n=kõik vastajad)

PEAMINE SIHTKOHT	LÄHTEKOHT								
	Kokku	Põhja-Tallinn	Haabersti/Õismäe	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Pirita/Merivälja	Mustamäe	Nõmme
Põhja-Tallinn	8%	24%	5%	9%	5%	6%	4%	7%	2%
Haabersti/ Õismäe	4%	3%	21%	2%	5%	2%	0%	3%	3%
Kesklinn	33%	35%	25%	51%	33%	27%	37%	26%	37%
Kristiine	5%	4%	2%	2%	19%	3%	8%	8%	3%
Lasnamäe	16%	7%	9%	10%	5%	38%	10%	9%	6%
Pirita/ Merivälja	1%	1%	1%	1%	0%	1%	12%	1%	1%
Mustamäe	13%	8%	15%	8%	16%	5%	6%	33%	11%
Nõmme	4%	2%	4%	1%	3%	1%	2%	5%	21%
Peamine sihtkoht asub väljaspool Tallinna	6%	4%	3%	6%	8%	7%	8%	4%	6%
Muu	6%	7%	7%	7%	4%	6%	8%	3%	4%
Ei soovi vastata	4%	5%	6%	5%	2%	3%	6%	2%	4%

Joonis 21. Peamine sihtkoht tavapärasel tööpäevadel ajalisel võrdluses (% , n=vastajad, kes oskasid määratleda oma peamise sihtkoha paiknemise)

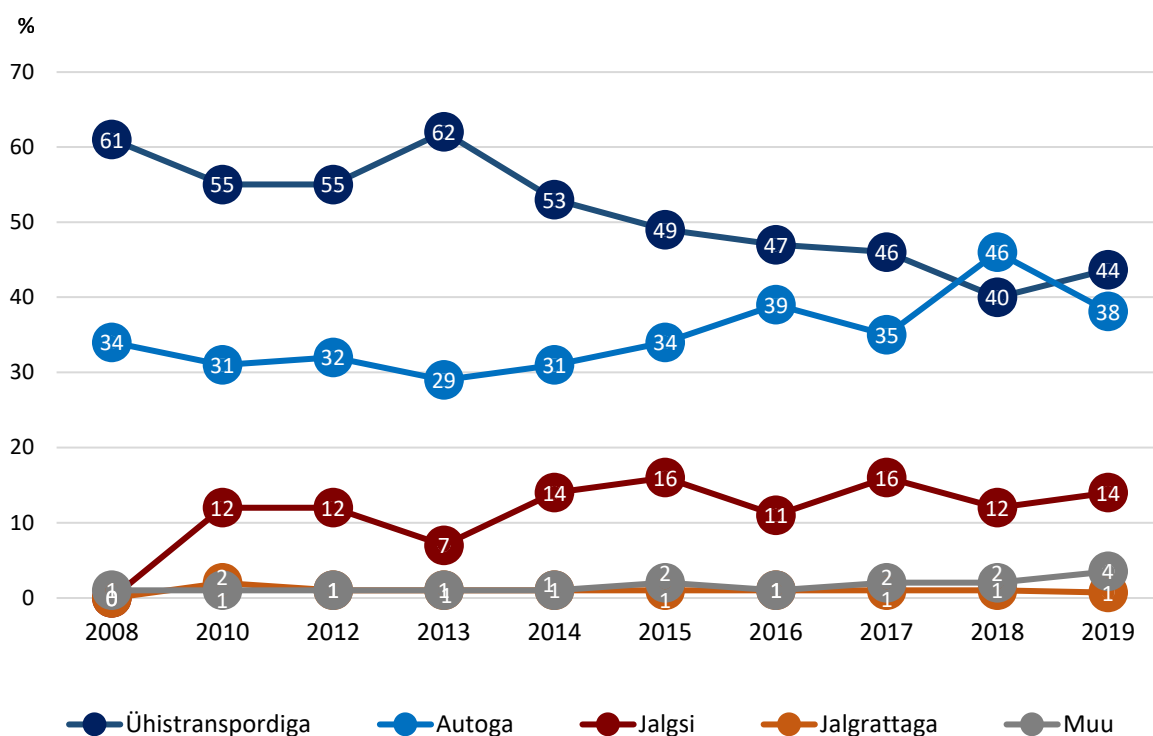

4.2. Liikumisvahendid

Tallinlastest 44% kasutab peamise liikumisviisina tööpäeval tööle, kooli või muude peamisse sihtkohta liikumisel ühistransporti ning 38% autot. Vähem on neid, kes liiguvad peamiselt jalgsi (14%) või jalgrattaga (1%). Vastajatest 4% nimetas ka muid liikumisviise (järgnevatele küsimustele antud vastustest võib järeldada, et „muu“ vastus märgiti sageli ka sel juhul, kui ei osatud peamist liikumisviisi määratleda, nt liiguti võrdselt sageli nii ühistranspordi kui autoga).

Kümneaastase perioodi vältel on peamiselt ühistranspordiga liiklejate osakaal vähenenud ning autoga liiklejate osakaal kasvanud. Madalaimal tasemel oli peamiselt ühistranspordiga liikuvate pealinlaste osakaal 2018. aastal (40%), käesoleval aastal on see näitaja läbi teinud väikse tõusu (Joonis 22).

Joonis 22. Peamine liikumisviis tööpäeval tööle, kooli või muude peamisse sihtkohta ajalistes võrdluses (%) (*n=kõik vastajad*)

Võrreldes meestega on naiste seas levinum liikumine ühistranspordiga või jalgsi, samas kui meeste seas on naistega võrreldes enam autoga liiklejaid. Peamiselt ühistranspordiga liiklejate osakaal on kõrgeim 15–26aastaste (52%) ning 60aastaste ja eakamate seas (56%) ning madalaim 27–59aastaste seas (36%). 27–59aastastest liiklevad peamiselt autoga ligi pooled, 15–26aastastest vastavalt 32% ning 60aastastest ja eakamatest 20%. Võrreldes nooremate vanuserühmadega on 60aastaste ja eakamate seas keskmisest enam neid, kes liiguvad peamiselt jalgsi (19%). Ilmselt on siin põhjuseks väiksemad igapäevaselt läbitavad vahemaad (kui on jäädud pensionile ning tööl enam ei käida).

Võrreldes eestlastega on mitte-eestlaste seas peamiselt ühistransporti kasutavate inimeste osakaal pisut kõrgem, kuid erinevus pole suur (eestlastest 41% ja mitte-eestlastest 46%).

Linnaosade võrdluses on peamiselt ühistransporti kasutavate elanike osakaal kõrgeim Põhja-Tallinnas (52%), madalaim aga Pirital (28%). Ülejäänud linnaosades jääb ühistranspordi kasutajate osakaal 37–46% piiresse. Peamiselt autoga liiklejate osakaal on kõrgeim Pirital (64%) ning madalaim Põhja-Tallinnas (25%), Kesklinnas (32%) ning Mustamäel (33%). Peamiselt jalgsi liikuvate elanike osakaal on kõrgeim Kesklinnas (26%).

Tööl käivate inimeste puhul on keskmisest levinum peamiselt autoga liikumine, samas kui peamiselt ühistranspordi kasutamine on keskmisest levinum pensionäride ja õpilaste seas. Pensionäride seas on märkimisväärsel hulgal ka neid, kes liiguvad peamiselt jalgsi, mis ilmselt tuleneb sellest, et liigutaksegi vaid oma kodulähedases piirkonnas. Peamiselt autoga liikumine on keskmisest levinum ka kahe või enama lapsega leibkondades ning kõrgeima sissetulekuga rühmas.

4.3. Erinevate liikumisviiside kasutussagedus

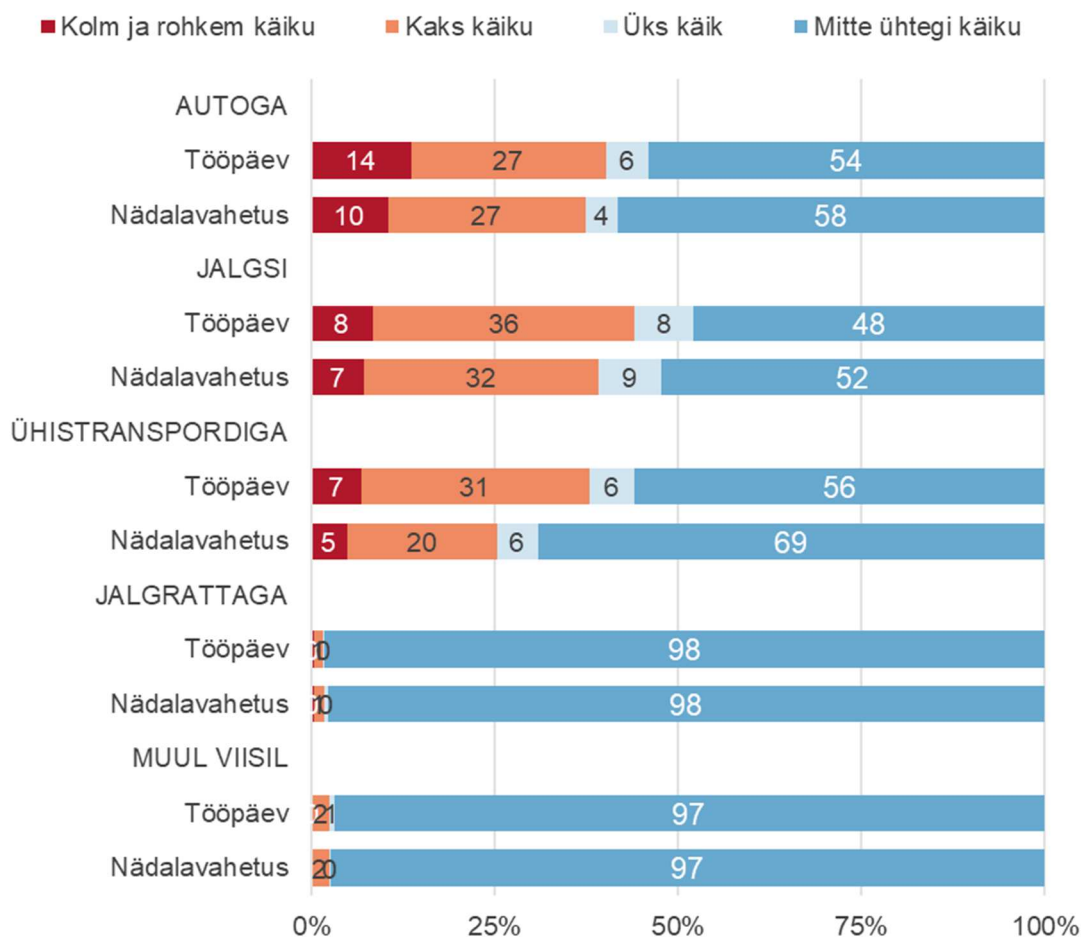
Erinevate liikumisviiside kasutussageduse kaardistamiseks palusime vastajail iga liikumisviisi kohta öelda, kui mitmel korral eelmisel päeval nad oma käigud sel viisil tegid. Käigu all on silmas peetud liikumist ühest punktist teise, näiteks kodunt tööle, koolist koju, kodunt sõbra juurde või sisseoste tegema jne. Juhul, kui vastaja kasutas ühe käigu jooksul mitut liikumisviisi, paluti tal arvestada neist peamist.

Tallinlastest 52% liikus tööpäevadel jalgsi, 46% autoga, 44% ühistranspordiga, 2% jalgrattaga ning 3% muudel viisidel. Nädalavahetustel ning riiklikel pühadel kasutati erinevaid liikumisviise vähem: jalgsi liikus 48%, autoga 42%, ühistranspordiga 31%, jalgrattaga 2% ning muudel viisidel 3% pealinlastest (Joonis 23).

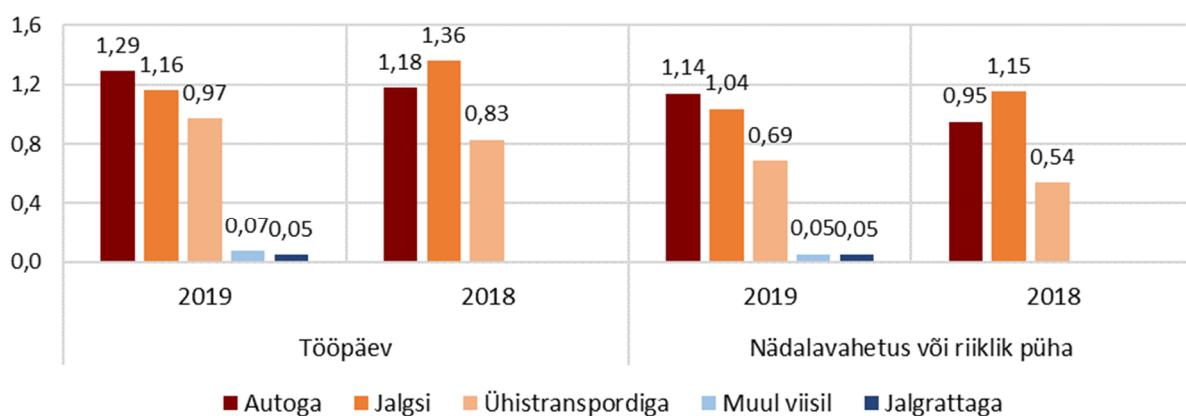
Hoolimata sellest, et jalgsi liikumist nimetas oma peamise liikumisviisina väike osa tallinlastest (14%), on jalgsi tehtud käikude arv tervikuna siiski üsna suur. See on ka ootuspärane, arvestades, et peamise liikumisviisi puhul kaardistati liikumist peamisse sihtkohta (nt kooli või tööle), käikude arvestamisel aga võeti arvesse kõik päeva jooksul tehtud käigud, sh lühikesed käigud, millest suur osa saab tehtud ilma transpordivahendeid kasutamata.

Keskmine tööpäevadel tehtud käikude arv ühe tallinlase kohta on 1,29 käiku autoga, 1,16 käiku jalgsi, 0,97 käiku ühistranspordiga, 0,05 käiku jalgrattaga ning 0,07 käiku muudel viisidel. Võrreldes tööpäevadega on nädalavahetustel või riiklikel pühadel tehtud käikude keskmine arv väiksem: autoga tehti keskmiselt 1,14 käiku, jalgsi keskmiselt 1,04 käiku, ühistranspordiga keskmisel 0,69 käiku, jalgrattaga keskmiselt 0,05 käiku ning muudel viisidel keskmiselt 0,05 käiku. Võrreldes 2018. aastaga on autoga või ühistranspordiga tehtud käikude arv kasvanud, jalgsi tehtud käikude arv aga vähenenud, ning seda nii tööpäevadel kui nädalavahetustel/riiklikel pühadel (Joonis 24).

Joonis 23. Eelneval päeval erinevatel viisidel tehtud käikude arv (%) (n=kõik vastajad)

Joonis 24. Keskmise käikude arv ajalise võrdluses (aritmeetilised keskmised, n=kõik vastajad)

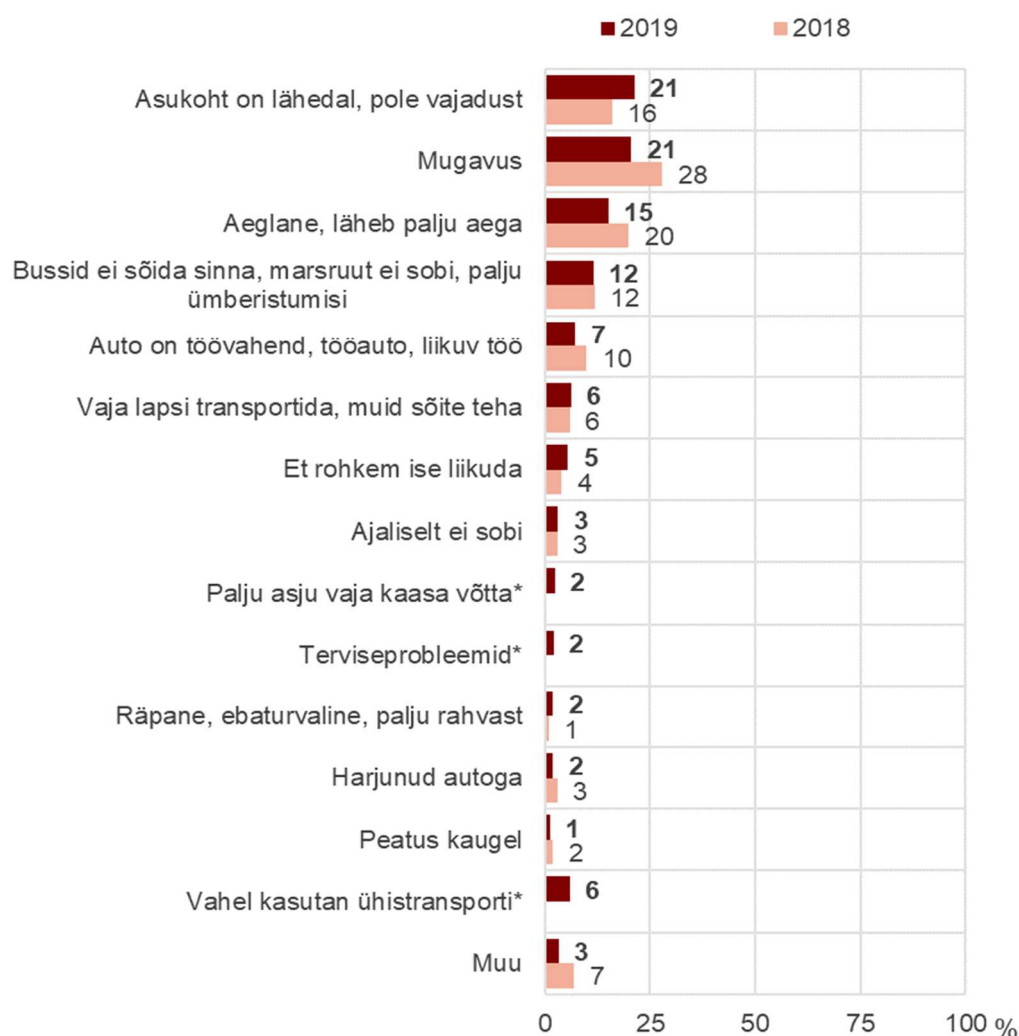
4.4. Erinevate liikumisviiside mittekasutamise põhjused

Uurisime ka põhjuseid, miks ei liigelda peamiselt ühistranspordiga, jalgrattaga või jalgsi. Vastuseid kogusime vabas vormis.

4.4.1. Ühistransport

Kõige sagedasemateks põhjusteks, miks ei liigelda peamiselt ühistranspordiga, on vajaduse puudumine (sihtkoht on lähedal) (21%) ning mugavus (21%). Sageli toodi põhjuseks ka ühistranspordi aeglust (sihtkohta jõudmine võtab palju aega) (15%) või liinivõrgu puudusi (bussid ei sõida sinna, marsruut ei sobi, palju ümberistumisi) (12%) (Joonis 25).

Joonis 25. Peamised põhjused, miks ei sõideta oma tööpäeval oma peamisse sihtkohta ühistranspordiga, ajaline võrdlus (spontaansed vastused, %, n=vastajad, kes ei kasuta tööpäevadel oma peamisesse sihtkohta liikumisel peamiselt ühistransporti, 2019. aastal 860 vastajat ja 2018. aastal 796 vastajat)

* 2018. aastal neid vastuste kategooriaid ei eristatud, mistõttu puuduvad ajalised võrdlusandmed.

Võrreldes 2018. aastaga on ühistranspordi mittekasutamise põhjused jäänud üldjoontes samaks. Pisut on kasvanud nende vastajate osakaal, kes toovad põhjenduseks vajaduse puudumise (sihtkoht on lähedal), vähenenud aga ühistranspordi vähest mugavust või aeglust maininute osakaal.

Naisterahvad, 15–26 ning 60aastased ja eakamad vastajad põhjendasid ühistranspordi mittekasutamist keskmisest sagedamini sihtkoha lähedusega, 15–26aastased ka ühistranspordi aeglusega. Vajadust lapsi transportida mainisid keskmisest sagedamini 27–44aastased, soovi ise rohkem liikuda või terviseprobleeme aga 60aastased eakamad vastajad.

Linnaosade võrdluses põhjendasid ühistranspordi mittekasutamist lähedase asukohaga keskmisest sagedamini Mustamäe elanikud, samas kui soovi rohkem ise liikuda tõid keskmisest sagedamini esile Kesklinna elanikud.

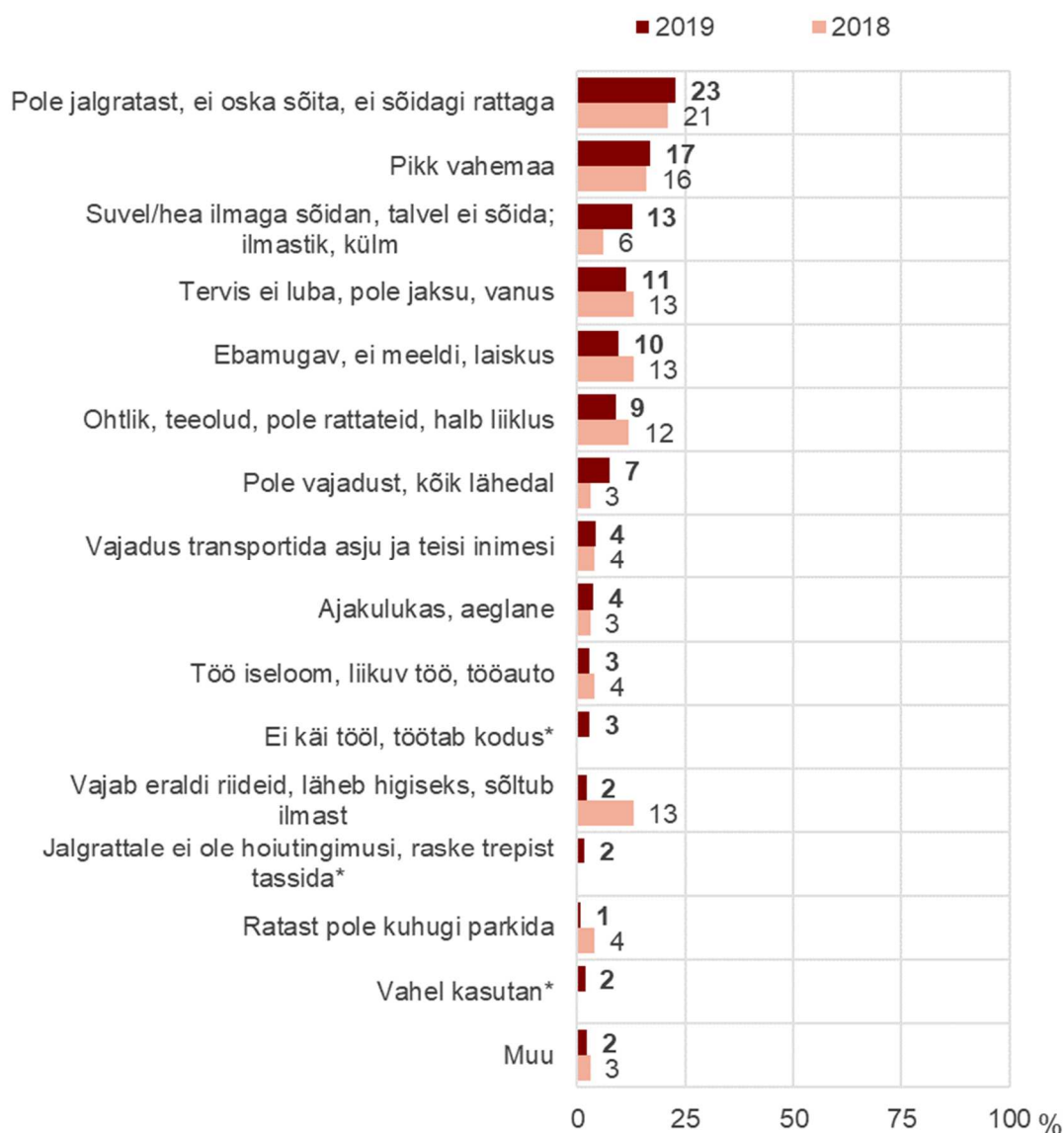
4.4.2. Jalgratas

Jalgratta mittekasutamise põhjustena toodi kõige sagedamini välja jalgratta või sõiduoskuse puudumist (23%), kuid ka pikki vahemaid (17%), ebasobivat ilma (13%), terviseprobleeme (11%), rattasõidu ebamugavust või oma laiskust (10%), rattasõidu ohtlikkust, rattateede puudumist ning tihedat liiklust (9%) ning vajaduse puudumist (sihtkoht asub lähedal) (7%) (Joonis 26).

Keskmisest sagedamini põhjendasid jalgratta mittekasutamist jalgratta/sõiduoskuse puudumise või terviseprobleemidega naised või 60aastased ja eakamad. Eakate puhul on keskmisest sagedamini põhjuseks ka asjaolu, et ei käida töö/töötatakse kodus. Mehed ning 45–59aastased tõid keskmisest sagedamini põhjuseks töö iseloomu (liikuv töö, kasutatakse tööautot), 45–59aastased mainisid keskmisest sagedamini ka pikki vahemaid, 27–44aastased vajadust teisi inimesi/asju transportida ning 15–26aastased ebasobivat ilmastikku.

Pikkade vahemaadega põhjendasid jalgratta mittekasutamist keskmisest sagedamini Pirita, Haabersti/Õismäe ning Nõmme elanikud. Lasnamäe elanikud tõid keskmisest sagedamini põhjuseks jalgratta või sõiduoskuse puudumise, Kesklinna elanikud aga rattasõidu ohtlikkuse (halvad teeolud, pole rattateid, tihe liiklus) ning vajaduse puudumise (kõik asub lähedal).

Joonis 26. Peamised põhjused, miks ei sõideta oma tööpäeval oma peamisse sihtkohta jalgrattaga, ajaline võrdlus (spontaansed vastused, %, n=vastajad, kes ei kasuta tööpäevadel oma peamisesse sihtkohta liikumisel peamiselt jalgratast, 2019. aastal 1487 vastajat ja 2018. aastal 1449 vastajat)

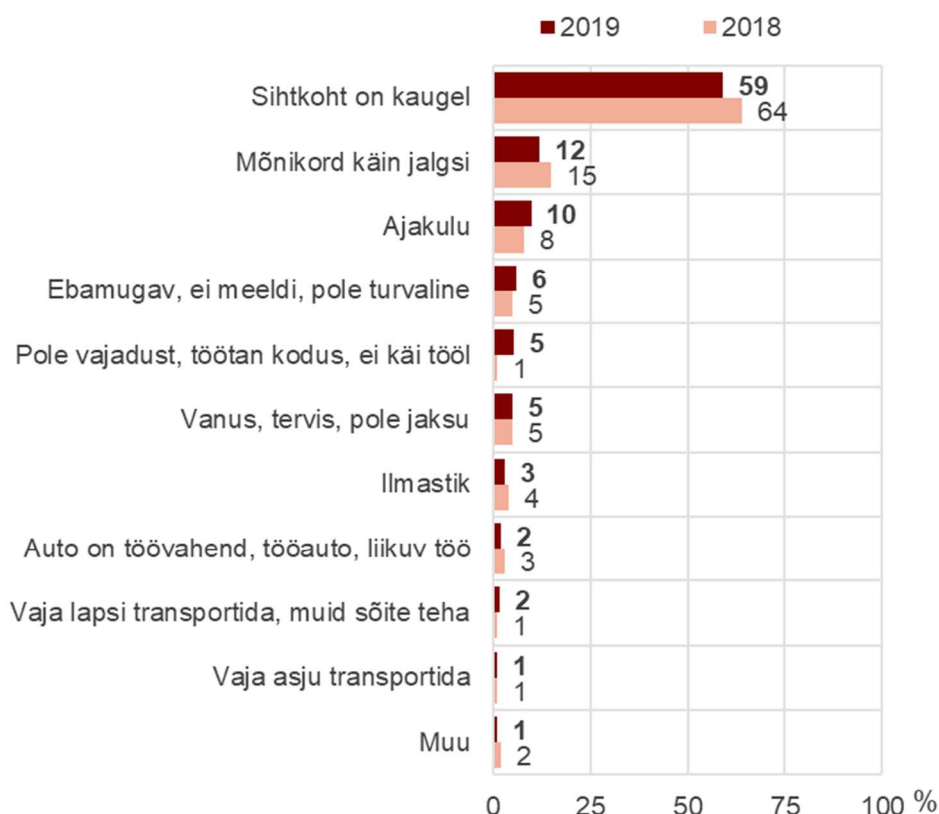
* 2018. aastal neid vastuste kategooriaid ei eristatud, mistõttu puuduvad ajalisel võrdlusandmed.

4.4.3. Jalgsi liikumine

Peamiseks põhjuseks, miks ei minda sihtkohtadesse jalgsi, on sihtkoha kaugus (mainis 59%) ([Joonis 27](#)). Keskmisest sagedamini tõid seda põhjust esile 15–26aastased ning Nõmme elanikud. Ka jalgsi liikumise puhul mainisid naised ning 60aastased ning eakamad keskmisest sagedamini takistustena terviseprobleeme, mehed aga seda, et nende jaoks

on auto töövahendiks. 60aastased ja eakamad mainisid keskmisest sagedamini ka vajaduse puudumist, kuid ka seda, et nad mõnikord siiski liiguvad jalgsi. 27–44aastased põhjendasid jalgsi mitteliikumist keskmisest sagedamini sellega, et see on ebamugav, väheturvaline või et on vaja transportida lapsi/teha muid sõite.

Joonis 27. Peamised põhjused, miks ei liiguta tööpäeval oma peamisse sihtkohta peamiselt jalgsi, ajaline võrdlus (spontaansed vastused, %, n=vastajad, kes ei liigu tööpäevadel oma peamisesse sihtkohta peamiselt jalgsi, 2019. aastal 1302 vastajat ja 2018. aastal 1319 vastajat)

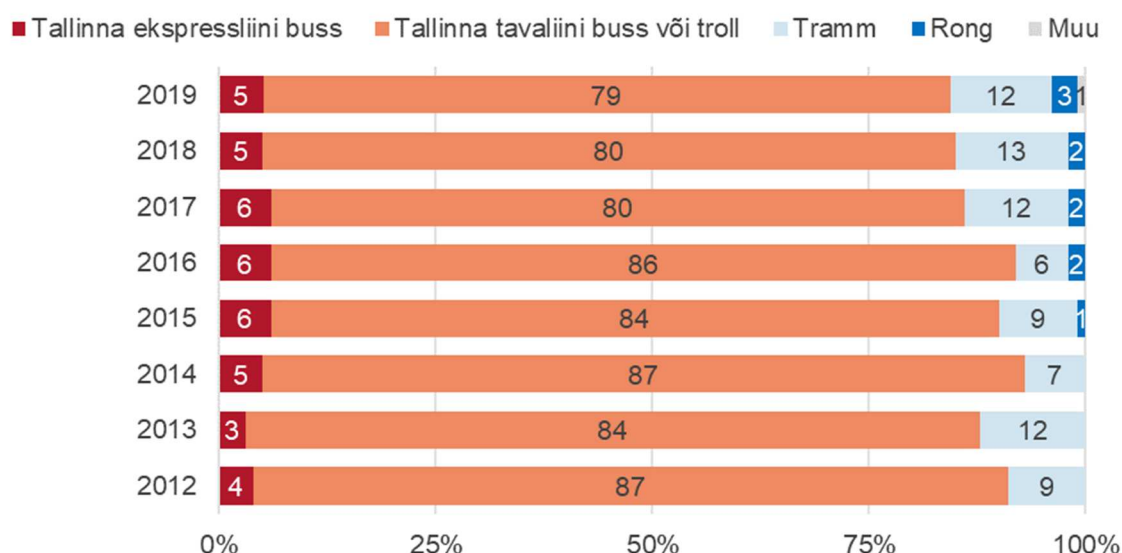
5. Ühistransport

Nagu eelnevalt nägime, kasutab 44% tallinlastest tööpäevadel peamise liikumisviisina ühistransporti. Peamiselt ühistranspordiga liikuvatelt vastajatelt küsiti, millist ühistranspordi liiki nad kõige enam kasutavad ning kui mitu ümberistumist peavad nad tööpäeval ühistranspordiga oma peamisse sihtkohta sõites tavaliselt tegema. Lisaks küsiti kõigilt vastajailt (sh ka neilt, kes ühistransporti ei kasuta) hinnanguid Tallinna ühistranspordile, ühistranspordi kasutamise sagedust ja ühistranspordipeatuste kaugust vastaja kodust. Uuriti ka seda, kas vastajal on olemas Ühiskaart vm kontaktivaba kaart, millega on võimalik oma sõite valideerida. Vastajatelt, kes olid küsitlusele eelnenud 4 nädala jooksul ühistransporti kasutanud, küsiti antud teemal täpsustavaid küsimusi selle kohta, kas nad peavad Ühiskaardi valideerimist kohustuslikuks ning kui sageli nad ise sõitjana Ühiskaarti valideerivad.

5.1. Kõige enam kasutatud ühistranspordi liik

Peamiselt ühistranspordiga liikuvatest tallinlastest 79% sõidab kõige enam Tallinna tavalini bussi või trolliga, 5% Tallinna ekspressliini bussiga, 12% trammiga, 3% rongiga ning 1% kasutab peamiselt muud liiki ühistransporti. Võrreldes 2018. aastaga tulemused oluliselt muutunud ei ole, kuid pikemas ajalisel perspektiivis (kaheksa aasta jooksul) on peamiselt kasutatavate ühistranspordiliikide seas Tallinna tavalini busside või trollide osatähtsus vähenenud (Joonis 28).

Joonis 28. Peamiselt ühistranspordiga liikujate enim kasutatav ühistranspordiliik ajalisel võrdluses (% , n=vastajad, kes liiguvad tööpäeval oma peamisse sihtkohta peamiselt ühistranspordiga)

Peamiselt Tallinna tavalini busside või trollidega sõitjate osakaal on keskmisest kõrgem 60aastaste ja eakamate (85%) või mitte-eesti rahvusest (84%) vastajate seas. Peamiselt rongiga liiklejate osakaal on keskmisest kõrgem eestlaste seas (6%).

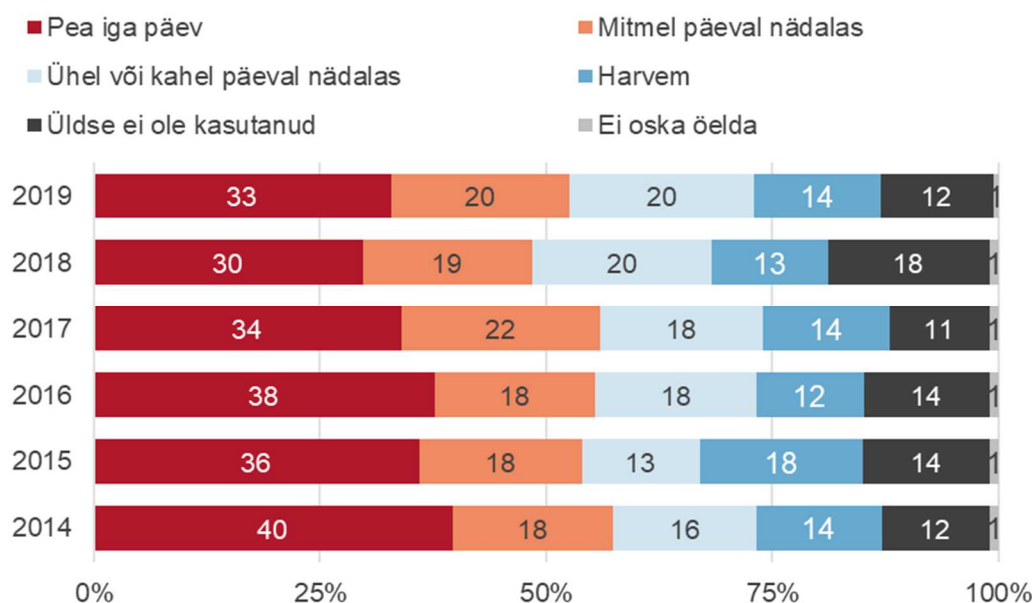
Linnaosade võrdluses on peamiselt Tallinna tavalini busside või trollidega liiklejate osakaal kõrgeim Pirita (100%), Mustamäe (90%) ning Haabersti/Õismäe (90%) vastajate seas, madalaim aga Kesklinna vastajate seas (48%). Seevastu on Kesklinnas keskmisest kõrgem peamiselt trammiga liiklejate osakaal (45%). Keskmisest enam on peamiselt trammiga sõitjaid ka Põhja-Tallinna vastajate seas (20%). Nõmme vastajate seas on keskmisest enam neid, kes sõidavad peamiselt rongiga (20%).

5.2. Ühistranspordi kasutamissagedus

Küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul kasutas Tallinna ühistransporti 87% tallinlastest. Varasemal viiel aastal on see näitaja olnud samas suurusjärgus (85–88%), v.a. aastal 2018, mil ühistranspordi kasutajate osakaal oli 82% (Joonis 29).

Igapäevaselt kasutab Tallinna ühistransporti kolmandik pealinlastest. Viimase kuue aasta jooksul on igapäevaste ühistranspordikasutajate osakaal tallinlaste seas pisut langenud ning kasvanud nende inimeste osakaal, kes sõidavad ühistranspordiga küll iganädalaselt, kuid mitte iga päev (2019. aastal oli neid tallinlaste seas 40%, aastal 2014 aga 34%).

Joonis 29. Tallinna ühistranspordi kasutamise sagedus viimase 4 nädala jooksul, ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

Järgnevalt vaatleme, milline on ühistranspordikasutajate osakaal taustrühmades. Ühistranspordikasutajateks loetakse siin inimesi, kes on sõitnud Tallinna ühistranspordiga küsitlusele eelnenud 4 nädala jooksul.

Naiste seas on meestega võrreldes enam nii Tallinna ühistranspordi kasutajaid tervikuna (kasutab 84% meestest ja 89% naistest) kui ka igapäevaseid ühistranspordikasutajaid (27% meestest ja 37% naistest).

Vanuserühmas 27–44 on keskmisest madalam nii Tallinna ühistranspordi kasutajate osakaal tervikuna (84%) kui ka igapäevaste sõitjate osakaal (29%). Ülejäänud vanuserühmades jääb ühistranspordi kasutavate inimeste osakaal vahemikku 88–90%. Igapäevaseid ühistranspordikasutajaid on vanuserühmade võrdluses kõige enam 15–26aastaste seas (44%). 45aastastest ja eakamatest kasutab ühistransporti igapäevaselt 33%.

Eestlaste ning mitte-eestlaste seas on Tallinna ühistranspordi kasutajate osakaal sarnane, kuid igapäevaseid sõitjaid on pisut enam mitte-eestlaste seas (eestlastest 30% ja mitte-eestlastest 36%).

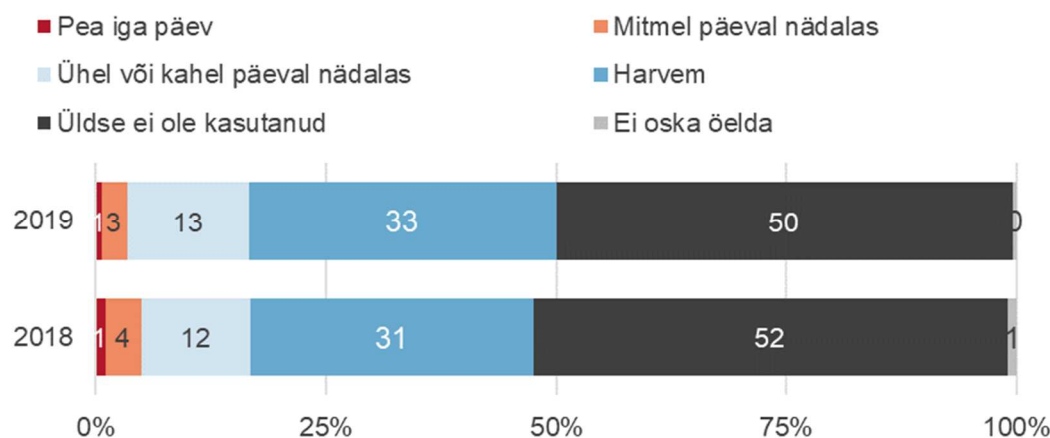
Kõrge sissetulekuga inimeste seas on ühistranspordikasutajaid vähem kui madala sissetulekuga inimeste seas.

Linnaosade võrdluses on ühistranspordikasutajate osakaal kõrgeim Põhja-Tallinnas (92%) ja Kristiines (92%), madalaim aga Pirital (71%). Igapäevaste sõitjate osakaal on samuti kõrgeim Põhja-Tallinnas (43%) ning madalaim Pirital (13%).

5.3. Taksoteenuse või tasulise sõidujagamise teenuse kasutamissagedus

Taksoteenust või tasulise sõidujagamise teenust on Tallinnas küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul kasutanud pooled pealinlastest, sealjuures iganädalaselt kasutas nimetatud teenuseid 17% tallinlastest. Võrreldes 2018. aastaga pole taksoteenuseid või tasulise sõidujagamise teenuseid kasutavate tallinlaste osakaal muutunud (Joonis 30).

Joonis 30. Tallinna taksoteenuse või tasulise sõidujagamise teenuse kasutamise sagedus viimase 4 nädala jooksul, ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

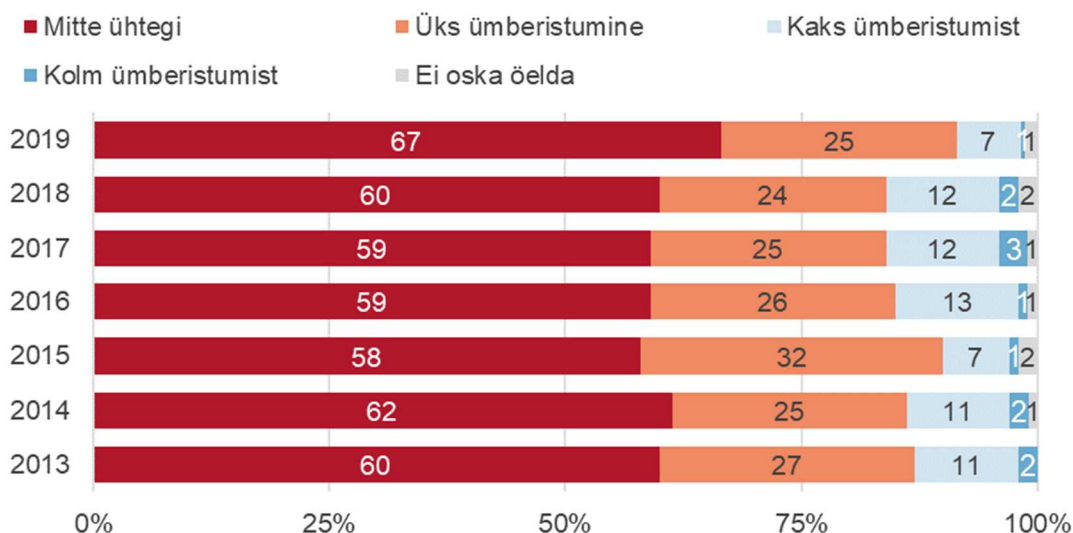
Taksoteenuste või tasulise sõidujagamise teenuste kasutajate osakaal on keskmisest kõrgem vanuserühmas 27–44 (65%), keskmisest madalam aga 60aastaste ja eakamate seas (32%). Sissetulekurühmade võrdluses on nimetatud teenuste kasutajaid keskmisest enam üle 1200-eurose sissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (73% on nimetatud teenuseid kasutanud, sealjuures 32% iganädalaselt).

Linnaosade võrdluses on taksoteenuse või tasulise sõidujagamise teenuse kasutajate osakaal kõrgeim Kesklinnas (67%) ning madalaim Nõmmel (42%).

5.4. Ümberistumiste arv

Inimestest, kes tööpäeval kasutavad peamisse sihtkohta liikumiseks peamiselt ühistransporti, ei pea 67% tegema sihtkohta jõudmiseks tavaliselt ühtegi ümberistumist. Võrreldes 2018. aastaga on antud näitaja suurenenud, tõustes viimase seitsme aasta kõrgeimale tasemele (Joonis 31).

Joonis 31. Peamiselt ühistranspordiga liikujate ümberistumiste arv tööpäeval ühistranspordiga tööle, kooli või muude peamisse sihtkohta sõites ajalisel võrdluses (% , n=vastajad, kes liiguvad tööpäeval oma peamisse sihtkohta peamiselt ühistranspordiga)

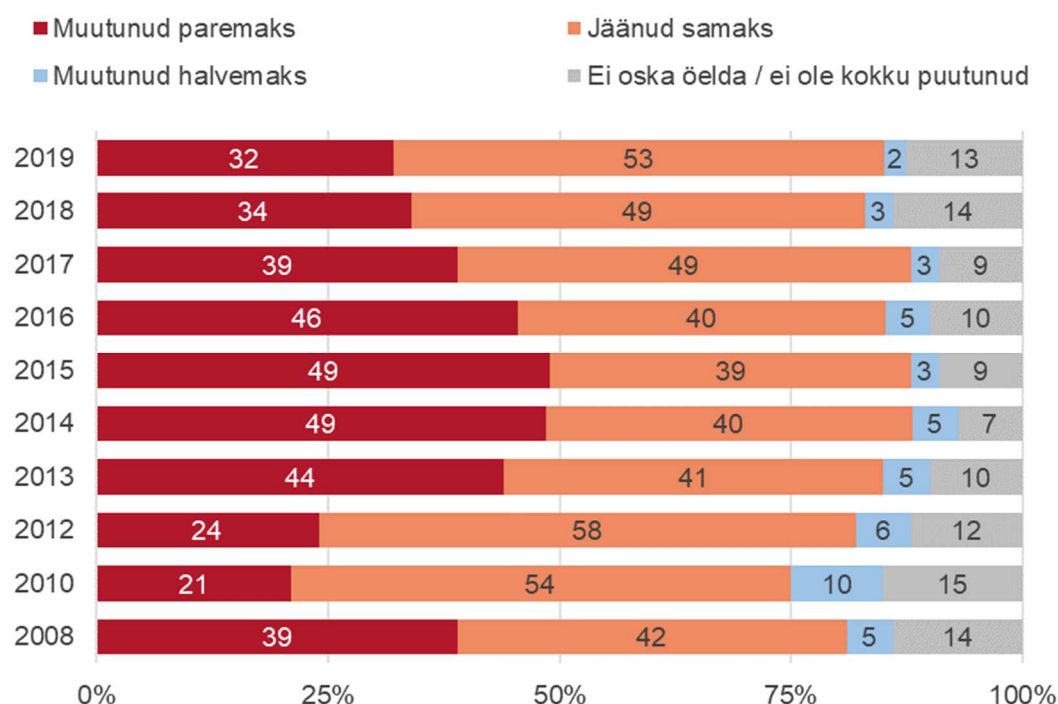

Peamiselt ühistranspordiga liikuvatest inimestest 32% peab tööpäeval oma peamisse sihtkohta jõudmiseks tavaliselt ümberistumisi tegema, sealjuures 25% peab tegema tavaliselt ühe ümberistumise, 7% kaks ümberistumist ning 1% kolm või enam ümberistumist. Nende inimeste osakaal, kes peavad oma peamisesse sihtkohta jõudmiseks ümberistumisi tegema, on keskmisest kõrgem 45–59aastaste vastajate seas. Linnaosade võrdluses mainisid vajadust ümberistumisi teha kõige sagedamini Nõmmel (42%) või Haaberstis/Õismäel (40%) elavad vastajad, kuid erinevus koguvalimi keskmisest ei osutunud statistiliselt oluliseks (veapiir ~12%).

5.5. Hinnangud ühistranspordi arengutele

Tallinlastest 32% arvates on Tallinna ühistransport viimase 12 kuu jooksul muutunud paremaks, 53% hinnangul jäänud samaks ning 2% arvates halvenenud. Küsitletutest 13% ei osanud ühistranspordi arenguid hinnata (Joonis 32).

Joonis 32. Hinnangud Tallinna ühistranspordi arengutele viimasel 12 kuul, ajaline võrdlus (% , n=kõik vastajad)

Võrreldes 2018. aastaga hinnangutes statistiliselt olulisi muutusi toimunud ei ole, kuid viimase kümne aasta võrdluses on teatud trende võimalik täheldada. Ühistranspordi arengutele negatiivse hinnangu andnute osakaal on kümne aasta jooksul vähenenud. Perioodil 2013–2015 toimus ühistranspordi olukorra paranemist täheldavate inimeste osakaalu märgatav suurenemine. Alates 2016. aastast on see näitaja taas vähenenud, kuid kasvanud on nende inimeste osakaal, kelle arvates ühistranspordi olukord muutunud ei ole.

Tallinlastest, kes kasutavad ühistransporti iganädalaselt, arvas 35%, et ühistransport on paranenud, 57% arvates pole muutusi toimunud, 3% hinnangul on ühistransport halvenenud ning 5% ei osanud arvamust avaldada. Pealinlastest, kes sõidavad ühistranspordiga harvemini kui kord nädalas või üldse mitte, ei osanud 32% ühistranspordi arengute osas arvamust avaldada, 24% arvates oli ühistransport paranenud, 42% arvates jäänud samaks ning 2% arvates halvenenud.

Arvamusel, et Tallinna ühistransport on muutunud paremaks, on keskmisest sagedamini 60-aastased ja eakamad inimesed (37%). Võrreldes eestlastega on mitte-eestlased

oluliselt sagedamini seisukohal, et ühistransport on muutunud paremaks (eestlastest 25% ja mitte-eestlastest 40%), samas kui eestlased arvavad mitte-eestlastest sagedamini, et ühistransport pole 12 kuu jooksul muutunud (eestlastest 60% ja mitte-eestlastest 45%).

Linnaosade võrdluses mainisid ühistranspordi paranemist kõige sagedamini Lasnamäe elanikud (41%). Madala sissetulekuga inimesed arvasid keskmisest sagedamini, et ühistransport on paranenud, samas kui kõrge sissetulekuga inimesed olid keskmisest sagedamini seisukohal, et ühistransport 12 kuu jooksul muutunud ei ole.

Negatiivsete arvamuste keskmisest sagedasema esinemise poolest ükski taustgrupp ei eristu.

5.6. Tallinna ühistranspordi suurimad probleemid

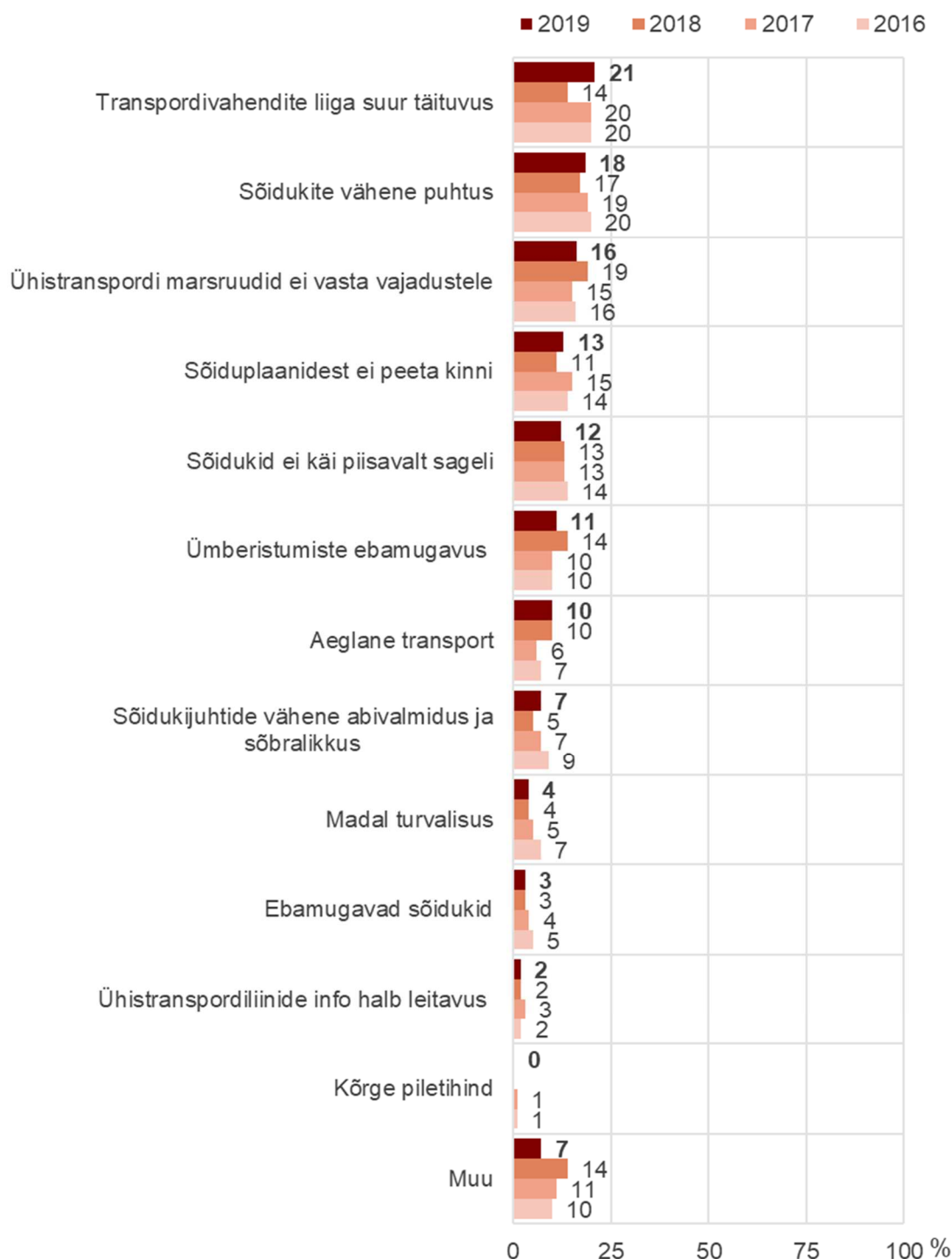
Suurimateks probleemideks Tallinna ühistranspordis peetakse transpordivahendite liiga suurt täituvust (21%). See probleem oli esikohal ka varasemates küsitlustes, v.a 2018. aastal, mil kõige sagedamini toodi esile hoopis marsruutide (liinivõrgu) vajadustele mittevastavust. 2019. aastal paigutus liinivõrgu probleem mainimissageduse poolest kolmandale kohale (16%), teisele kohale platseerus probleemide pingereas aga sõidukite vähene puhtus (18%) (Joonis 33).

Viimase nelja aasta vältel on pisut vähenenud nende tallinlaste osakaal, kes peavad ühistranspordi oluliseks probleemiks madalat turvalisust, veidi kasvanud aga nende osakaal, kes peavad probleemiks transpordi aeglust.

Küsitletutest 7% mainis Tallinna ühistranspordiga seoses probleeme, mida polnud toodud ankeedis esitatud loetelus. Selliste probleemidena nimetati näiteks ebameeldivaid kaassõitjaid, nt asotsiaale ja joodikuid (39 vastajat), bussijuhtide ebameeldivat käitumist või ohtlikku sõidustiili (17 vastajat), ühistranspordi liikumise ebaühtlast intervalli – nt tuleb mitu bussi korraga ja siis jääb sisse pikk vahe (12 vastajat), ebapiisavat kütet/ventilatsiooni, mistõttu on transpordivahendis suvel liiga lämbe ja talvel liiga külm (8 vastajat), sisenemise ebamugavust – astmed liiga kõrged, vahe transpordivahendi ja ooteplatvormi ääre vahel liiga suur (8 vastajat), transpordivahendite halba seisukorda – on vanad/katkised (7 vastajat), õõliinide vähesust (4 vastajat), probleeme bussinfo, nt transpordivahendis puudub marsruudi info, sõiduplaan internetis ja bussipeatustes ei ühti, pole elektrilisi tabloosid (4 vastajat), ning transpordivahendite vähest mahutavust – ülerahvastatuse probleem (2 vastajat).

Küsitletutest 24% (2018. aastal 30%) ei näinud ühistranspordi juures ühtegi probleemi ning 11% ei osanud (vähese kokkupuute tõttu) antud teemal arvamust avaldada.

**Joonis 33. Suurimad probleemid Tallinna ühistranspordis (kuni 3 olulisemat),
ajaline võrdlus (% , n=kõik vastajad)**

Võrreldes meestega tõid naised ühistranspordi probleemide seas sagedamini esile sõiduplaanidest mitte kinnipidamise, sõidukite vähese puhtuse ning madala turvalisuse, samas kui mehed ei osanud naistest sagedamini ühtegi probleemi nimetada. Enamikku probleeme märkisid keskmisest sagedamini noored või keskealised inimesed ning

eestlased, samas kui 60aastased ja eakamad inimesed ning mitte-eestlased ütlesid keskmisest sagedamini, et on ühistranspordiga rahul ning probleeme pole. Sissetulekurühmade võrdluses töid kõrge sissetulekuga inimesed keskmisest sagedamini esile liinivõrgu vajadustele mittevastavust, sõidukite vähest puhtust ning transpordi aeglust.

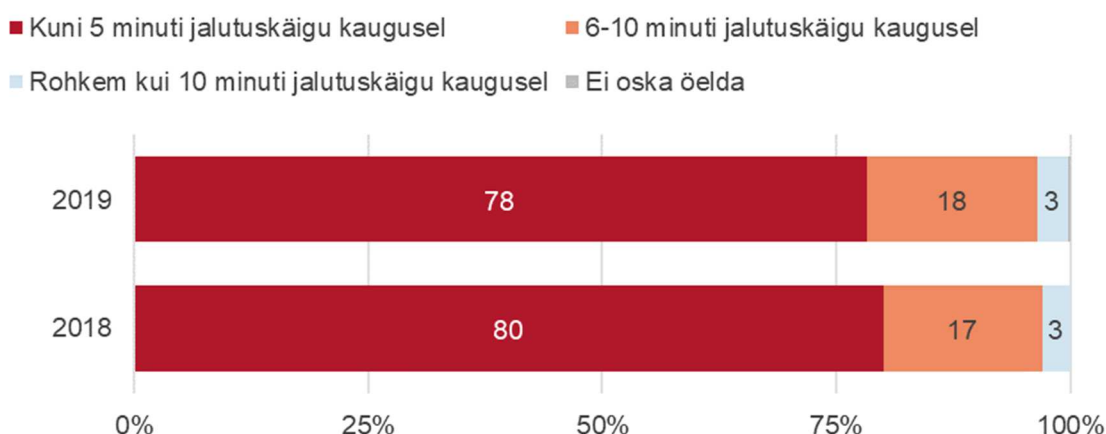
Linnaosade võrdluses nimetasid liinivõrgu vajadustele mittevastavust keskmisest sagedamini Kesklinna elanikud (23%), transpordivahendite liiga suurt täituvust aga Pirita elanikud (30%).

5.7. Ühistranspordipeatuste kaugus

Vastajailt, kes olid küsitlusele eelnenud nelja nädala jooksul ühistransporti kasutanud, küsiti ka peamiselt kasutatava ühistranspordipeatuse kaugust nende kodust ning paluti hinnata vastava kaugusega rahulolu. Neil, kes ei olnud viimase nelja nädala jooksul ühistransporti kasutanud, paluti anda üldine rahuloluhinnang ühistranspordipeatuste kaugusele nende kodust.

Ühistransporti kasutavatest pealinlastest 78%-l jääb lähim ühistranspordipeatus kodust kuni 5-minutilise jalutuskäigu kaugusele, 18%-l 6–10-minutilise ning 3%-l enam kui 10-minutilise jalutuskäigu kaugusele (Joonis 34). Linnaosade võrdluses mainisid ühistranspordipeatuste paiknemist kuni 5-minutilise jalutuskäigu kaugusel kõige sagedamini Lasnamäe vastajad (88%), kõige harvemini aga Nõmme (58%) ja Pirita (60%) vastajad.

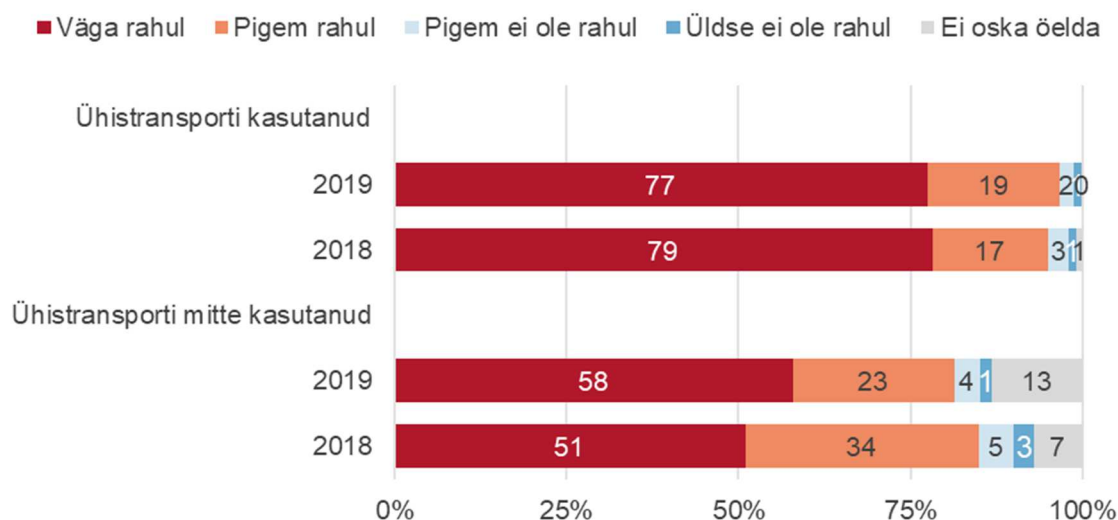
Joonis 34. Peamiselt kasutatava ühistranspordipeatuse kaugus kodust, ajaline võrdlus (% , n=vastajad, kes on viimase nelja nädala jooksul ühistransporti kasutanud, 2019. aastal 1294 ja 2018. aastal 1217 vastajat)

Ühistransporti kasutavatest tallinlastest 77% on peamiselt kasutatava ühistranspordipeatuse kaugusega oma kodust väga rahul. Tallinlastest, kes ühistransporti

ei kasuta, on ühistranspordipeatuste kaugusega oma kodust väga rahul 58%. Rahulolematust ühistranspordipeatuste kaugusega väljendas 3% ühistranspordi kasutajatest ja 5% mittekasutajatest. Võrreldes 2018. aastaga pole ei ühistranspordi kasutajate ega ka mittekasutajate hinnangud oluliselt muutunud (Joonis 35).

Joonis 35. Viimase nelja nädala jooksul ühistransporti kasutanute rahulolu lähima ühistranspordipeatuse kaugusega kodust/mitte kasutanute rahulolu ühistranspordipeatuste kaugusega kodust, ajaline võrdlus (%), 2019 n=1294 ja 197; 2018 n=1217 ja 283)

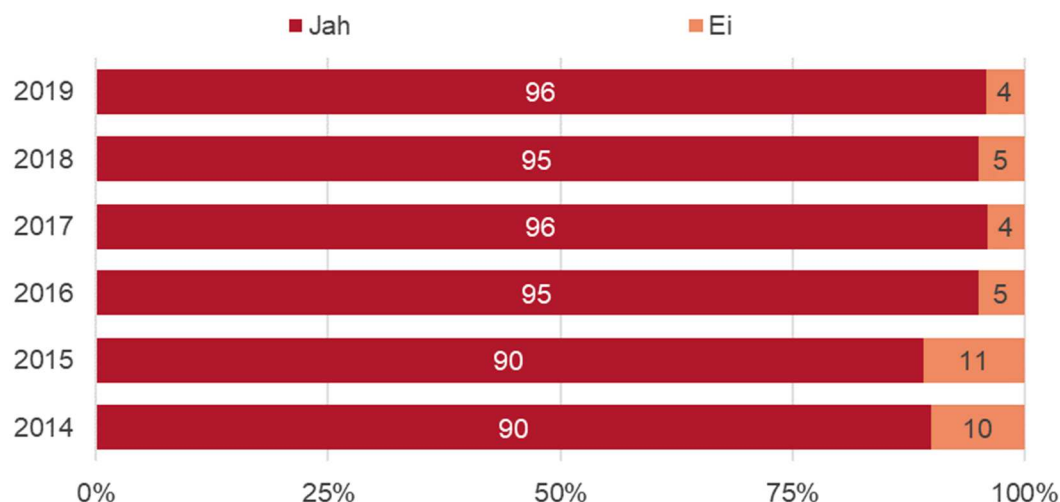

Linnaosade võrdluses on nii ühistranspordi kasutajate kui mittekasutajate rahulolu ühistranspordipeatuste asukohaga kõrgeim Lasnamäel. Negatiivsete hinnangute sagedasema esinemise poolest ükski linnaosa ei eristunud.

5.8. Ühiskaardi või muu kontaktivaba kaardi kasutamine

Tallinlastest 96%-l on olemas Ühiskaart (Tallinna ja Harjumaa ühistranspordi roheline sõidukaart) või mõni muu kontaktivaba kaart (nt õpilaspilet), millega on võimalik ühistranspordis oma sõite valideerida (edasises tekstis on mõlemad variandid koondatud ühtse nimetaja „Ühiskaart“ alla). Viimase kuue aasta vältel on Ühiskaardi omanike osakaal tallinlaste seas kasvanud 6 protsendipunkti võrra (Joonis 36). Keskmisest kõrgem on Ühiskaardi omanike osakaal vanuserühmas 15–26 (99%), Nõmme elanike (98%), palgatöötajate (98%), töötute/koduste inimeste (100%) ning kuni 500-eurose netosissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (98%). Keskmisest madalam on Ühiskaardi omanike osakaal ettevõtjate (91%) või Pirita linnaosa elanike seas (87%).

Joonis 36. Sõitude valideerimist võimaldava kontaktivaba kaardi (Ühiskaart, õpilaspilet vms) olemasolu, ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

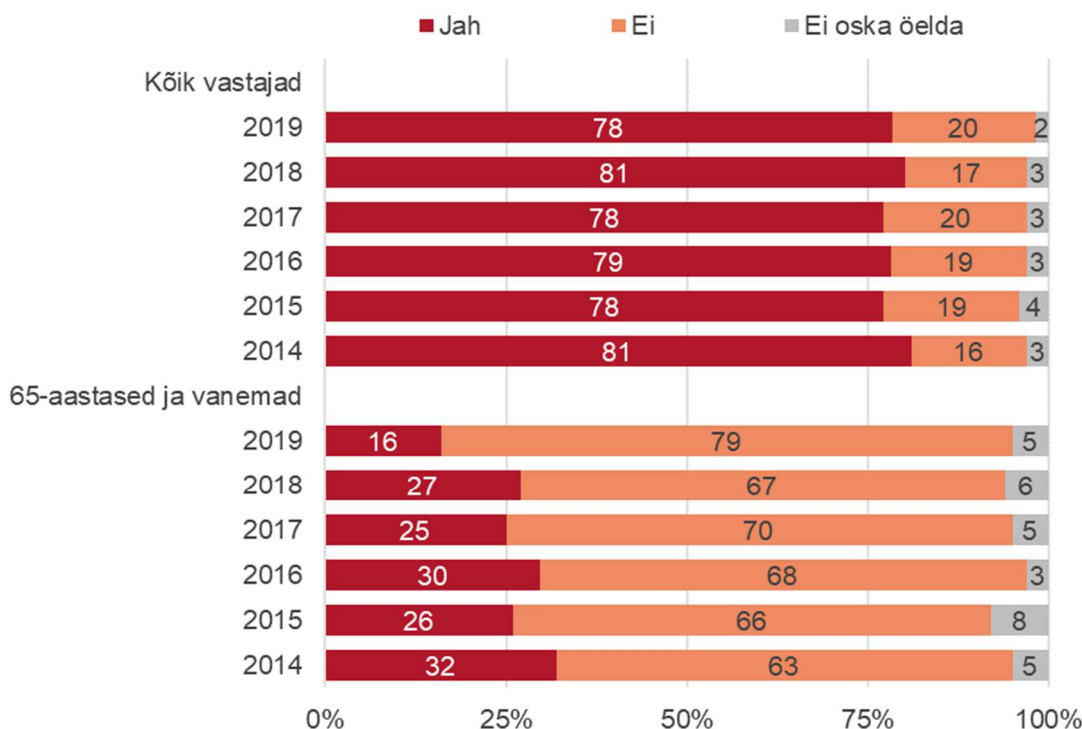

Ühiskaarti omavatest ühistranspordikasutajatest peab 78% selle kaardi valideerimist ühissõidukis kohustuslikuks. Viimase kuue aasta jooksul on see näitaja püsinud muutumatuna (Joonis 37).

Ühiskaarti ei ole vaja valideerida üle 65 aasta vanustel inimestel. Siiski arvab 65aastastest ja eakamate vastajatest 16%, et peab ühissõidukis Ühiskaardi valideerima. Varasematel aastatel on Ühiskaardi valideerimist kohustuslikuks pidavate inimeste osakaal 65aastaste ning eakamate seas olnud oluliselt suurem.

Alla 65aastastest vastajatest on Ühiskaardi valideerimise kohustusest teadlik 96%. Võttes aluseks ainult alla 65aastased inimesed, on teadlikkus Ühiskaardi valideerimise kohustuslikkusest kõrgeim Haaberstis/Õismäel (98%), Kesklinnas (98%) ja Kristiines (98%), madalaim aga Pirital (91%) ja Põhja-Tallinnas (92%).

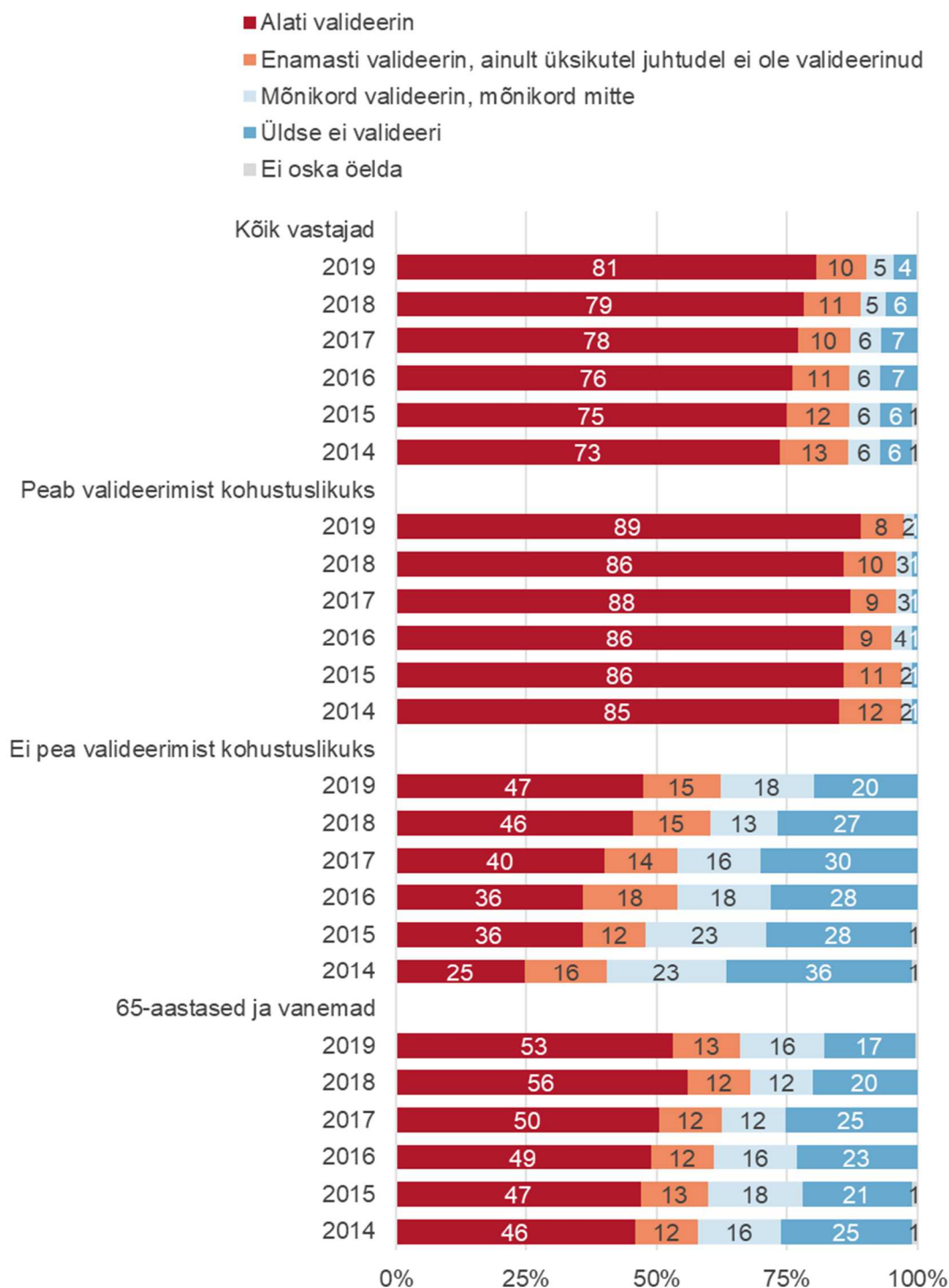
Joonis 37. Hinnang Ühiskaardi või muu kontaktivaba kaardi valideerimise kohustusele ühissõidukis (% , n=vastajad, kes on viimase nelja nädala jooksul ühistransporti kasutanud ja omavad Ühiskaarti vm kontaktivaba kaarti)

Uurisime ka seda, kui sageli ühistranspordi kasutajad ühissõidukisse sisenemisel Ühiskaarti vm kontaktivaba kaarti valideerivad. Ühiskaarti vm kontaktivaba kaarti omavatest ühistranspordikasutajatest 81% valideerib ühissõidukisse sisenedes kaardi alati ning viimase kuue aasta võrdluses on see näitaja stabiilselt suurenenud. Ühistranspordikasutajatest kümnendik valideerib kaardi enamikul juhtudel, 5% teeb seda mõnikord ning 4% ei valideeri Ühiskaarti kunagi (Joonis 38).

Sõitjatest, kes peavad Ühiskaardi valideerimist kohustuslikuks, valideerib 89% kaardi alati. Samas valideerib kaardi alati ka 47% neist, kes Ühiskaardi valideerimist kohustuslikuks ei pea. 65aastastest ja eakamatest sõitjatest 53% ning noorematest sõitjatest 88% valideerib Ühiskaardi alati. 15–26aastaste sõitjate seas on neid, kes Ühiskaardi alati valideerivad, pisut vähem kui 27–64aastaste sõitjate seas (vastavalt 80% ja 90%). Mitte-eestlastest sõitjatest valideerib Ühiskaardi alati 84% ning eestlastest sõitjatest 77%. Linnaosade võrdluses märkimisväärsed erinevusi sõitjate käitumises ei ilmnenu.

Joonis 38. Ühiskaardi või muu kontaktivaba kaardi valideerimise sagedus ühistransporti sisenemisel ajalises võrdluses (% , n=vastajad, kes on viimase nelja nädala jooksul ühistransporti kasutanud ja omavad Ühiskaarti vm kontaktivaba kaarti)

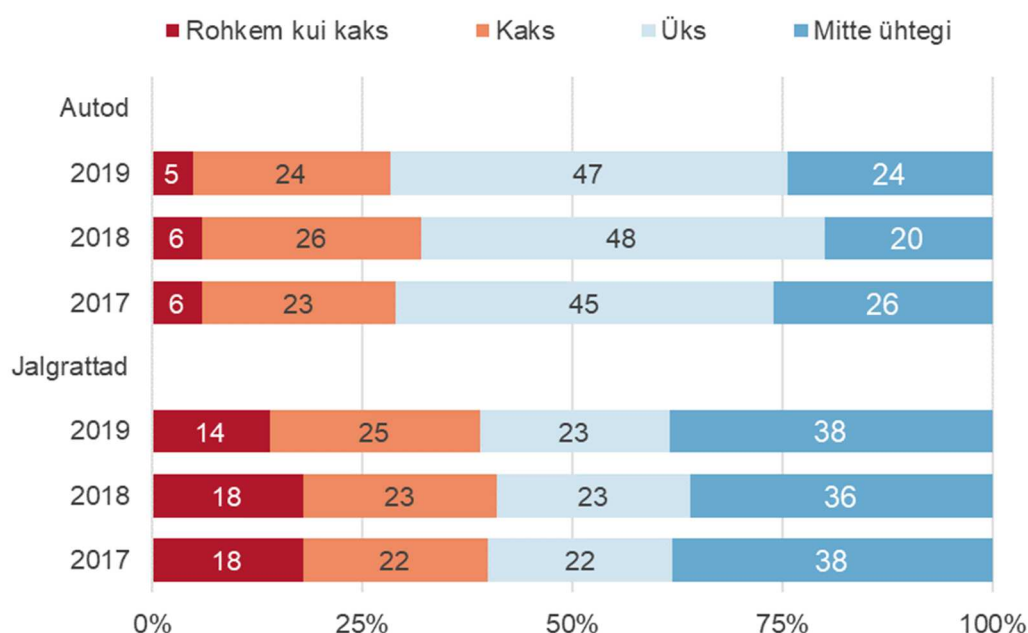
6. Liikumisvahendid leibkonnas

Siinses peatükis anname ülevaate sellest, kui paljud Tallinna leibkonnad omavad autot või jalgrattaid, kui paljudel on kavatsus lähema 12 kuu jooksul autot osta/liisida ning kui paljud on loobunud mõnest Tallinna piires asuvast tökohast transpordiga seotud probleemide tõttu.

6.1. Autode ja jalgrataste arv leibkonnas

76%-l Tallinna leibkondadest on olemas sõiduauto (arvestati nii isiklikke kui ametiautosid) ning 62%-l jalgratas (arvesse ei võetud alla 15aastaste leibkonnaliikmete käsutuses olevaid rattaid). Viimase kolme aasta võrdluses pole autosid või jalgrattaid omavate leibkondade osakaal selgesuunaliselt muutunud ([Joonis 39](#)).

Joonis 39. Autode ja jalgrataste arv leibkondades, ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

47% leibkondadest omab ühte autot, 24% kahte autot ning 5% kolme või enam autot. 23% leibkondadest omab ühte jalgratast, 25% kahte ratast ning 14% kolme või enam ratast. Viimase kolme aasta võrdluses on enam kui kahte jalgratast omavate leibkondade osakaal pisut vähenenud.

Auto või jalgratta omamist leibkonnas mainisid naistega võrreldes sagedamini mehed (autot omab leibkonna valduses 82% meestest ja 71% naistest, jalgratast 66% meestest ja 58% naistest).

Nii auto kui ka jalgratta omamist mainisid keskmisest harvemini 60aastased ja eakamad küsitlitud. 60aastastest ja eakamatest linlastest omab leibkonna valduses autot 57% ning noorematest küsitlitud vastavalt 83%. Jalgratast omab leibkonna valduses 35% 60aastastest ja eakamatest ning 72% alla 60aastastest tallinlastest.

Eestlaste ning mitte-eestlaste seas on autoomanike osakaal küllaltki sarnane (eestlastest omab leibkonna valduses autot 78% ja mitte-eestlastest 73%), kuid jalgrattaomanikke on eestlaste seas enam (jalgratast omab leibkonna valduses 67% eestlastest ja 55% mitte-eestlastest).

Nii auto kui jalgratta omamine on seda sagedasem, mida kõrgema sissetulekuga või suurema leibkonnaga on tegu. Linnaosade võrdluses on autoga leibkondade osakaal kõrgeim Pirital (88%) ja Nõmmel (82%) ning madalaim Põhja-Tallinnas (66%). Ka jalgratast omavate leibkondade osakaal on kõrgeim Pirital (84%) ja Nõmmel (77%), kuid madalaim nendes linnaosades, kus suurema osa elamutest moodustavad kortermajad – Lasnamäel (54%) ning Mustamäel (56%).

6.2. Auto ostmise/liisimise kavatsused

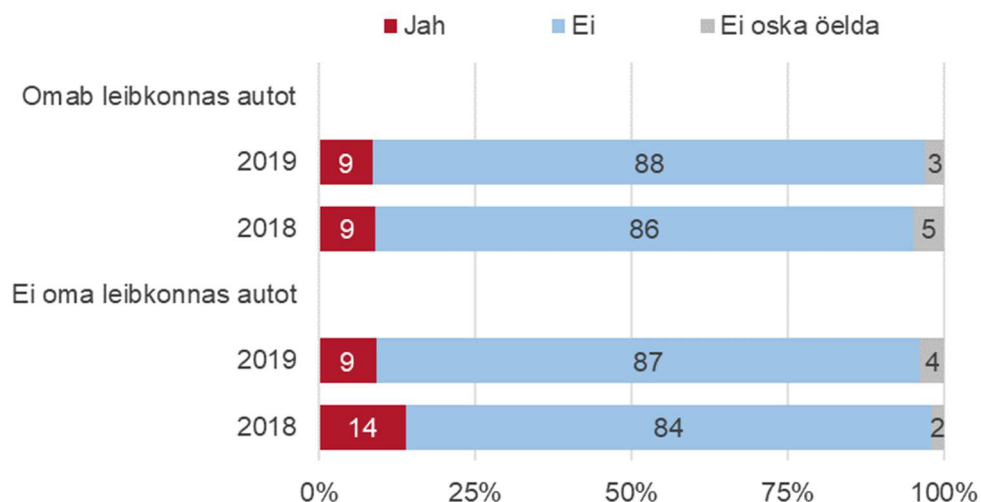
Vastajatelt, kelle leibkonnas on sõiduauto, uuriti, kas nende leibkonnal on lähema kaheistkümnelt kuu jooksul plaanis osta või liisida veel üks sõiduauto. Neilt, kelle leibkonnas hetkel ühtegi sõiduautot ei olnud, küsiti selle ostmise või liisimise plaane sama perioodi jooksul.

Autoga leibkondadest 9%-l on plaan lähema 12 kuu jooksul osta või liisida veel üks sõiduauto. Võrreldes 2018. aastaga on see näitaja püsinud muutumatuna (Joonis 40). Plaan leibkonda täiendav auto osta/liisida on keskmisest sagedamini 15–26aastastel (18%) või Lasnamäe elanikel (13%), keskmisest harvemini aga 60aastastel ja eakamatel (2%) või Nõmme/Pirita elanikel (4%).

Leibkondadest, kus autot ei ole, kavatses lähema 12 kuu jooksul autot osta/liisida samuti 9%. Võrreldes 2018. aastaga on autot osta/liisida plaanivate leibkondade osakaal autot mitteomavate leibkondade seas vähenenud.

60aastased ja eakamad küsitlitud mainisid kavatsust leibkonda auto osta/liisida keskmisest harvemini, ning seda nii sel juhul, kui leibkonnas auto juba olemas oli, kui ka sel juhul, kui leibkonnas autot ei olnud. Alaealiste laste olemasolu leibkonnas auto ostmise/liisimise kavatsusi oluliselt ei mõjutanud.

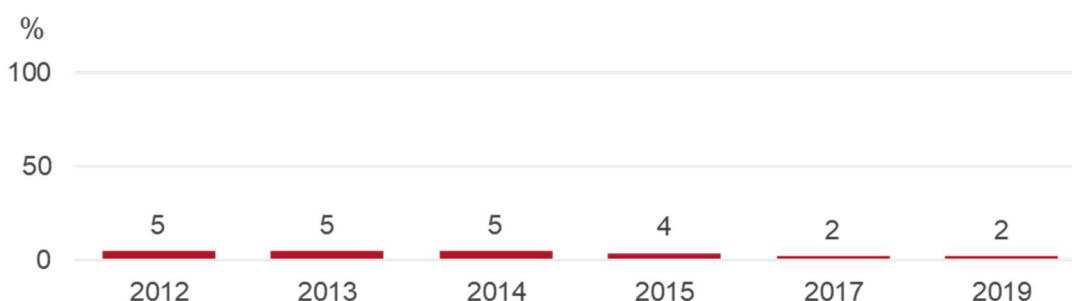
Joonis 40. Kas leibkonnal on plaanis lähema 12 kuu jooksul osta või liisida veel üks sõiduauto?/Kas leibkonnal on plaanis lähema 12 kuu jooksul osta või liisida sõiduauto? Ajaline võrdlus (% , n=leibkonnas sõiduautot omavad vastajad (2019. aastal 1143 vastajat) ning mitteomavad vastajad (2019. aastal 357 vastajat))

6.3. Transpordiprobleemid

Küsitlusest 2% sõnul on kas tema ise või keegi tema leibkonnast viimase 2 aasta jooksul pidanud loobuma mõnest Tallinna piires asuvast tökohast transpordiga seotud probleemide tõttu. Viimase seitsme aasta võrdluses on selliste probleemidega silmitsi seisnud leibkondade osakaal siiski vähenenud (Joonis 41). Keskmisest sagedamini mainisid selliste probleemide esinemist õpilased/üliõpilased (10%) ning Põhja-Tallinna elanikud (6%).

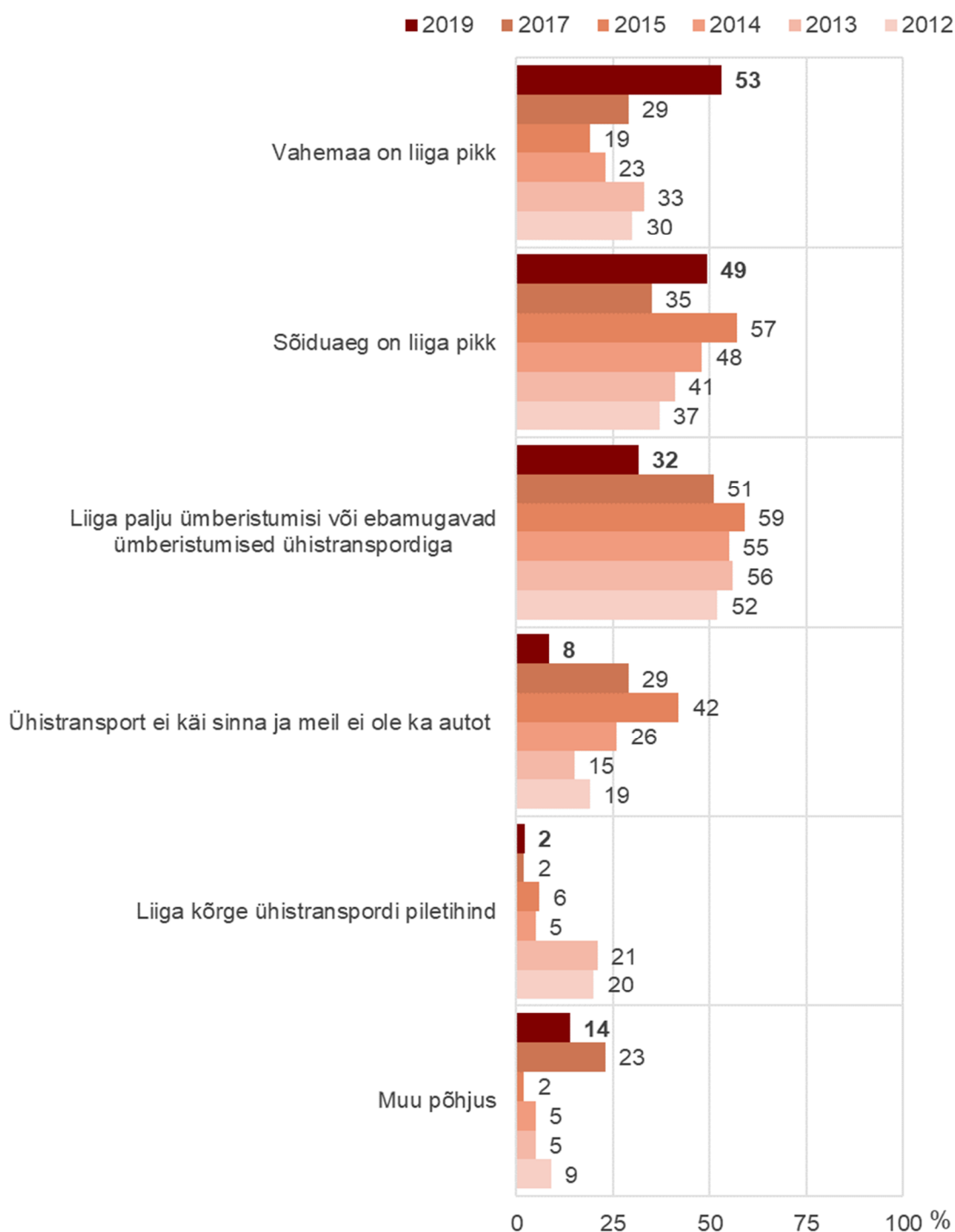
Joonis 41. Leibkondade osakaal, kus keegi leibkonnaliikmetest on viimase 2 aasta jooksul pidanud loobuma mõnest Tallinna piires asuvast tökohast transpordiga seotud probleemide tõttu, ajaline võrdlus (% , n=kõik vastajad)

Põhjustena, miks on transpordiprobleemide tõttu mõnest Tallinna piires asuvast tökohast loobunud, nimetasid selliseid probleeme kogenud vastajad kõige sagedamini liiga pikka vahemaad (53%) või pikka sõiduaega (49%). Sihtgrupist 32% mainis põhjusena ümberistumiste suurt arvu/ebamugavust ning 8% ühistranspordiühenduse puudumist

kodu ja töökoha vahel. Kahe viimase põhjuse mainimissagedus on võrreldes 2018. aastaga vähenenud (Joonis 42).

Joonis 42. Põhjused, mille tõttu on loobunud mõnest Tallinna piires asuvast töökohast transpordiga seotud probleemide tõttu, ajaline võrdlus (*spontaansed vastused, %, n=vastajad, kes kas ise või kelle leibkonnaliige on pidanud transpordiprobleemide tõttu viimase 2 aasta jooksul mõnest töökohast loobuma, 2019. aastal 26 vastajat*)

7. Hinnangud Tallinna liikluskorraldusele

Viimase teemana kogusime hinnanguid Tallinna liikluskorraldusele, uurides, millist mõju on tallinlaste hinnangul avaldanud sõiduteedel eelise andmine ühistranspordile. Samuti uurisime, kas tallinlaste hinnangul tuleks Tallinna teedel alandada piirkiirust.

7.1. Ühistranspordile eelise andmise mõju

Tallinna liikluskorraldust on viimastel aastatel muudetud selliselt, et sõiduteedel on eelis ühistranspordil. Vastajail paluti hinnata, millist mõju on need muudatused avaldanud.

Suurem osa tallinlastest arvab, et need muudatused on avaldanud positiivset mõju nii Tallinna elukeskkonnale tervikuna (nii arvab 69%) kui ka Tallinna liiklusele tervikuna (vastavalt 66%). Negatiivset mõju Tallinna elukeskkonnale tunnetas 4% ning negatiivset mõju Tallinna liiklusele 10% tallinlastest. Pisut alla kümnendiku küsitletutest arvab, et tehtud muudatused pole Tallinna elukeskkonnale ning liiklusele mõju avaldanud (Joonis 43).

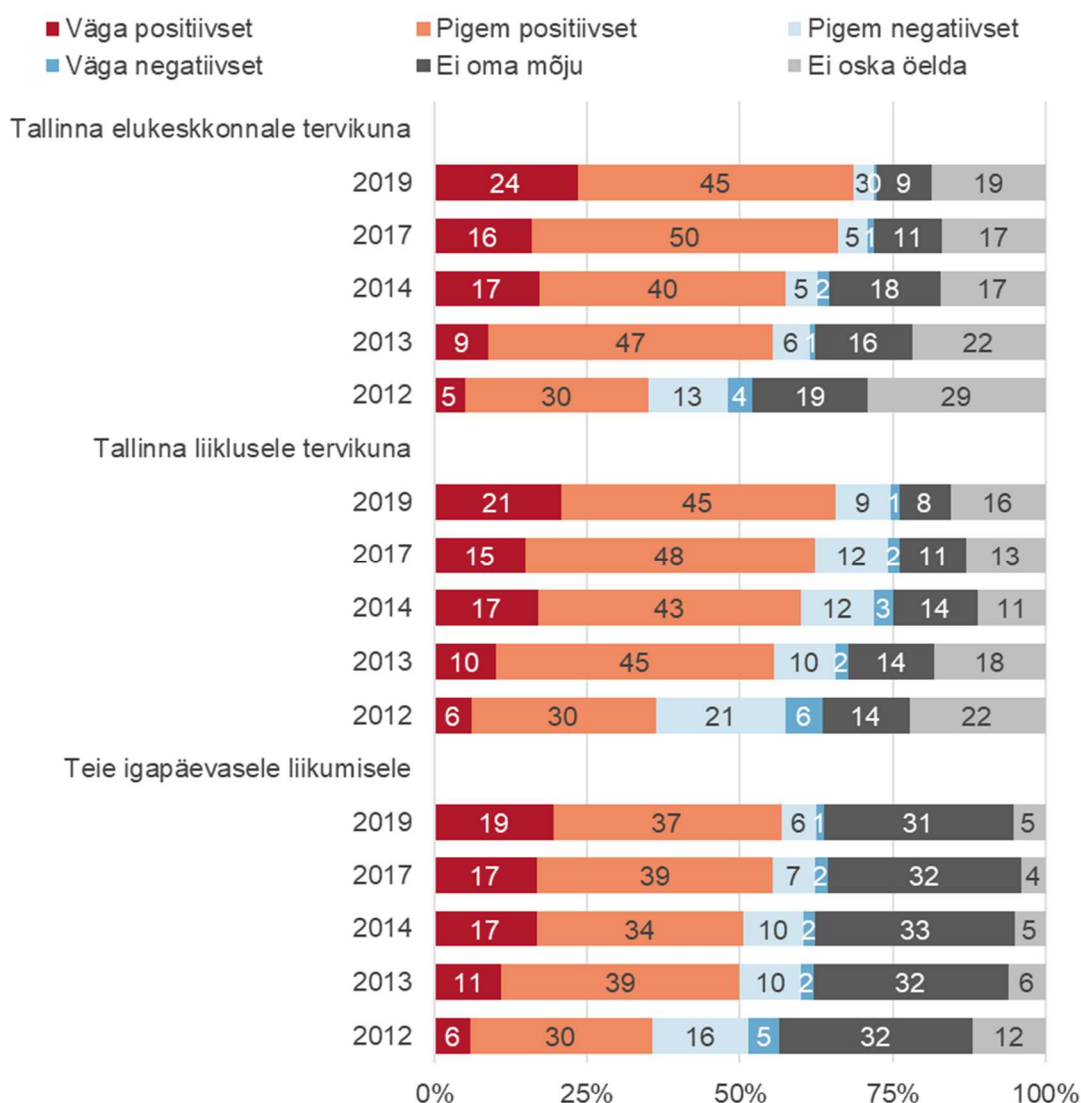
Muudatuste mõju oma igapäevasele liikumisele tunnetati pisut väiksemana kui mõju Tallinna elukeskkonnale või liiklusele. Tallinlastest 57% arvates on muudatused avaldanud nende igapäevasele liikumisele positiivset mõju ning 31% hinnangul mõju puudub. Muudatuste negatiivset mõju oma igapäevasele liikumisele tunnetas 7% küsitletutest.

Viimase seitsme aasta võrdluses on stabiilselt kasvanud nende linlaste osakaal, kes peavad muudatuste mõju positiivseks, vähenenud aga nende osakaal, kelle arvates on mõju negatiivne või puudub sootuks (seda viimast küll ainult Tallinna elukeskkonna või liikluse kohta antud hinnangute puhul).

Mehed hindavad muudatuste mõju Tallinna liiklusele ning oma igapäevasele liikumisele sagedamini negatiivseks kui naised. Rahvuselises ning vanuselises võrdluses hinnangud märkimisväärselt ei erine (kuid vanuserühm 60+ eristub sellega, et ei oska keskmisest sagedamini muutuste mõju hinnata).

Linnaosade võrdluses tunnetavad muudatuste positiivset mõju Tallinna liiklusele ning oma igapäevasele liikumisele keskmisest sagedamini Haabersti/Õismäe elanikud, samas kui muudatuste negatiivses mõjus (kõigi kolme valdkonna puhul) on keskmisest sagedamini veendunud Piritä elanikud.

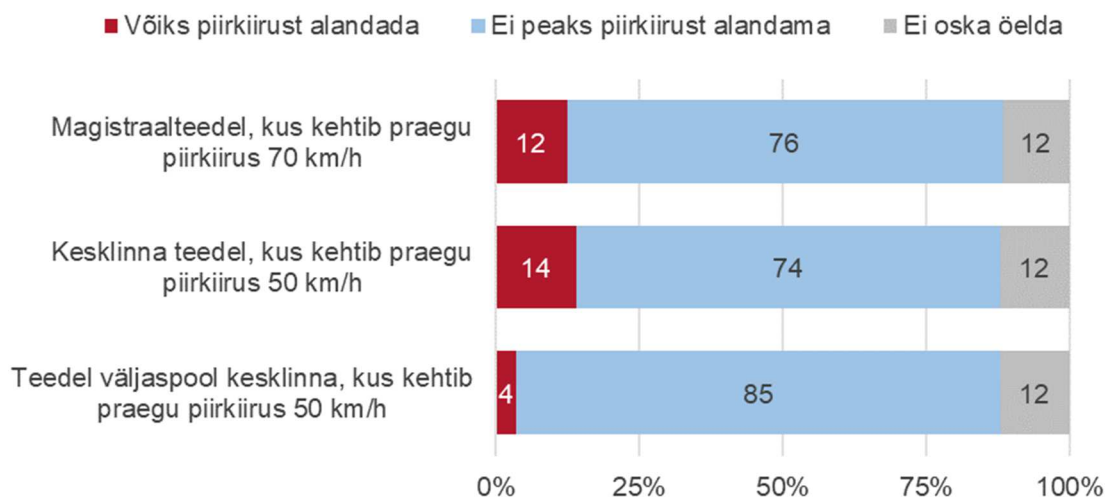
Joonis 43. Hinnangud, millist mõju on omanud Tallinna sõiduteedel ühistranspordile eelise andmine, ajaline võrdlus (%) (*n=kõik vastajad*)

7.2. Suhtumine piirkiiruse alandamisse

Uurisime ka seda, kas tallinlaste arvates võiks Tallinna teedel alandada piirkiirust.

Valdav osa pealinlastest on Tallinna teedel piirkiiruse alandamise vastu. Tallinlastest 76% hinnangul ei peaks alandama piirkiirust magistraalteedel, kus kehtib praegu piirkiirus 70 km/h, 74% ei poolda piirkiiruse alandamist kesklinna teedel, kus kehtib pragu piirkiirus 50 km/h ning 85% arvates ei peaks piirkiirust alandama teedel väljaspool kesklinna, kus kehtib praegu piirkiirus 50 km/h. Selget seisukohta piirkiiruse alandamise suhtes ei oma 11–12% küsitletutest (Joonis 44).

Joonis 44. Suhtumine piirkiiruse alandamisse Tallinna teedel (%) (*n=kõik vastajad*)

Nii mehed kui naised on valdavalt piirkiiruse alandamise vastu. Võrreldes naistega on piirkiiruse alandamisele enam vastu mehed, samas kui naised ei oma meestega võrreldes sagedamini antud küsimuses selget seisukohta. Võrreldes meestega on naiste seas pisut enam neid, kes toetavad piirkiiruse alandamist magistraalteedel, kus praegu kehtib piirkiirus 70 km/h (meestest 8% ja naistest 16%).

Kõigis vanuserühmades on suhtumine piirkiiruse alandamisse valdavalt eitav, kuigi 60aastaste ja eakamate seas on küllalt arvukalt neidki, kel antud küsimuses kindel seisukoht puudub.

Eestlaste ning mitte-eestlaste hinnangud on suhteliselt sarnased. Võrreldes eestlastega ei oska mitte-eestlased pisut sagedamini võtta seisukohta piirkiiruse alandamise suhtes magistraalteedel, kus praegu kehtib piirkiirus 70 km/h.

Keskmisest sagedamini on piirkiiruse alandamise vastu kõrge sissetulekuga inimesed.

Piirkiiruse alandamisele magistraalteedel (kus praegu kehtib piirkiirus 70 km/h) on keskmisest sagedamini vastu Pirita elanikud (85% on vastu), keskmisest sagedamini on selle poolt aga Kristiine (20% pooldab) ning Nõmme (19% pooldab) elanikud. Suhtumine piirkiiruse alandamisse teedel väljaspool kesklinna (kus praegu on piirkiirus 50 km/h) on keskmisest veidi soosivam Põhja-Tallinnas (7% pooldab).

Vastajailt, kelle hinnangul võiks Tallinna teedel piirkiirust alandada, küsiti ka seda, milline võiks piirkiirus nendel teedel olla.

Tallinlastest, kes soosisid piirkiiruse alandamist magistraalteedel, kus praegu kehtib piirkiirus 70 km/h, arvas 69%, et sobiv piirkiirus oleks 50 km/h ning 28% pakkus sobivaks piirkiiruseks 60 km/h. Vastajad, kelle arvates tuleks piirkiirust alandada Tallinna teedel, kus praegu kehtib piirkiirus 50 km/h, pakkusid sobiva piirkiiruseks kõige sagedamini välja piirkiirust 40 km/h ([Joonis 45](#)).

Joonis 45. Soovitused sobiva piirkiiruse osas Tallinna teedel (% , n=vastajad, kelle hinnangul võiks Tallinna teedel piirkiirust alandada)

